

ЛЬВІВСЬКІ АРХІЕПАРХІЯЛЬНІ ВІДОМОСТІ

РІЧНИК XLIX.

ЛЬВІВ, СІЧЕНЬ 1936 р.

АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ

Божою Милістю і Святого Апостольського Римського Престола
Благословенням

МИТРОПОЛИТ-АРХІЕПІСКОП ГАЛИЦЬКИЙ І ЛЬВІВСЬКИЙ, ЕПІСКОП
КМЯНЕЦЬКИЙ

ПОСЛАННЯ ДО ДУХОВЕНСТВА Й ВІРНИХ ПРО ЦЕРКВУ

(З нагоди річниці коронування Святішого Отця Папи Пія XI)

В день, у якому наша Церква обходить празник Трьох Святителів, припадає торжество, що його обходить ціла вселенська Церква. Це річниця дня коронування Папою, Вселенським Архієреєм і Намісником Ісуса Христа, Святішого нашого Отця Пія XI. Так як щороку, користуємося тією нагодою, щоб вірним представити одну з прав нашої св. віри, що відноситься до верховної влади Римських Архієреїв. Уважаємо це за справу майже найважлишу в духовному провіді вірних, щоб вони добре знали та ясно розуміли вагу і вартість тієї Христової установи. Душпастир не може залишати ніякої нагоди, щоб не поучувати людей про правду такої безмірної ваги для їхнього спасення і для їхнього дочасного добра.

Минулого року ми подали Всч. Отцям цілу ядерно зібрану збірку неначе усіх правд віри, що відносяться до верховної влади Святішого Отця. Ми тоді думали, що Всч. Отцям буде вигідно мати під рукою зібрані ті правди, щоби пригадувати їх вірним при відповідних нагодах.

Цього року бажаємо так само ядерно й коротко перейти всі ті правди віри, що відносяться до Христової Церкви. Вони, тим самим, що відносяться до Церкви, відносяться посередньо і до найвищого церковного зверхника, Римського Архієрея,

Намісника Христа Спасителя і наслідника Св. Петра. Те представлення поділимо на три частини. У першій зберемо всі правди віри, що відносяться до природи Церкви, у другій всі правди віри, що відносяться до церковної влади, а в третій ті правди, що торкаються відношення Церкви до держави.

І. Природа Церкви.

Церква це товариство, встановлене самим Богом, Ісусом Христом. Воно є неначе одною родиною, одним народом, злученим в одне спільністю віри, спільністю ціли та спільністю всіх тих установ і засобів, що до тієї ціли ведуть. Те товариство чи та родина підлягає владі одного зверхника, Римського Папи. Себто, в тім товаристві є лише одна власть, що лучить усіх в одне. Те товариство має Божий характер, бо походить із Божих рук, є ділом Божих рук. Тому має і характер надприродний і служить цілі надприродній та в великій частині вживає надприродних засобів до досягнення своєї ціли. Церкву називає і св. Письмо і всі Отці одним містичним тілом, що має за голову Христа Спасителя. Про неї кажуть, що вона зродилася з боку Христа.

Ціль Церкви це передавати по змозі всім людям, у всіх краях і часах спасення, куплене Христовою кровю, та всі добродійства, дані нам Христом. Особливішим способом її ціллю є — живим і автентичним учительством зберігати науку Христа, цілу й незіпсуту, та поширювати ту науку по всьому світу.

Те товариство, Церква, є товариством звершеним, досконалим, себто товариством від людей независимим, яке не потребує ніякого одобрення чи доповнення від якоїнебудь людської влади. Вона має незмінну, Богом дану організацію, має і Богом дану власть посідати й дочасні речі. В усіх справах, що відносяться до післанництва, Церква є независима від ніякої людської чи світської влади. Вона має і своє независиме судівництво.

Церква є людським товариством, себто товариством зложеним з людей, звязаних в одне зовнішніми, видимими звязками. Тому треба сказати, що вона є видимим товариством, яке можна пізнати. А можна його пізнати по знаках чи прикметах, які відрізняють її від усіх інших релігійних товариств. Вона має характер єрархічний, себто має стан людей, що свяченнями є відділені від тих, що свячень не мають, і є поставлені на ступні, у якому мають участь у владі Церкви. Владу в Церкві мають люди, що через Таїнство священства є учасниками Христового Священства.

Церквою управляють єрархи, себто люди освячені Таїнством священства. Тому люди, що тієї Тайни не мають, люди світські, миряни, не мають ніякої влади розпоряджуватися церковними речами і справами. Також не мають тієї влади і ті, що дістали тільки нижчі ступні Священства, або й самі священники силою самого Таїнства. Церковна влада ніяким способом не переходить на зверхників зі спільноти всіх вірних. Церковна влада є монархічна, себто зверхником Церкви є одна особа, що має всяку найвищу владу.

Церква є Одна тою єдністю, яку становить єдність віри, і єдність церковної влади, і єдність Таїнств, і єдність церковних установ. Церква є і одинока, себто Христос установив тільки одну Церкву, що її назвав Своєю. Особливішим способом Церква не ділиться на дві частини, на частину тілесну і духову, себто є одним нероздільним тілом, до якого належать і святі і грішники.

Церква є Свята тим, що є встановою Бога, що має Божу науку, Божі Таїнства, надприродну ціль і святість, до якої змагають усі її члени, в більшій або меншій мірі, й до якої деякі з тих членів, навіть дуже численні, доходять у високому, героїчному ступні.

Церква є Католицька, себто вселенська, що і намірами, і післанництвом, і призначенням обнімає всі народи цілої землі та в дійсності поширюється поволі на всі народи світа. З тієї самої причини називають її і соборною, бо вона збирає всі народи в одне так, як соборними називала й називає Церква Апостольські послання, звернені до всіх вірних, себто збираючі всіх.

Вкінці Церква є Апостольська, себто побудована неначе на науці Апостолів, що зберегла традицію й передання Апостолів, що має Апостольський Престіл, себто єпископський престіл установлений і заниманый св. Апостолом Петром.

Христову Церкву називають також Римською, бо римський, Апостольський Престіл лучить усі єпископські престоли, розсіяні по всьому світу, в єдність вселенської Церкви.

Крім того Церква є Вічна, себто має тривати до кінця світа. Пекольні ворота її не переможуть. Є всім потрібна до спасення. Поза нею нема спасення і нема відпущення гріхів, хоч до неї можна належати і самим бажанням, себто сповняючи все, що Бог до спасення дав і від людей вимагає. Тому кажемо, що хто тільки хоче спастися, мусить бути членом Церкви, хочби лише бажанням. Членом Церкви стає людина хрещенням. Тому членами Церкви є також діти і неправильно булоб казати, що

членами Церкви є тільки „вірні“ або призначені. Бо членами Церкви можуть бути нарівні і праведники і грішники, навіть ті, про яких Бог передбачує, що задля своїх гріхів ніколи до спасення не дійдуть. Членами Церкви є володарі і царі, східні і західні люди. Та поза суспільністю охрещених можуть бути й люди призначені до спасення і люди, що мають Божу благодать і що напевно до спасення дійдуть.

Ми вже сказали, що це є єресь розділювати Церкву на дві половини, на Церкву тілесну й духовну. Єретична також і та теорія, що Церква є розділена на три галузи чи вітки: на католицьку, східню „православну“ й англіканську.

Нехрещені до тіла Церкви не належать, а ті, що заперечують науку, проголошену Церквою як догму, відпадають також від єдності Церкви.

II. Влада Церкви.

Влада Церкви є подвійна. Одна відноситься до науки, друга до правління і проводу людства.

1. Коли говоримо про владу учити, то треба передовсім ствердити Божий дар непомильності, який Церква має. З Божого права має Христова Церква право й обов'язок зберігати Богом обявлену науку та ту науку проголошувати. У виконанні того обов'язку і права Церква є непомильна. Святі Отці учать, що вона має Св. Духа, який нею управляє, в ній неначе мешкає і помагає їй зберігати ненарушеним депозит св. віри та без помилок виконувати своє післанництво — віру проголошувати й пояснювати. Тому вважаємо разом з всіми Учителями Церкви і вселенськими Соборами, що свята католицька Церква ніколи не помилилася.

Підметом того дару непомильності є вселенський Собор разом з головою Церкви, Римським Папою, що рішення Собору потверджує. Дар непомильності, даний Церкві, відноситься також до самого зверхника, Римського Архієрея, і без її згоди.

Вселенський Собор з Римським Архієреєм представляє цілу Церкву і є ведений Святим Духом. Тому всі і вселенські Собори і церковні Вчителі признавали завсіди за факт, що ніякий вселенський Собор у справах віри і християнської обичайности ніколи не помилився.

У вселенському Соборі засідають усі єпископи Церкви. Рішення і важність вселенського Собору в нічому не зависять від приявности якихнебудь світських володарів.

Крім вселенських Соборів відбуваються в Церкві т. зв. партикулярні або й національні Собори. Але вони не є непомильні та в справах віри і обичайности не можуть видавати непомильних рішень. У Церкві відбуваються й епархіяльні Собори, які не мають права судити про рішення і декрети вищих престолів.

Христова Церква, розсіяна по всьому світу, є також непомильна в проголошуванні й проповідуванні науки Христа. Поодинокі єпископи, хоч і в проголошуванні науки не є непомильні, є правдивими вчителями вірних, відданих їм духовному проводові під верховною владою Римських Архієреїв.

Такими вчителями не є священики, навіть зібрані на Соборі. Вони проповідують Євангеліє в заступстві єпископа і владою від нього отриманою.

Предметом непомильного учительства є все те, що відноситься до віри й обичайности. В тім предметі міститься й та наука, що релігія католицької Церкви є одинокою правдивою релігією. Ми віримо, що Церква має право догматично проголошувати, себто учити як правду обявлену, що її релігія, себто релігія католицької Церкви, є одинокою релігією (Syllabus № 21).

До предмету непомильного вчительства Церкви належать також і ті правди, що стоять у найтіснішій і найближчій звязі з наукою. Тут належать: інтерпретація правдивого значіння св. Письма, осуджування блудів проти віри чи моралі, а крім того і т. зв. догматичні факти. Християни обовязані приймати догми віри як правило вірування, а не тільки, як думали модерністи, відповідно до їх практичного пристосування, як правило поступування (ч. 26 блудів модерністів). Дисциплінарні декрети або диспензації, себто увільнення від якихсь законів чи обовязків, не є предметом непомильної науки.

Непомильної влади учити св. Церква вживає двома способами, себто торжественними проголошуваннями і звичайним учительством, розсіяним по всьому світу. Першим способом Церква вживає своєї непомильної влади зібрана на вселенських Соборах під предсідництвом Христового Намісника або його відпоручника. Рішення вселенського Собору в справах віри і моралі називаємо догматичними дефініціями.

Другим способом Церква сторожить над вірою вірних, над проповідями священиків, над наукою катихизму, над літературою і церковною і світською. У сповненні того свого післанництва Церква не може поминути чи залишити чи занедбати якусь правду або допустити якусь неправду або допустити, щоб важ-

ніші правди віри й моралі були покриті темрявою, щоб були в забутті або загально зле зрозумілі і зле пояснювані. Церква всюди пильнує, щоб ніхто не підносив давно вже осуджених єресей або не зміняв проголошеної догми, сторожить, щоб ніде не вводжено небезпечних чи шкідливих практик. Тому праву й обов'язкові Церкви відповідає обов'язок вірних приймати з пошаною ті її науки, які ще не є проголошені як догми віри. В тих науках, як у догматичних фактах, не вистарчає т. зв. чемне мовчання (*silentium obsequiosum*), за яким укривали свою єресь хитрі янзеністи. Вони то звичайно мовчали демонстративно про якісь подробиці нездефіновані в науці Церкви чи в церковних практиках, та тим на оба боки себе неначе забезпечували. Перед католиками могли казати, на свою оборону, що вони не виступають проти церковної науки, а перед виразними вже єретиками могли казати, що вони тої правди не голосять.

Христова Церква є від світської влади незалежна, себто має право і обов'язок своє учительське післанництво виконувати без огляду на дозвіл чи заборону світської влади.

2. Влада управління чи кермування людством називається судовладою-юрисдикцією. Природа тієї судовлади така: Вселенська Церква має ту судовладу, яку Христос дав Апостолам і їх наслідникам. Вона має вести людей до вічного спасення. Влада Церкви розтягається на все, що має значіння для вічного спасення. Вона є в речах релігії, тобто в віри й моралі, владою прямою, в речах дочасних і світських — владою непрямою. Та влада є дана Богом на всі часи, по кінець віку. Вона відноситься також і до зовнішнього порядку світа, а не тільки до порядку внутрішнього в душах. Тому до тієї влади належить законодавство і судівництво. Церква може своїми законами і своїми судами людей приневолити до чогось, хоч ніколи не вживає зовнішніх засобів приневолення, а змушує людей тільки своїми духовними карами, які називають цензурами, екскомуніками, інтердиктами, суспензами, тощо. Цензури Церкви не устають самі собою тоді, коли караний покався або впокорився; вони мусять бути церковною владою відкликані чи зняті. Супроти різних сект, що старалися зменшувати судовладу Церкви, вона нераз висказала, що та судовлада не зависить ніяким чином від внутрішньої праведности християнина чи від призначення до вічної слави. Закони Церкви обов'язують усіх, без огляду на їх чесноти, на їх благодать та на їх звершеність.

Предметом церковної судовлади є передовсім уділювання

св. Таїнств, а особливошим способом усі справи супружі. Крім того предметом церковної судовлади є проповідання Божого слова, вибір і посвячування єпископів і клириків, дбання про чернече життя монахів та монахинь, уділювання відпустів, установлювання празників, провід богословських наук, пояснювання св. Письма, наука катихизму й релігії в школах, або, одним словом, предметом церковної судовлади є дбання про всі святі речі, а часом про деякі дочасні й зовнішні речі, що зі святими стоять у звязку.

III. Звязь Церкви з державою.

З Божої встанови Церкви виходить ясно як білий день, що св. Христова Церква є незалежна від світської влади в усіх тих справах, які відносяться до її Божого посланництва. Особливошим способом треба з притиском пригадувати вірним, що Церква є незалежна в судженні всіх церковних справ.

Було би зневагою для Христа твердити, що Церква є перешкодою для розвитку світських та дочасних установ чи суспільностей. Вона не є противна і новішому державному порядку, як часто повторюють різні противники Церкви і яких виразно осуджує великий Папа Лев XIII у славній Енцикліці про християнський устрій держав (*Immortale Dei* з 1 листопада 1885). Булоб дуже побажане, щоб католицька релігія була єдиною релігією всіх народів і всіх держав, як проти новітніх єретиків учить Папа Пій IX (*Syllabus* № 77).

Судовлада Церкви розтягається також на всіх володарів і царів цього світа та на всі народи. Вона розтягається на життя публичне й на життя родинне та на виховання дітей у християнських школах. Церква може признавати і проголошувати, що несправедливі закони є неважні. Може в деяких рідких випадках взивати світську владу до уділення їй помочі (т. зв. *brachium saeculare*).

Церква не може без причини мішатися до справ чисто політичних і земських. Вона признає державну владу навіть тоді, коли та влада є в руках грішних. Церква має незалежне від держави право посідати зовнішні добра. І правильно в історії так сталося, що світські володарі дотували Церкву посіданням Риму і т. зв. папської держави. У випадку противенства між законом світським і законом церковним християнин обовязаний слухати церковного закону.

Національні церкви, незалежні від Папи, не можна признавати за Церкву, установлену Христом. Церква не повинна бути відлучена від держави. Згідне співжиття і співділання є іде-

алом тих двох влад. Бо і світська влада в якомусь значінні є від Бога, тому Церква признає державу і її права. Церква є потрібна державі, і не можна подумати про справедливе і добре правління держави без огляду на Церкву. Держава не сміє проголошувати т. зв. свободу совістей й релігій. Терпимість супроти існуючих віроісповідань є потрібна, але держава не повинна толерувати прилюдне проголошування й навчання якихнебудь, хочби і найгірших засад і принципів. Так само держава не повинна й не може підставляти силу самого факту за правдиве поняття права. Також не може переслідувати чини і релігійні конгрегації, не має права відбирати змогу і право давати милостиню, не може дозволяти на тяжкі роботи в неділі і свята.

Пересадні прихильники державної влади, т. зв. феброніаністи, йосифіністи, галіканісти, поставили цілі ряди фальшивих і противних правам Церкви тез, які трудно усі зібрати. На їх думку держава є самотнім джерелом права. Її влада стоїть понад владою Церкви, тому, на їх думку, в випадку суперечности законів світських і церковних — цивільне право перемагає. На їх думку державна влада може односторонньо уневажнювати конкордати без згоди Апостольського Престолу і навіть мимо його спротиву. На їх думку державна влада може мішатися до справ, що належать до релігії, до обичаїв і до духовного проводу суспільства, може судити про науки, які видають пастирі Церкви для поуки вірних, по їхньому вільно постановляти те, що належить до розділювання і приймавання св. Таїнств, а передовсім про те, що є потрібною умовиною до Таїнств. Одним словом — вони хочуть державній владі признати якусь силу чи змогу постановляти про речі релігії, віри й моралі, себто про речі святі. А бодай вже хочуть тій владі запевнити те негативне право, яке полягало б на дозволах проголошувати закон Церкви або декрет Св. Престолу (т. зв. право *exsequatur*).

Папа Пій IX у відомому і славному свому Силабусі осудив цілі ряди таких фальшивих і Церкві противних тез (§ 6, № 39—55). З осудження тих тез виходить, що наукою Церкви є тези просто противні. Себто, що державна світська влада ні одного з цих наведених прав не має, що з Божого закону світська влада так далеко не сягає й до тих всіх справ, що належать до післанництва Церкви, не може чи радше не повинна мішатися.

Вкінці між тезами католицької науки про Церкву треба ще згадати про тези, що відносяться до відносин Церкви до науки і взагалі до культури. І так, Церква має право судити писання

фільософічні й писання фільософів, навіть у таких справах, що ще не є здефініювані як догми. Тому вона не може толерувати т. зв. фільософічних блудів. З науки віри виходить ясно, що блуди проти віри не можуть ніяким способом бути законними висновками науки. Зрештою Церква одобрює і ніяким способом не ганить наукових дослідів та не вимагає від учених, щоб вони не вживали метод строгої науки.

Церква є корисна для розвитку людської культури. Її доктрини й науки ніяким чином не противляться добру та поступові людського суспільства й добру людей. Церква не перешкоджує свобідному поступові науки, а особливим способом церковна наука, що її називають „схолястиком“, в нічому не противиться тому поступові й тому добру. Це безосновні й нерозумні вимоги, які ставляють нераз ліберальні католики чи модерністи, щоб Церква погодилася з новітніми потребами свободи і цивілізації. Церква не є перешкодою правдивій свободі і може в дисциплінарних справах пристосовуватися до різних умовин часу і країв, хоч, очевидно, їй ніколи не вільно до тих умовин пристосовувати незмінних принципів віри і незмінних об'явлених правд. Її уряд, її післанництво це — зберігати ненарушеним скарб об'явлених правд, переданий їй самим Богом Ісусом Христом.

Намісник Христа, Римський Архієрей, як зверхник Церкви, виконує перший те післанництво Церкви. Він, завдяки свому післанництву, свому урядові, даному йому самим Богом Ісусом Христом, є осередком церковної єдності, сторожем церковної влади, сторожем церковної науки, церковних правд і законів та непомильним учителем цілого християнського світа. Він є також вселенським душпастирем усього Христового стада. До нього, в особі св. Петра, казав Спаситель: „Паси вівці мої, паси агнці мої“. Він є пастирем пастирів і єпископом єпископів. Йому належить від усіх нас не тільки пошана, але і послух і любов і вдяка. Вдяка, бо всі зарядження Св. Отця, які приносять хосен цілій суспільності, є тим самим добродійствами для кожного християнина зокрема. Тому, заохочуючи Вас, Дорогі Брати, до торжественних і спільних молитов за Святішого Отця в день, у якому обходимо річницю хвилини, коли перед 14-ти літами став нашим Душпастирем і Отцем, заохочуємо Вас до того, щоб Ви не тільки в такій торжественній хвилині, але й щодня у своїх молитвах памятали на того нашого Отця в Римі і щоб Ви випрошували для нього своїми молитвами потрібної у таких важких і трудних часах Божої благодати. Як любов до Церкви, так і любов до

кий дарунок, відразу схочете йому вдруге дати милостиню і більшу ніж за першим разом. Колиж ми, будучи злими, уміємо „даянія блага даяти чадом нашим, кольми паче Отець наш небесний“ вдячним людям буде давати обильніші й багатші дари. Тому, думаю, правильна подяка супроти Всевишнього Бога і Пресвятої Евхаристії має одну назву.

Подяка, так само як Таїнство, стягає на людську душу потоки благодати з неба. Ці два поняття є так зі собою звязані не тільки установою первісної Церкви. Вже Пророк Давид висказував гадку, яка, якщо не є натяком на пиття Господньої Крови, могла християн навести на ту думку. Св. Давид себе самого неначе питає: „Що віддам Єгови за всі Його дари“? та відповідає: „Чашу спасення прийму і імя Господнє призову“. А чаша спасення, чиж це не чаша Пресвятої Евхаристії? Трудно знати, що з церковних установ є встановою людською, а що Божою, тому й трудно знати, чи назва Евхаристії є людською назвою, що її Таїнству надали перші покоління християн, чи є назвою наданою Святим Духом, що живе в Церкві і людей учить та наводить на Божу дорогу. Назва найсвятішого Таїнства Христової віри є такою важною справою для Церкви, для людства, що можна припускати, що ті первісні покоління християн, що Христове Таїнство назвали назвою чесноти, поступили так під надхненням Святого Духа. А якщо вникнемо в глибіню проблем, які нам відслонюють ті два поняття одної назви, і звязь, яку між тими поняттями відкриваємо, то воно і дійсно видається, що це є Богом надхнена назва Христового Таїнства.

Вдячність для людей видається меншою чеснотою, а всеж, коли пригадаємо собі ту дивну правду нашої св. віри, що любов ближнього і любов Бога є одною і тою самою чеснотою, то зрозуміємо, що щось дуже подібне знаходиться і в тій чесноті вдячності. Любов до Бога і любов до ближніх є одною чеснотою, бо по християнськи ближніх любити, це любити їх для Бога, як Божі діти, себто любити їх Божою любовю. Любов ближніх розтягає на них любов, що ми її винні нашому спільному Отцеві на небі. Любов ближніх є, і не знати як це сказати, відай найважливішою частинкою любови Божої, і найсуцнішою, бо без тієї частинки вже цілком нема ніякої любови Божої, як каже Апостол, великий Пророк, повний любови, Дівственник і Христовий Ученик, Йоан Богослов: „Хто не любить (ближнього), не знає Бога, бо Бог, це любов.. А коли хто сказав би: Люблю Бога, а брата ненавидів би, той лгун; бо хто не любить брата,

котрого бачить, то Бога, котрого не бачить, не може любити. А ту заповідь маємо від Нього, щоб, хто любить Бога, любив свого брата. Бог є любовю і хто перебуває в любові (до людей), у Бозі перебуває, а Бог перебуває в ньому“.

Така є наука обявлення щодо любови Бога і щодо любови ближнього. Може по богословськи не далосяб перевести подібної повної аналогії щодо вдячності супроти людей і вдячності супроти Бога. Не далосяб тоді, коли візьмемо чесноту вдячності у строгому її значінні, як частини чесноти пієтизму — моральної чесноти, що сама є частиною справедливости. Але чесноту вдячності можна і так брати, що вона є подиктована чи приказана любовю, і тоді вона безумовно може бути, а скажімо отверто — поміж християнами повинна бути перейнята, просвітлена, освячена й піднесена чеснотою любови. І те треба сказати не тільки на основі практики християнського життя, але й у св. Письмі можна найти тисячі таких висказів, у яких завсіди вдячність згадується разом з любовю і любов з вдячністю. Вправді більша частина тих уступів відноситься до Всевишнього Бога, але є й уступи, що виразно вяжуть ті чесноти зі собою. Та передовсім саме життя вяже ті поняття і ті чесноти, бо нема кращого доказу любови, як вдячність, і ніщо так до вдячності не побуджує, не веде, як любов.

Ми не задержуємось довше над богословськими роздумуваннями над тими справді небесними чеснотами, бо і вдячність справедливости це також небесна чеснота, гість з неба. Ми скажемо коротко, що чеснота вдячності супроти людей може і повинна бути звязана з тією царицею чеснот — любовю до Бога. Бо і добродійства, які нам люди виявляють, чиж вони в намірах Божого провидіння не є проявами чи знаками, по яких можемо пізнавати Божу доброту? Чиж Бог не тому так установив, що люди від людей зависять і що при найменшій мірі любови кожний із нас має безнастанно причину почуватися зависимим від добродійств інших людей і бути для них вдячним?

Якщо над тим тільки трохи застановимося, то кожний предмет, що нам попаде в руки, повинен бути товчком до якоїсь вдячності супроти Бога, що життя веде такими дорогами, на яких безнастанно зустрічаємо добродійства наших ближніх. Хліб, котрий споживаю, є добродійством і того пекаря, що пік, і тих рільників, що працювали над зерном, і того мельника, що з зерна муку робив. Якщо вони були правдивими християнами, то свою службу, свою працю виконували по думці любови ближ-

нього. Вони в свою працю вкладали любов ближнього. Може вкладали просто молитви бажання добра для тих, що їх працею мали користуватися...

Якщо маємо відповісти їх почуванням і їх чесноті любови ближнього, то, приймаючи добродійства з їх рук, треба і нам відплачуватися бодай вдячністю молитов, бажань, почувань. А ледви чи почуваннями й бажаннями зможемо рівнятися величі тих добродійств, щоденних і буденних. Ті добродійства є чимсь дійсним, реальним. Ношу на собі добру одіж, совісно вшиті черевики, маю в руках добре оправлену книжку, добрий столяр робив стіл, при котрому сиджу, і крісло, на якому сиджу. Чи досить заплати за ті добродійства, що колись перед літами хтось робітникові за його роботу заплатив? Може бути, що робітник, який працював над зробленням ось того стола, є десь тепер старцем і не має що їсти, або є хорим у шпиталі або душею терпить у чистилищі. А я з його добродійства користаю та про нього й не думаю? Чиж не слід бодай за нього помолитись і згадувати про нього бодай загальною вдячністю супроти всіх ближніх?

Правдива вдячність це дивна чеснота, бо вона пхає людей не тільки до відплатення рівним за рівне. Вона пхає до того, щоб більше дати, ніж отримується, бо християнин розуміє цілком логічно, коли рівну заплату не вважає за вдячність, а за заплату справедливості.

Здається, що не має вдячності, хто від себе бодай трохи не перевищить отримане добродійство. Як довго він платить рівним або меншим, нічого не дає даром, нічого з вдячності. Тим то і такий важний обов'язок вдячності дітей супроти батьків. Вони не можуть знайти нічого рівного, щоб заплатити добродійства життя, а тому мусять батькам віддавати почуваннями, волею і бажанням більше, ніж батьки їм дають. Бо тільки тоді буде щось із вдячності, а питання, чи й тоді?

У такому положенні і я нахожуся. Діставши від Вас побажання й молитви, почуваюсь до обов'язку віддати, відплатитись. Та думаю, що відплачуючи рівне рівним, себто лист листом, молитву молитвою, я не відплачуюся цілком. Вдячність вимагає якоїсь надплати, чогось даром даного. Але любов ближніх має свою глибину і має далекі перспективи життя вічного. Усе ще час давати любовю і те, що ближнім належить за їх дари, і те, що ближнім належить з їх характеру братів у Христі, Божих дітей. І розвязку в тій справі дає і супроти людей Пресвята Евхаристія.

нію за всяке прошення в наміренні Св. Отця, як це було попередніми роками. Гадки до проповіді в цей день душпастирі знайдуть у посланні Експ. Митрополита, поміщеному на перших сторінках цього числа АЕВідомостей. В цей день слід зарядити в церкві збірку на „Петровий гріш“ та прислати їх до кінця лютого ц. р. до Митрополичої Консисторії, зазначаючи на чеку призначення пересиланої суми.

Ч. 355/К.

Богослуження в день імянин Голови Держави.

Митрополичий Ординаріят пригадує обов'язок з VIII статті конкордату між Апост. Престолом і Річсполитою та розпоряджує, щоб і в день імянин Голови Держави, по Службі Божій для представників влади і шкільної молоді, літургізаючи відчитували літургічну молитву за Голову Держави.

Краску риз у таких богослуженнях нормують літургічні приписи.

Ч. 1140/СЦ.

Довги за книжки до парохіяльних бібліотек.

Митрополичий Церковний Суд взиває востаннє всіх настоятелів Парохіяльних Урядів, що залягають із вплатою належитостей за переслані їм Митрополичою Консисторією книжки до парохіяльних бібліотек, щоб найдалше до 20 лютого ц. р. вирівнали свій довг.

На таких, що в згаданому речинці не вишлють поштою чи не вплатять у касу залеглої належитости, Митрополичий Церковний Суд наложить кондикт на місячну платню аж до повного вирівнання довгу.

Ч. 11979/ФЛ.

Обов'язкові фундаційні Служби Божі.

Пригадується розпорядження Ч. 1868/АВ в справі, відправленої Служби Божої в місяці в наміренні фундаторів релігійного фонду, легатових фундаторів та невідправлених Служб Божих помершими священиками (АЕВ 1935, стор. 50) та взивається всіх священиків надіслати в своїм часі про це звітлення.

Ч. 443/РД.

Розрішення на забави.

Буває, що різні товариства й особи ще дальше звертаються просто до Митрополичого Ординаріату з проханнями про розрі-

ЛЬВІВСЬКІ АРХІЕПАРХІЯЛЬНІ ВІДОМОСТІ

РІЧНИК XLIX.

ЛЬВІВ, ЛЮТЕНЬ 1936 р.

Ч. II.

АНДРЕЙ МИТРОПОЛИТ.

ПОСЛАННЯ НА ВЕЛИКИЙ ПІСТ.

Духовенству й Вірним мир і благословення.

I.

Затрубить у труби, сторожі! Нехай їх звук потрясе усіми селами, усіми хатами, нехай дійде до відомости кожного мешканця. Нехай потрясе їхню совість. Ідуть на людей тяжкі часи Божої кари й Божого гніву. Гріхи людей розмножилися так, що Божя кара готова впасти огнем з неба, як на Содому і Гомору. Люди, замість зберігати заповіді й служити Господеві цілим серцем, так безсоромно грішать і такі нечисленні ті, що їм противляться. Хвиля безбожності так розливається по цілому світу і вороги Церкви, що голосно признаються до того, що є ворогами Бога — безбожниками, з такою усильністю і завзятістю розширюють своє беззаконня, що на вид сьогоднішнього світа пригадуються слова Псальма (14, 1—3): „Нема нікого праведного, немає такого, що розумів би, немає чоловіка, що шукав би Бога. Усі відхилилися від правдивої дороги (Божого закону), стали разом некорисними, немає тих, що поступалиб добре, немає одного. Їх горло це отвертий гріб, своїми язиками лукавими, гадюча отруя під їх губами, їх уста повні проклятих і гіркоти, їх ноги скорі до проливу крові. Знищення і горе на їх дорогах, а дороги мира не знають. Немає Божого страху перед їх очима“ (Рим. 3, 11—18).

Ідіть у народ, Душпастирі, рятуйте душі, що пропадають у тому потопі безбожності. Заходіть до кожної хати, проповідайте в церкві і поза церквою, голосіть Божу правду — в пору і не в пору, як каже Апостол. Картайте, наминайте, грозіть зо всякою терпелівістю і наукою (II Тим. 4, 2). Поможіть і мені сповнити обо-

в'язок — ще в час перестерегти грішників, щоб навернулися з блудної дороги до Божої благодати й надії спасення. Те моє писання перечитайте, Отці, не тільки в церкві, але постарайтеся, щоб і поза церквою побожні й добрі люди це моє слово занесли до хат, де живуть грішники — ті, що до церкви не ходять, що не сповідаються, що живуть у ненависті, в проклинах, що живуть на віру, людською кривдою, що може і від давна не мають Божої благодати. В моїм і в Вашім імені, а радше в імені Бога Вседержителя нехай скажуть: Вже час, вставайте, очистіть свою душу слізми покаяння! Ви, що живете у гріхах, зрозумійте, яка небезпека грозить кожній хвилині: можете нагло вмерти і стати перед Божим судом. Не знаєте, чи дочекаєте часу св. Пасхи, чи в світлий празник Воскресення почуєте пісню радості — Христос воскрес! Може перед тою дниною Справедливий Бог покличе вас перед Свій суд. Може будете вмирати без Сповіді, без священика, без Причастя св. Тіла й Крови Христа Спасителя, і неприготовані станете перед Божий суд.

А треба Вам буде скласти звіт із цілого життя, з кожної гадки і з кожного слова і кожного діла. Те, що сьогодні ще закрите, буде виявлене, суджене. Що тоді зможете сказати на своє оправдання? Страшний Суддя пригадає вам усі Божі дари, за які ви були такі невдячні, і Божі закони, якими ви погордили, і Божу благодать, яку ви змарнували. Пригадає вам кожний гріх зокрема і кожну обставину гріха, й не будете мати чим боронитися і чим оправдуватися. Сьогодні ще можете припасти до ніг Спасителя Ісуса Христа і благати Його милосердя. Сьогодні ще маєте в небі найліпшу Матір, що готова за вами вставлятися і випросити вам прощення. Зверніться до Неї, до Пречистої Матери, нашої Неньки, і просить Її, нехай за вами вставиться. Сьогодні ще можете „приступити з довірям до престолу ласки, щоб одержати милосердя і знайти благодать для угодної помочі“ (Євр. 4, 16). Сьогодні ще Бог, милосерний Батько, кличе вас до Себе, „Божа доброта веде вас до покаяння“ (Рим. 2, 5). Сьогодні милосерний Отець готов тебе, бідний грішнику, прийняти як свою дитину, як блудного сина, якщо тільки в серці собі скажеш: Поверну до батька і широко Сповіддю навернуся на праведну дорогу Божих дітей. Не будь же твердим і закамянілим. Пам'ятай, що множенням гріхів і відкладанням покаяння на завтрашню днину „збираєш собі гнів на день гніву й об'явлення справедливого суду Бога, що заплатить кожному відповідно до його діл“ (Рим. 2, 6).

Скористай же з нагоди великодної Сповіді, прибігай до того суду милосердя, яким є св. Сповідь, сам себе обвинувачуй, признавайся до всіх гріхів, поправляй, якщо треба, і давні Сповіді життя, якщо ти коли у Сповіді не признавався до гріхів і які гріхи затаював, якщо колись ти допустився святотатської Сповіді і святотатсько, бо без Божої благодати, приступав до св. Причастя — повторюй усі Сповіді, хочби з цілого життя, а вже конечно від останньої доброї Сповіді. Обвинувачуй себе не тільки з гріхів, яких ти допустився і затаїв у Сповіді, але сповідайся і з тих гріхів, які і визнав у Сповіді, а якщо Сповідь не була добра, то сповідайся з самої Сповіді й зо св. Причастя. Святотатська Сповідь і такеж св. Причастя це найтяжчий гріх, якого може допуститися християнин, бо в цих гріхах топче Божу благодать, топче Найсвятіші Таїнства, встановлені Ісусом Христом для спасення людей. А якщо не чуєшся на силі відразу добре сповідатися, довгими й покірними молитвами випрошуй покірно потрібної благодати з неба. По сто, по тисячі разів повторюй ту святу молитву, що нам її батьки передали, називаючи її Ісусовою молитвою і приписуючи її повторювати повними сотнями: „Господи Ісусе Христе, Сине Божий, помилуй нас грішних!“

Ми бідні грішники безсильні до покаяння, бо без Божої благодати нічого доброго не можемо вчинити, але Бог, добрий Батько, обіцяв і певно додержить. „Просіть і дасться вам, шукайте і знайдете, стукайте і отвориться вам“. Ти бідний нещасливий грішнику, що живеш без Божої благодати, а думаєш і справедливо так думаєш, що не маєш сили дивнутися до нового життя, — проси, шукай, стукай. Проси Божого милосердя, проси доброї Сповіді, проси покаяння, проси гарячих сліз, а дасться тобі те, про що просиш. Шукай дороги до Божої благодати, шукай дороги до ліпшого християнського життя, шукай дороги до поконання своїх пристрастей, а Бог милосерний із неба дасть тобі найти. І ти, що ще сьогодні лежиш у тяжких гріхах, що може від давна не смів, не вмів і не хотів сповідатися, знайдеш за Божою благодаттю теплі сльози покаяння й навернешся до Всевишнього Бога всім серцем. З грішника, дитини Божого гніву і наймита чи невільника проклятого диявола станеш Божою дитиною, твою душу прикрасить небесна благодать, Боже світло засяє в душі. Стукай, як каже св. Євангеліє, а двері отворяться. Отворяться перед тобою двері Божого милосердя і ввійдеш у Божий храм чистим серцем і станеш чистою і святою дитиною Всевишнього Бога. Знайдеш тим лекше, що Божа благодать і сама тебе шукає.

Добрий пастир покидає дев'ятьдесять дев'ять овець у стаді, а йде шукати одної, що згинула. Добрий пастир — Ісус Христос — за одну душу, що згинула, готов наново Кров пролляти і наново її проливає у Таїнстві Пресвятої Евхаристії. На наших жертвениках Ісус Христос щодня приносить Себе в жертву, щоб від Бога випросити покаяння, навернення і спасення грішників.

Ми, Отці Душпастирі, маємо Христові Спасителеві допомогти віднайти ту погубшу овечку. Це наш труд — Боже слово покаяння так проповідати, щоб у наших парохіях, у наших селах і містах не було ні одної душі, щоб у час Великого посту не навернулася цілим серцем до Бога та, по щирій і добрій Сповіді, не накормилися Пресвятим Таїнством Евхаристії.

II.

Ваші Духовні Отці у проповідях св. Чотиродесятниці приготвляють людей до св. Сповіді і пригадують їм за Божими заповідями всі гріхи, якими моглиб образити Всевишнього Бога. Не хочу повторювати цієї праці, алеж мушу звернути увагу на деякі особливіші гріхи, що остільки можуть більше людям шкодити, оскільки частіше і більше вважають їх за речі дрібні, що над ними й не варто багато працювати.

Найважніше зло в житті християнина, від якого походять усі інші, це — не дбати про Бога, про Божі справи. Хто Богові в житті, в своїй душі не віддає першого місця, хто не почитає Всевишнього: вірою в науку Богом обявлену а Церквою подавану до вірування, надією на вічне спасення й любовю нашого Батька в небі а ближніх наших братів на землі, хто легковажно або й святотатсько взиває імя Господнє і святого дня не святкує, той більше з імени, ніж з життя християнин, і може далеко відступив від Божої, простої дороги, що веде до неба.

1. Св. Письмо каже: „Не кленіть, а благословіть“. Та в людей противна, просто нехристиянська, поганська привичка — не благословити, а клясти, проклинати. Рідко знайдеться людина, що на ближніх, навіть і найближчих, навіть і на рідні діти, часто з неба просить Божого благословення, але на кожному кроці повно людей, що навіть рідні діти в гніві заклунуть, і то тяжко. А це справа такої великої ваги у християнському житті, що просто можна сказати, що по цьому, більше ніж по св. образах, можна пізнати, що хата є християнська: коли в ній ніхто ніколи не клене. По проклонях пізнається дітей Божого гніву, грішників, по любовіж до ближніх пізнається учеників Ісуса Христа.

Хочеш поправитися, бути християнином, хочеш руку приложити до тієї праці, що має тобі принести вічну заплату в небі, зачинай від праці над проклинами — викинь із життя, викинь із душі всі проклони. Чи може бути що лекше, як не клясти? На те треба тільки трохи уваги й доброї привычки, на те не треба ніякої тілесної праці, не треба на те видавати грошей.

Чи хочеш знати, як можна вилікувати цю недугу, як увільнитися від гупої і злої привычки? Св. Йоан Золотоустий дає таку раду: „Коли побачиш, що чи ти сам, чи діти, жінка чи служба мають ту поганську привычку і не поправляються навіть по кількакратному напiмненні, прикажи їм іти спати без вечері; наложи і на себе і на них цю покуту — вона принесе не шкоду, а хосен“ (Слово 5-те про статуї, уст. 7).

А якщо при важкій праці не хочеш такої покути посту (хоч ніколи вона не відповідає більше, ніж тепер, у часі св. Посту, але може бути, що при тяжкій праці не можна стриматися від тієї, вже і так слабкої поживи, якої вживаєш), то заміни покуту на якусь молитву. Сам на себе покуту наложи, так як священник при Сповіді, а в короткому часі відучишся клясти. Бодай стільки працею над своєю душею. Хто нічого над душею не працює, якже спасеться, якуж нагороду дістане в небі? А як жеж над собою, над своєю душею працює людина, що не вміє затримати язика у хвилині, коли хоче проклятом Бога образити?

Хто навчиться здержувати язик від грішного слова прокляну, помалу навчиться стримувати всі свої пристрасті, навчиться панувати над собою, а це вже християнське життя. Поганин робить усе те, до чого його тягне погана, брідка охота до злого. Християнин накладає на ту охоту вуздечку своєї волі, здержує пристрасть, а тим робом учить себе самого сповняти Божий закон.

2. Другий ще мерзеніший порок — п'янство. Скільки зискав би наш нарід, оскільки щасливіші булиб люди, якби можна викорінити той страшний порок, що нищить здоровля і славу і майно, що псує родинне життя, через який нераз діти на світ приходять каліками; порок, що неодного втягає в тяжкі гріхи: вбивства, крадіжкі, чужоложства; порок, через який багато людей змарнувало дочасне життя й вічне щастя.

3. Але є ще від п'янства гірший порок, той страшний напiток, що й сама думка про нього чоловіка впливає — мерзенний і небезпечний гріх нечистоти. Молодь тільки тоді здорова, сильна, умово добре розвинена і здатна до високих благородних ідей, коли вона чиста. Молодь віддана порокам нечистоти, це

молодь слабоумна, слабосильна, без характерів, без волі, це стадо, що один чоловік батоном може розганяти.

4. Та з пороків нечистоти найстрашніший той, що є zarazом і вбивством народу, убивством батьківщини. Порок, у якому святе Христове Таїнство супружества міняють на противне природі безпуття. Той гріх тим страшніший, що злучений зі взаємною соблазною та що з нього так трудно поправитися. Дерево, якого коріння бутвіє, добрих овочів не принесе. Родина, якої сама основа гниє, не дасть ані батькам ані дітям правдивого християнського щастя.

5. Кожний знає, який це тяжкий гріх чоловіковбивство, гріх Каїна, бо всі люди братами не тільки по людській природі, яку мають від спільного батька і спільної матері — прабатьків людства, але ще більше братами в християнській вірі. Ми всі покликані до того, щоб бути Божими дітьми і наслідниками Христового царства. Християнин, природно, гидиться проливом крові — чоловіковбивством. А всеж є християни, що до того ступня, не знати якими гріхами, віддали свою совість, свою душу лукавому, що вбивають своїх дітей, ще неохрещених і ненароджених. Убивають людину, яка не може боронитися і яка смертю тратить не тільки дочасне життя тіла, але й тратить змогу благодаттю стати Божою дитиною. І нераз ще батьки змовляються на смерть дитини. Одне другого намовляє, одне другого підтримує і не спічнуть, аж вони обоє, і батько і мати, будуть мати руки закривавлені невинною теплою кровю їхньої дитини.

6. Множитья в застрашаючий спосіб по селах непошанування чужого добра. Сусід сусідові краде його добро навіть тоді, коли кожний розуміє, що через множення того гріха ніхто за своє добро не може бути певний. Сам собі шкодить, бо чужа власність, незаконно присвоєна, не тільки не принесе добра, а навпаки, приносить велику втрату власне тому, що з краденого хоче збагатитися. А якщо украденою є задержана робітникові заплата, така крадіж це гріх, що кличе про пімсту до неба.

Ціла культура, себто тривалий християнський добробут та розвиток усіх прикмет і добрих вдач народу, полягає у великій мірі на зберіганні тієї 7-ої заповіді — „не кради“, на пошануванні чужого майна, що аж до того йде, що християнин не дозволяє собі і завидувати того добра та вважає за гріх і пожадати чуже добро. А цей гріх мусить бути важний і ве-

ликий, коли в Божому законі 10-та заповідь окремо забороняє її перестерігати перед ним. Може цей гріх — пожадання є особливішим гріхом, відмінним від крадіжки, яку забороняє 7-ма заповідь — тому, що саме пожадання чужого добра, якого не може карати ніякий світський закон, бо його не видно, бо на зовні не показується, шкодить самому пожадаючому. А шкодить не тільки тим, що до гріха крадіжки веде, але й тим, що відбирає людині охоту й силу здобувати собі добробут напруженням власних сил. Хто зависний і пожадає чужого добра, того ум і сили, звернені в напрямку цього жалю й зависти, відвертаються від законної напруженої боротьби, що трудом здобуває бажане добро тою дорогою, якою люди до добра доходять, себто напруженням інтелектуальних сил і фізичних зусиль.

III.

Я пригадав тільки коротко і тільки деякі гріхи, що найчастіше бувають поміж людьми та псують християнське життя. Навіть у такому короткому образі, який же сумний, який страшний стан відкривається перед нашими очима. Багато й дуже багато, оскільки можна судити по людськи і зі зовнішніх признаков, багато всюди людей, що живуть без Божої благодати. Ідуть вперед як засліплені та не бачуть, що кожна днина життя зближає їх до тієї страшної хвилини, в якій западуться у пропасть вічної кари. А коли подумати про те, чого треба булоб, щоб тих бідних грішників повернути, то аж страх збирає. Бо свята віра вчить нас, що для відпущення гріхів треба, щоб проллялася Кров самого Сина Божого. Без тієї Крови нема відпущення, без тієї Крови нема спасення. І Кров Божого Сина, Спасителя світа, проливається щодня на наших жертвениках таїнственным і непонятим для нас способом, проливається Кров Христова у Пресвятім Таїнстві Евхаристії. Містичним способом проливається Христова Кров і в Таїнстві покаяння і день у день у тих святих Таїнствах проливаються потоки Божої Крови, а тільки невелике число грішників двигается з упадку, кається і поправляє життя.

Чому ж так безуспішно лється Христова Кров? Бо така воля Всевишнього Бога. Треба, щоб до потока Христової Крови і люди пролляли щось і зо своєї крові, щоб випросити з неба навернення грішників. Христос від Себе все зробив, віддав Себе самого на гірку муку і на страшну смерть. Але люди так мало вміють оцінювати і так мало, так зле уживають Божих дарів,

куплених Христовою Кровю, а до того ще роботу Ісуса Христа — спасення людей — так псують своїм поступуванням, що вони уже мусять бодай у часті відробити те зло, яке самі заподіяли. Якби люди не перешкоджували і не псували роботи Христа Спасителя, спасення булоб лекше, самі Таїнства вистарчалиб. А що люди Христове діло спасення людства спинюють і псують, до того ще й самих найсвятіших Таїнств, установлених Христом для спасення людей, уживають на зневаження Всевишнього Бога і на соблазн для людей, тому й для спасення грішника, крім проляття Христової Крови, треба молитов, зусиль і праць, а часом і крови людей.

На безліч грішників, скількиж таких людей, що хочать Христові допомогти у праці над спасенням? Серед юрби, що окружала кривавий, страшний похід Христа на гору Голгофту, чи були такі і скількиж їх було, що з Киринейським Симоном брали Христовий хрест на рамена, щоб Христові допомогти?

Ми знаємо, що „Христос терпів за нас тілом, знаємо що і нам треба зоружитися тою самою думкою“ (І Пет. 4, 1). Себто і ми повинні по мірі сил „приймати участь у Христових муках“ (І Пет. 4, 13). Ми знаємо „що Він свою душу поклав за нас то й нам треба класти душі за наших братів“ (І Йо. 3, 16).

Усюди грішників багато, а деж ті, що готові життя віддати за спасення грішників? Таких, здається, треба би соток і тисяч. Може требаб таких і кількох або кільканацятьох, щоб одного грішника спасти — скількиж треба на те, щоб усіх спасти? Спасти грішників так, як Христос їх спасає — жертвою зі Себе, це відай жниво, про яке Христос говорить, коли каже: „Справді жниво велике, та робітників мало: тож моліть Господа жнива, щоб вислав робітників на Своє жниво“ (Мат. 9, 37).

Про таку саму роботу та про жертву зі себе Христос горорить і в тому другому місці, в якому каже: „Свою душу кладу за вівці. І інші вівці маю, що не з цього стада. І ті треба Мені привести“ (Йо. 10, 15). Себто треба, щоб люди Мені їх привели тим самим способом, яким Я їх самих і всіх людей спасаю, кладучи життя за них. І деж ті, що готові ту жертву зробити? Всевишньому не треба, щоб кривавим способом життя своє віддавати за спасення людей. Може прийдуть і такі часи. Може бути, що для спасення народу треба буде і кривавих жертв, і що тих жертв буде треба стільки, скільки лише найдеться готових таку жертву із себе зробити.

Нам сьогодні ще не приходитьсь криваву жертву складати,

але вже сьогодні треба нам усильними, щоденними, витривалими і покірними молитвами випрошувати з неба таких робітників, щоб цілковиту жертву зі себе робили. Дай нам, Боже Всемогучий, таких робітників при Твоїм жнивї, щоб ніхто з них не завагався ані на хвилину і кров пролляти, колиб того було треба для спасення хочби одної душі, що відкуплена Твоєю Пресвятою Кровю.

Дай нам, Боже Всемогучий, щоб у наших рядах, і духовних і світських, знайшлось у слухну пору досить людей пожертви, щоб не задержалися перед останнім і рішальним кроком. Дай нам, Боже Всемогучий, ще й сьогодні, щоб поміж нами було досить душ, готових на жертву. Для справи нашого власного спасення, для Твоєї справи між нами треба, щоб ми по змозі всі були готові на всяку жертву для святої справи.

Для сповнення того завдання, для приготування себе на майбутні хвилини жертви треба нам людей, щоб на ту хвилину задалегіть приготувлялися. Таких душ і я між Вами, Дорогі, шукаю. Прошу Вас і закликаю: кожний по своїх силах нехай буде готовий. А щоб наші гріхи, наші слабості і наші пристрасті не перешкоджували нам у тій святій праці приготування, подаю вам ось коротку молитву, якою можете всі, і Ви Священники і Ви Вірні і Ти Християнська Молоде і Ви Діти, приготувитись на те, чого Бог може від нас домагатися.

М о л и т в а пожертвування себе Богові за грішників.

Мій Боже, Пресвята поклоняєма Тройце, Отче, Сине і Святий Душе, для Вашої більшої слави, для спасення душ, для навернення всіх грішників і передовсім безбожників, віддаюся Вам цілковито через Непорочне Серце Пречистої і Пресв. Діви Марії.

Так як Вона і через Неї віддаю себе на жертву цілопалення Твоїй винищеній і приниженій любові, і благаю очистити мене і спалювати безнастанно і зробити, щоб у моїй душі пропасти Твого винищення й пониження проливалися по береги й понад береги.

Нехай у цей спосіб я стану мучеником (мученицею) Твоєї винищеної і приниженої любові, причащаючись нею безнастанно і віддаючи кожне порушення тіла, серця й душі, яке булоб противне Твоїм Божим порушенням.

Хочу, Воплочене Слово, кожним віддихом відновляти Тобі це пожертвування в безконечну кількість разів, щоби через Тебе і в Тобі я міг (могла) тепер і в цілу вічність висказувати

ОГОЛОШЕННЯ, ВІДОЗВИ Й КОМУНІКАТИ.

Ч. 4126/РД.

Великий Піст

Митрополичий Ординаріят подає до відома, що й цього року обов'язує щодо посту минулорічне розпорядження Ч. 11/Орд. (див. АЕВ. 1935 II, 47).

Ч. 95/Орд.

Вияснення щодо правних постанов у справі навчання релігії в школах.

Супроти дійсних і можливих недомагань у справі навчання релігії в школах, Митрополичий Ординаріят подає до відома Всеч. Духовенству обов'язуючі закони й приписи. І так:

1. Конкордат між Св.Престолом і Річпосполитою Польською з дня 10 лютого 1925 у XIII статті (див. АЕВ. 1925 III, 37) виразно формулує принцип конечности порозуміння шкільної влади з церковною владою в усіх справах, що зв'язані з навчанням релігії у школах. Отже: „Цю науку даватимуть католицькій молоді вчителі, іменовані шкільною владою, а вона вибиратиме їх зпоміж осіб уповноважених Ординаріями до навчання релігії“ (канонічною місією), а це так далеко, що „колиб Ординарій відібрав учителеві уповноваження, яке йому був дав, він тим самим буде позбавлений права навчання“.

Цєю справою займається теж обіжник Міністерства Віросповідань і Просвіти з дня 3 липня 1929 (№ 11-14391/29), де находимо таку постанову: „Якщо в публичній вселюдній школі духовник не може навчати римо-католицької релігії, тоді шкільний інспектор звертається до даного єпархіяльного Єпископа, щоб уповажнив іншу кваліфіковану особу навчати римо-католицької релігії, а від себе подає єпархіяльному Єпископові імена одного чи кількох учителів даної школи, що мають формальні кваліфікації навчати цього предмету“.

Отже цитовані правні постанови виразно вирішують справу доручування навчання релігії світським учителям: воно неможливе без порозуміння і згоди компетентного Єпископа. Оскількиж діється інакше, то це одностороння постановка шкільної нижчої влади, що нарушує обов'язуючий правний стан.

2. Буває, що шкільні інспектори зменшують кількість годин навчання релігії по школах. Отже і в цій справі є розпорядження Міністерства Віроісповідань і Просвіти з дня 9 грудня 1926 (Dz. Ц. Р. Р. № 1. роз. 9 ex 1927), що й досі обов'язує. В 3-му параграфі воно постановляє, що „кількість годин і плян науки католицької релігії устійнює Міністер Віроісповідань і Просвіти в порозумінні з компетентною церковною владою“.

3. Щодо обов'язуючих постанов у справі винагороди Духовенства за навчання та обнижування винагороди з 1'50 зол. за кожен відбуту годину науки релігії, то про це був уже оголошений комунікат Ч. 10101/Шк. в Архієпархіяльних Відомостях (1935 X, 325). Цей комунікат доповнюється так: Після отримання письма шкільного інспектора, в якому незгідно з розпорядженнями вирішена справа винагороди за навчання релігії в школі, треба передовсім і то зараз написати відклик до Кураторії, за посередництвом шкільного інспектора. Таке значіння має вжити в згаданому комунікаті слово „запротестувати“. На відклик призначено тільки 14 днів. Так само належить відкликатися, якщо в письмі інспекторату пропущено, що душпастирєві прислугує право відклику до 14 днів. В такому випадку треба в відклику й цю обставину піднести.

Конкурсний іспит у весняному речинці.

Повідомляється що устний конкурсний іспит з наук відбудеться дня 28 квітня ц. р. (вівторок після неділі Мироносиць) в годині 9-ій ранку. Священики, що схотять приступити до іспиту, мають до 21 квітня прислати письменні праці на всі подані теми, а дня 28 квітня в годині 8-ій ранку явитися в консисторській салі засідань та предложити свідоцтва складених передконкурсних іспитів і спис прочитаних книжок богословського змісту та зложити приписану таксу (див. АЕВ 1935 XII, 409). Тогож дня мають кандидати відправити Службу Божу в наміренні Його Ексцеленції Митрополита.

Теми до конкурсного іспиту:

Свщ. Писання: Під яким оглядом була манна прообразом св. Причастя?

Догматика: а) вияснити й доказати суть освячуючої благодати та б) якими способами послуговувався Христос, щоб доказати Своє божество й післанництво?

Моральна: Злодії вломилась до церкви, отворили кивот,

висипали найсвятіші Дари, а чашу вкрали. Вони розбили теж церковну скарбону та вкрали всю готівку, збірку і власність церкви. Та церковний провізор, не повідомивши нікого, лишив був у цій скарбоні свої приватні ощадності в тім переконанні, що це хіба найпевніший сховок для ощадностей — безпечніший, ніж своя власна хата. У другій захристії злодії найшли непокраяну просфору, яку зіли, і пляшку літургічного вина, яке випили.

Відповіді на питання: а) а що це святотатство, б) які роди святотатства, в) що в наведеному випадкові святотатство, а що ні, г) які кари накладає церковна влада на святотатників, г) якої ваги та в чому обов'язок відшкодування у святотатників?

Па с т о р а л ь н а: Брацтва й Католицька Акція.

Право: а) церковні приписи щодо цензури книжок та б) способи уважнювання неважно заключеного супружжя.

К а т и х и т и к а: Перевести катихизу про „католицьку акцію“ з дітьми вищих ступнів навчання по психологічній (монахійській) методі.

О б р я д и: Подати а) порядок, у яким слідуєть Євангелисти в рядових читаннях упродовж літургічного року, б) скільки неділь (тижнів) вони займають, в) чи вони все вистарчають, а як ні, то г) як цій недостаті запобігти; символіка літургічних риз та на чім вона основується?

Ч. 1046/Л.

Конкурс на опорожнені парохії.

Отсим розписується конкурс на опорожнені парохії з речинцем до половини травня 1936 р.

1. Батьків залозецького деканату, надання вільного,
2. Бірки Малі, грималів. деканату, надання прив. (спочиває),
3. Богатківці зарваницького деканату, надання приватного,
4. Висипівці озірнянського деканату, надання вільного,
5. Вовків винницького деканату, надання церковного,
6. Германів винницького деканату, надання приватного,
7. Глиняни Замістя, глинянського деканату, надання прив.
8. Дмитре ширецького деканату, надання приватного,
9. Залізці ходорівського деканату, надання приватного,
10. Ілемня долинського деканату, надання державного,
11. Кліщівна нараївського деканату, надання приватного,
12. Котузів зарваницького деканату, надання вільного,

13. Красне перегінського деканату, надання державного,
14. Куропатники бережанського деканату, надання прив.,
15. Лецівка перегінського деканату, надання приватного,
16. Лоня унівського деканату, надання вільного,
17. Лютовище підкаменецького деканату, надання приватного,
18. Манаїв оліївського деканату, надання вільного,
19. Милятин Старий милятинського деканату, надання прив.,
20. Орявчик скільського деканату, надання приватного,
21. Острів буського деканату, надання приватного,
22. Плауча Велика зборівського деканату, надання вільного,
23. Пеняки підкаменецького деканату, надання приватного,
24. Перевозець войнилівського деканату, надання приватного,
25. Плетеничі перемишлянського деканату, надання прив.,
26. Плісняни зборівського деканату, надання прив. (спочиває),
27. Поршна щирецького деканату, надання приватного,
28. Ражнів брідського деканату, надання вільного,
29. Ратище залозецького деканату, надання приватного,
30. Ріпнів милятинського деканату, надання вільного,
31. Рокитно янівського деканату, надання приватного,
32. Середопілці радехівського деканату, надання приватного,
33. Сморже тухлянського деканату, надання приватного,
34. Сопіт скільського деканату, надання вільного,
35. Сороки щирецького деканату, надання приватного,
36. Станькова войнилівського деканату, надання вільного,
37. Суходіл перегінського деканату, надання приватного,
38. Труханів лубянецького деканату, надання вільного,
39. Угринів Середній калуського деканату, надання держ.,
40. Хащоване тухлянського деканату, надання приватного,
41. Чесники рогатинського деканату, надання приватного,
42. Якимів милятинського деканату, надання церковного,
43. Ямельниця скільського деканату, надання вільного.

Заввага. Прохання, внесені по означенім речинці, не будуть розглядані. Деканальні Уряди в 10 днів по речинці внесення прохань мають надіслати до Митрополичої Консисторії кваліфікаційні табелі кандидатів, як цього вимагають синодальні рішення.

Вибір деканальних відпоручників. до Інституту Вдів і Сиріт по Священиках Архієпархії

Управа Інституту Вдів і Сиріт по Священиках Архієпархії пригадує Отцям Деканам обовязок перевести у своїх деканатах

новий вибір деканальних відпоручників на Заг. Збори на дальших 3 роки, бо по § 24 статуту мандат дотеперішніх відпоручників вигас. Поручається на найближчій деканальній конференції довершити вибору одного відпоручника з деканату, вручити йому легітимацію та повідомити Управу до дня 1 квітня ц. р., хто з деканату вибраний. Зазначається, що відпоручник без повновасти рішуче не буде допущений до нарад на Зборах.

З цим числом АЕп. Відомостей розсилається Всеч. Духовенству білянс Інституту Вдів і Сиріт за 1935 р., щоб Всеч. Духовенство ознайомилося з матеріяльним станом Інституту.

Львів, дня 22 лютого 1936.

За Управу;

о. Олексій Пясецький
предсідник

о. Дмитро Семчишин
секретар

Звичайні Загальні Збори Інституту Вдів і Сиріт по Священниках Архієпархії.

Згідно з § 25 статуту Інституту Вдів і Сиріт по Священниках Львівської Архієпархії, Управа Інституту скликає звичайні Загальні Збори відпоручників Духовенства Архієпархії, що відбудуться у Львові дня 17 квітня 1936 р. в год. 10 ранку в салі засідань Митрополичої Консистоїї з таким порядком:

- 1) Верифікація повновастей відпоручників
- 2) Відкриття Зборів
- 3) Звіт секретаря
- 4) Звіт касієра з узглядненням похоронного фонду
- 5) Звіт Ревізіійної Комісії та уділення абсолюторії Управі
- 6) Вибір членів Управи
- 7) Внески й запити.

Перед Загальними Зборами в год. 8 ранку відправиться в Архикатедр. церкві св. Юра Служба Божа в наміренні Товариства і померших членів.

За Управу

о. Олексій Пясецький
предсідник

о. Дмитро Семчишин
секретар

ЛЬВІВСЬКІ АРХІЕПАРХІЯЛЬНІ ВІДОМОСТІ

РІЧНИК XLIX.

ЛЬВІВ, БЕРЕЗЕНЬ—КВІТЕНЬ 1936 р.

Ч. III-IV.

Андрей Митрополит

ДО ВІРНИХ

Часто в році приходиться Вам, Дорогі Браття й Сестри, чути в церкві проповідь про святу Тайну Евхаристії та про святе Причастя. Отці Духовні не перестають пригадувати Вам, який великий хосен із частого святого Причастя. Учуть при нагоді кожного більшого Празника, що християнська душа живе тою благодаттю, яку черпає з побожного приступання до святого Таїнства Евхаристії. Без тієї благодати душа не може по християнськи жити, не може встерегтися від гріхів, не може поконати наймерзеніших пристрастей.

Вже те саме заохочує Вас до частішого святого Причастя. Знаєте добре, що церковний закон, а в частині й Божий закон, велить бодай раз у рік причащатися Тілом і Кровю Ісуса Христа. Хто того закону не сповняє, має тяжкий гріх і якщо в тому грісі вмер би, св. Церква малаб йому відмовити християнського похорону. Тому то святе Пасхальне Причастя повинен кожний християнин приймати у своїй церкві, у своїй парохії. Парох мусить знати, хто причащався в часі Пасхи, а хто не причащався. Кожному вільно сповідатися, де хоче — не має ніякого обовязку сповідатися перед своїм парохом, але причащатися на Пасху мусить так, щоб і люди в селі знали й щоб парох міг записати, що до св. Причастя приступив.

Поза тим законом, що обовязує під тяжким гріхом, у нашій Церкві є й другий закон, що не обовязує під тяжким гріхом, а тому є більше радою, ніж законом, — щоб кожний християнин щонайменше чотири рази в році сповідався, себто стільки разів, скільки в році св. Постів: Чотиродесятниця, Петрів піст, Спасівка й Пилипівка. Бо й піст на те встановлений, щоб улешити християнам діло покаяння, щоб їх приготувати до достойного Причастя. Цей закон обовязує радше Духовних Отців, бо вони мають

обовязок вірним ту раду св. Церкви часто повторювати і так працювати, щоб у їхніх парохіях як уже не всі, то бодай більша частина вірних щонайменше чотири рази до року сповідалися й причащалися. Духовні Отці не бояться, що практика частішого св. Причастя наложить на них обовязок частіше слухати Сповіді, бо добре знають, що Сповідь християнина без порівняння лекша і для самого каяника і для сповідника, коли каяник частіше ніж раз у рік сповідається. Тому практика частішого св. Причастя лише влекшує працю Духовних Отців.

І я зо свого душпастирського обовязку пригадую Вам ту раду Церкви, ту потребу християнської душі й безмірний хосен, який може Вам принести практика частішого припинання того Найсвятішого Таїнства.

А днесь хочу особливішим способом з нагоди Пасхального Причастя поручити Вам практику, яка ще лекшим способом дасть Вам обильнішу благодать. Практика, яку сьогодні хочу Вам поручити, полягає на тому, щоб по добре відбутій Сповіді не тільки раз, а кілька разів приступити до св. Причастя. Очевидно, не тої самої днини і, очевидно, не тоді, коли християнинові видається, що вже якимсь тяжким гріхом образив Бога. Як довго по св. Сповіді совість чоловікові не закидає тяжкого гріха, може причащатися й без св. Сповіді. В тиждень і два і три тижні по св. Сповіді, якщо християнин хоч трохи над собою працює, може бути в совісті супокійний і безпечний, що не має гріха, і тоді з чистою совістю може приступити до св. Причастя.

Така була практика в нашій Церкві, що в неділі і свята весь нарід, що був приявний на Службі Божій, приступав до Причастя. Це показує обряд, яким священик з чашею з Найсвятішою Кровю і Найсвятішим Тілом Христовим звертається до народу й усіх кличе: „Зо страхом Божим, з вірою і любовю приступіть“. Не булоб того обряду й того заклику, якби люди все були такі мало послушні на ради й заклики Церкви, якими вони в наших сумних часах. У часах живої віри, в часах правдивого християнського життя весь нарід горнувся до св. Причастя і не бувало людей, які були би приявні на Службі Божій, а не причащалися. Робили це хіба ті, яким трапилося нещастя в чомусь важнішому спіткнутися. А що воно дійсно так було, показує і той забобон, що ще й досі залишив свої сліди в багатьох селах. Старі люди думають, що це гріх перед Службою Божою закурити, і з того нераз сповідаються. Так воно не є — перед Службою Божою можна курити, але не тоді, коли

при Службі Божій має чоловік приступити до св. Причастя. Люди святий християнський звичай частого Причастя перекрутили: пропустили те, що найважливіше, а зберегли те, що менше важне, і роблять собі з того гріх, що не є гріхом. Люди залишили Причастя, а оставили те, що було приготуванням до Причастя. Бо буває і таке, що за гріх уважають перед слуханням Служби Божої попоїсти. Це виразний слід практики при кожній Службі Божій причащатися.

До цієї практики можуть вповні вернути тільки дуже побожні люди, але в часті всі повинні поволі наближатися до цієї святої старої практики. Передовсім требаб зачати від того, щоб по Сповіді приступити бодай зо три рази до св. Причастя. Якщо християнин мешкає близько церкви, а в тій церкві щодня відправляється Служба Божа, не займе багато часу вислухати Службу Божу й приступити до св. Причастя. Це займе найвище коло годинки часу. Тоді без великого труду можна св. Причастя і більше разів: і п'ять і шість і вісім разів прийняти по одній добре відбутій Сповіді. Якщож церква далеко, або в ній не відправляється Служба Божа щодня, добре до св. Причастя приступити бодай другий раз у найближчу неділю чи свято по Сповіді. Тоді треба кілька днів так жити, щоби з чистою і супокійною совістю можна було приступити до Причастя. Церква вживає такого способу говорення: „Християнин може приступити до Причастя, якщо совість дає йому свідоцтво, що він тяжким гріхом Бога не образив“.

Така практика приносить християнинові великий хосен. Побільшує нагороду вічну, побільшує освячуючу благодать, а до того вчить душу пильнуватися, стерегтися гріха, вчить душу питати себе саму, чи не має гріха. А це дуже важна річ у християнському житті, бо на тому полягає „бути готовим“, як каже Ісус Христос. „Будьте готові, бо не знаєте, в яку годину прийде злодій“. Злодієм Ісус Христос називає смерть, що наче злодій — часом у ночі, часом нечаяно — приходить забирати чоловікові життя. Ісус Христос каже на ту хвилину бути нам готовим, себто так жити, щоб навіть у випадку такої наглої і несподіваної смерті не ставати перед Божий суд без Божої благодати. Хто привикне над тим бодай трохи думати та себе самого питати, чи маю Божу благодать, чи я тяжко не согрішив, той приготується на смерть заздальгідь, або краще сказати — той усе готовий, бо, очевидно, коли совість йому на таке питання відповість, що тяжко согрішив таким і таким гріхом, що Божу

благодать стратив, що наново на душі носить тягар Божої кари й Божого гніву, — той зрозуміє, що треба йому покаятися і доброю Сповіддю вернути до Божої благодати. А хто привикне про це питати частіше, той і легше встерезеться гріха і не так легко впаде в гріх. Така думка буде здержувати його та вдіє, що буде над своєю пристрастю панувати, а це вже християнське життя. Тому ця практика вчить християнського життя і дає те, що найважливіше в християнському житті — чисту й супокійну совість.

Очевидно, не вистарчить так жити готовим через кілька тижнів по св. Сповіді. Треба так жити через увесь рік. Але хто через кілька тижнів так потрапить, тому не буде трудно й через увесь рік так жити.

Як бачите, практика частішого св. Причастя учить чоловіка здержуватися від гріха, а Божа благодать дає йому і силу потрібну до того, а Божа сила, котру чоловік дістає у св. Причасті, більше значить, ніж власна. Божа благодать і сильна воля чоловіка буде його наставляти і на інші християнські чесноти, а між тими чеснотами й на ту, задля якої особливішим способом поручаю частіше св. Причастя — святість і чистоту подружого життя.

Я Вам, Дорогі Браття й Сестри, вже кілька разів звертав увагу на той нещасливий і дійсно проклятий гріх, яким за діявольською спокусою і з немочі свого тіла християни безчестять св. Таїнство подружества. Є люди такі нещасливі, що так мало знають християнське життя і те життя так мало цінують, що святотацтвом і наймерзенішим зо всіх нечистих гріхів плямлять, забруджують, понижують те св. Таїнство, у якому Христос Спаситель дає їм Свою благодать на родинне дочасне щастя. Що Ви сказалиб, Дорогі Браття й Сестри, якби яке християнське подружжя, муж і жінка змовлялися на те, щоб свою рідну дитину кинути в безодню бруду й нещастя, яким є публичний дім розпусти? Чогось подібного допускаються родичі, що змовляються, угодою чи без угоди, зменшувати число дітей, які би їм дало Боже Провидіння. Вони безчестять і плюгавлять те, що є найбільш, або, краще сказати, одиноко правдивим скарбом християнської родини — св. Тайну подружества, що їх лучить у Бозі в одне і яка стягає на них з неба благословенство й Божу поміч до кожного кроку життя. Вони ту Божу поміч від себе відкидають, а всі святощі родинного життя, святощі подружжя чи батьківської любови кидають у кльоаку поганського конкубі-

нату чи проституції. Небесного ангела, що над праведним розтягав би крила своєї опіки й молитви праведних заносив би в небо, вони змушують своїм поганським поступуванням до життя в кльоаці.

Чи можна нижче впасти? Чи можна більше потоптати науку Ісуса Христа і Його Таїнства? А таке роблять супруги, що проти природи і проти родинного життя і проти Божого закону грішать тим смертним нечистим гріхом, що є найтяжчим гріхом поміж нечистими гріхами. Є тяжчим від чужоложства і від самонасилля і від поломання супружкої вірности, бо містить у собі злобу і бруд усіх тих гріхів.

Щасливі такі люди, коли Божа благодать двигне їх до покаяння. Для них покаяння трудне, трудніше ніж для інших, бо вони себе взаємно намовляють до гріха й удержують у грішнім розположенні, але Бог часом робить такі чуда і двигає з болота і гною недостойних. Для таких нещасних супругів одинокий рятунок був би жити в цілковитій святій і ангельській здержаності. Але як трудно їм на це здобутися, бо на це треба нового чуда Божої благодати. Але й те чудо Бог може вчинити, через силу св. Таїнства Евхаристії. Бо Таїнство Евхаристії родить, як каже св. Письмо, дівиці.

Спасенням для них могло би бути, якщоб хоч кілька днів здержалися від свого права. Кілька днів здержаности, кілька днів панування над собою могло би дати їм зрозуміти глибіню пропасти, в якій живуть, і шукати відповідних засобів до двигнення. Тих кілька днів здержаности далаб їм практика, яку поручаємо. Якщо, приступивши раз до св. Причастя, постановив би другий, третій і четвертий раз приступити — тим самим вже змусив би себе до кількох днів здержаности, бо, йдучи за прикладом Старого Завіту, церковні Отці й Учителі не дозволяють до Причастя приступати навіть по недобровільному стягненні на себе тілесної нечистоти. Є Отці, що навіть за гріх уважають піти до церкви в такому стані. Вони за строго судять, але не за строго судять ті, котрі не дозволяють причащатися, себто ті, які вимагають здержаности, але найменше вже одноденної. Хто й тим вимогам не відповідав би, тратив би одиноку силу, що моглаб його здержати знад пропасти, а тою силою св. Евхаристія. Хто навіть для Пресвятої Евхаристії не хоче принести жертви одноденної здержаности, хто мерзену хвилину приємність заспокоєння брудної тілесної потреби вище ставляв би від святости, від любови і від жертви, яку Христос у Пресвятій Евхаристії за вірних

приносить, про того хіба треба би зо св. Йоаном Золотоустим сказати: „Согрішив — на віки пропав“.

Постанова по св. Пасхальному Причасті ще кілька разів вернути до нього, це спасенне і боговгодне діло та сміло захвалюємо його всім Вам. А Преподобних Отців Душпастирів просимо, щоб ту нашу раду кілька разів повторили і кілька разів пригадували її людям, що до св. Причастя приступають.

II.

ДО СВЯЩЕНИКІВ

Зовнішня форма св. Причастя.

В міру, як росте число людей, що приступають до св. Причастя, росте й число тих, яких здержується від св. Причастя невідповідним уживанням ложочки до Причастя. Невідповідним вважаю той спосіб уживання ложочки, яким ложочку цілу впихається в уста причащаючогося і часом покрити його слиною наново вкладається до чаші. На мою думку одинокий приличний спосіб уживання ложочки це такий, щоб нею вкладати в уста причащаючихся частинку Найсвятішого Тіла замочену в Найсвятішій Крові, а вкладати так, щоб ложочка уст цілком не дотикала. Нема сумніву, що ложочка, котра переходить з уст до уст, у многих людей може викликати неохоту причащатися і може здержувати від Причастя. Моглоб навіть бути, що люди зражені нашим невідповідним способом виконання церковних приписів, зразилися до нашого обряду. Тому дуже поручаю передовсім Отцям Катихитам поучувати молодь, як повинні при Причастю отворити уста, щоб їм священник міг не дотикаючи ложочкою їх уст вложити відповідно велику частинку освященого хліба і освященого вина. Багато Всч. Отців мають вже вироблену таку практику. Нехай же й інші від них ту практику переймуть і нехай людей перед Причастям не раз, а десять разів поучують, як мають уста відповідно отворити.

Заграницею з нагоди напр. подорожей мають наші священники чимраз частіше нагоду причащати багато латинників. Наш парох у Берліні має кільканацять разів до року Службу Божу в латинських семінаріях і колегіях, і тоді всі приявні приступають до нашого св. Причастя. Те саме відбувається часто і в Інсбруці і в Монахії, а відай і в Римі. Під оком св. Конгрегації, за часів, коли її асесором був Архієпископ Пападо-

„Р. Ш.“ в основуванні дитячих садків для дітей дошкільного віку, а також в організуванні позашкільної молоді від 14 літ вгору в гуртках доросту при кружках „Рідної Школи“.

Ч. 447/РЕ.

Клясифікація ґрунтів.

У Деннику Законів Річипосполитої (Dz. U. R. P. 16. IV. 1935, № 27) проголошено закон з дня 26 березня 1935 про клясифікацію ґрунтів для ґрунтового податку. З огляду на велику вагу цього закону для нашого Духовенства, подаємо його зміст.

Стаття (арт.) I. Щоб устійнити одноцілі основи для рівномірного виміру ґрунтового податку і мати евіденцію ґрунтів, переведеться клясифікацію ґрунтів на всьому просторі Держави.

Стаття III. Відповідно до родів використання, ґрунти ділиться на такі категорії: а) ґрунти орні, б) сіножаті, в) пасовища г) ґрунти під водами, г) ґрунти під лісами, д) неужитки.

Стаття IV. Щоб перевести клясифікацію ґрунтів твориться:

1. повітові клясифікаційні комісії, в осідку властивого скарбового уряду; 2. воєвідські клясифікаційні комісії, в осідку властивої скарбової палати; 3. головну клясифікаційну комісію при Міністерстві Скарбу.

Стаття V. Розпорядження Міністерства Скарбу означить співучасть заінтересованих у клясифікаційних чинностях.

1. Перед устійненням рішення повітової клясифікаційної комісії заінтересовані мають право робити усні й письменні внески.

2. Від вирішень повітових клясифікаційних комісій можна вносити відклики до воєвідських клясифікаційних комісій, і вони рішають остаточно.

3. Розпорядження Міністерства Скарбу означить спосіб, як заінтересовані мають складати письменні й усні вияснення у відкличних комісіях.

Стаття VII. 1. У склад повітових клясифікаційних комісій входять: начальник місцевого скарбового уряду як предсідник; заступник предсідника, якого назначить Міністер Скарбу; представник Міністерства Рільництва й Рільних Реформ; два члени й два їхні заступники, делеговані рільничою палатою; два члени й два їхні заступники зпоміж місцевих платників державного ґрунтового податку, що їх покличе скарбовий уряд із листи, предложені повітовою радою. З цих останніх двох членів і двох заступників один член і один заступник повинні бути представ-

никами більшої, а один член і один заступник — меншої земельної власности.

Стаття VIII. 1. Витрати, звязані з переведенням помірів і класифікації ґрунтів на основі цього закону, покриває скарб Держави.

2. ...власники й постійні ужитковці обовязані до безплатних чинитьб у натурі при переводжуванні помірів і досліджуванні ґрунтів.

Стаття XIII. Цей закон входить у життя з днем оголошення.

—о—

Докладніші пояснення наведеного закону містяться в розпорядженні Міністерства Скарбу з дня 12 липня 1935 (Dz. U. R. P. 20. VII. 1935, № 52, poz. 340).

Друге розпорядження Міністерства Скарбу з дня 29 серпня 1935 (Dz. U. R. P. 5. IX. 1935 № 67, poz. 422) в 1-му параграфі подає: „Як речинець початку праць цих класифікаційних комісій подається день 1 вересня 1935 для: 1. головної класифікаційної комісії при Міністерстві Скарбу в Варшаві, 2. воєвідських класифікаційних комісій у воєвідствах... львівському..., станиславівському, тернопільському... 3. повітових класифікаційних комісій у всіх повітах у воєвідствах... станиславівському... і повітах... Городок Ягайлонський... у львівському воєвідстві... та в повітах Бережани, Збараж, Камінка Струмилова... Перемишляни, Теревовля, Чортків у тернопільському воєвідстві.

Подаючи до відома Всеч. Духовенству наведений закон і розпорядження, поручається Деканальним Маєтковим Радам припильнувати, щоб Духовенство у власному інтересі використало отсю нагоду до перекласифікування ерекційного поля.

Ч. 6028/Л.

Додатковий конкурс на парохії.

Розписується конкурс з речинцем 15 травня 1936:

1. Болехів болехівського деканату, надання державного
2. Ганівці галицького деканату, надання приватного
3. Дмитрів, радехівського деканату, надання державного
4. Жупанє тухл. деканату, надання прив. (право спочиває)
5. Козлів козлівського деканату, надання церковного
6. Козьова скільського деканату, надання приватного
7. Креховичі рожнітівського деканату, надання приватного
8. Крушельниця скільського деканату, надання приватного
9. Павлів радехівського деканату, надання приватного

10. Підбірці яричівського деканату, надання приватного
11. Полове радехівського деканату, надання вільного
12. Полонична буського деканату, надання приватного
13. Розгадів поморянського деканату, надання приватного
14. Слобода Болахівська болах. деканату, надання держ.
15. Станькова войнилівського деканату, надання вільного
16. Стриївка збаразького деканату, надання приватного
17. Таурів козлівського деканату, надання церковного
18. Утіховичі перемишлянського деканату, надання вільного
19. Чаниж буського деканату, надання вільного.

Конкурс на дяківські посади.

Отсим оголошується конкурс на посади дяків:

1. Дубівці збаразького деканату. Дотація: $\frac{1}{2}$ морга городу, роківщина 12 сотн. збіжжя, 100 зл. з ходу з хрестом та треби по прагматиці; хата в будові. Прохання до кінця червня 1936 до Парох. Уряду в Дубівцях пч. Iłhowica (Ч. 4693/ДЯ).
2. Куропатники бурштинського деканату. Дотація: $6\frac{1}{2}$ морга поля. Прохання до кінця травня 1936 до Парох. Уряду в Куропатниках пч. Бурштин (Ч. 1576/ДЯ).
3. Липиця Долішня рогатинського деканату. Дотація: $\frac{3}{4}$ морга поля, в році одноразова грошева збірка (роківщина), коляда та треби; хати немає. Прохання до кінця травня 1936 до Парох. Уряду в Липиці Долішній пч. в місці (Ч. 1577/ДЯ).

Конкурс у дяківській бурсі.

Отсим розписується конкурс на чотири стипендійні місця в дяківській бурсі при Архикадральному Храмі св. Юрія.

Умовини прийняття:

1. Кандидат греко-католик мусить мати голос уже усталений, по мутації і добрий слух.
2. Кандидат мусить мати покінчену семиклясову, а вже найменше чотириклясову народню школу з добрим успіхом, якої свідоцтво долучить до подання.
3. До подання треба долучити свідоцтво хрещення, свідоцтво моральности, виставлене своїм Парохіяльним Урядом, та свідоцтво здоровля.
4. Кандидат мусить мати свою одежу, на зиму достаточну теплу, білля, подушку, простирала й накривала.
5. Речинець вношення подань минає з днем 20 травня 1936.

9. Побігущий Богдан, неопресвітер, 15. II. 1936
10. Троян Роман, неопресвітер, 15. II. 1935
11. Харина Мирослав, неопресвітер, 15. II. 1936
12. Штурмай Петро, неопресвітер, 7. IV. 1936
13. Яремін Іван, неопресвітер, 15. II. 1936.

Завідателем деканату іменованій

Сайкевич Василь, парох Васючина, завідателем ходорівського деканату (Ч. 4649/Л).

Заступниками деканів іменовані:

1. Коритко Мирон, парох Холоєва, II заступником струмило-камінецького декана (Ч. 11850/Л).
2. Крук Іван, парох Керниці, заступником городецького декана (Ч. 12093/Л).

ДУШПАСТИРСЬКІ ПОСАДИ.

Канонічну інституцію на парохів отримали:

1. Боднар Іван, парох Вертелки залозецького деканату, на Мільно тогож деканату (Ч. 5904/Л).
2. Винницький Іван, парох Залісець і ходорівський декан, на Стрий (Ч. 4651/Л).
3. Галькевич Тадей, парох Головецька тухлянського деканату, на Ціневу рожнітівського деканату (Ч. 5087/Л).
4. Дудикевич Володимир, ректор Станькови войнилівського деканату, на Підгірки калуського деканату (Ч. 4864/Л).
5. Каричек Богдан, завідатель Козьови скільського деканату, на Петранку рожнітівського деканату (Ч. 4522/Л).
6. Кліш Іван, завідатель Солонки львівського деканату, на Солонку (Ч. 4507/Л).
7. Королевич Йосиф, парох Виписок унівського деканату, на Бортків глинянського деканату (Ч. 5873/Л).
8. Левицький Петро, завідатель Велдіжа долиньського деканату, на Рожанку Вижню тухлянського деканату (Ч. 5905/Л).
9. Маркевич Степан, завідатель Довгої калуського деканату, на Довгу Калуську (Ч. 4865/Л).
10. Новосад Степан, парох Стрийки збараського деканату, на Снович поморянського деканату (Ч. 4935/Л).
11. Пилипець Петро, парох Підборець і яричівський декан, на Підліски Великі тогож деканату (Ч. 4760/Л).

12. Ратич Іван, парох Черча рогатинського деканату, на Ставчани городецького деканату (Ч. 6078/Л).
13. Соловій Петро, парох Крехович і рожнітівський завідатель деканату, на Новицю Горішню калуського деканату (Ч. 5125/Л).
14. Чаниж Теодор, завідатель Вибранівки бобрецького деканату, на Вибранівку (Ч. 5154/Л).
15. Червінський Іван, сотрудник у Тухлі тухлянського деканату, на Рівню рожнітівського деканату (Ч. 5126/Л).
16. Шавала Михайло, завідатель Німшина галицького деканату, на Німшин (Ч. 4990/Л).
17. Янович Лев, парох Жупаня тухлянського деканату, на Головецько тогож деканату (Ч. 5088/Л).

Завідательства отримали:

1. Андрушко Микола, завідатель Рожанки Вижньої тухлянського деканату, в Козьові скільського деканату (Ч. 5854/Л).
2. Бемко Теофіль, завідатель Рівні рожнітівського деканату, в Берлогах тогож деканату (Ч. 10118 Л).
3. Васильківський Ілля, парох Острова буського деканату, в Руді жидачівського деканату (Ч. 10252/Л).
4. Гаврилюк Степан, парох Шнирева брідського деканату, в Стремільчу радехівського деканату (Ч. 5899/Л).
5. Ганущак Микола, сотрудник у Липиці Горішній рогатинського деканату, в Орявчику скільського деканату (Ч. 774/Л).
6. Давидович Василь, парох Закомаря олеського деканату, в Павлові радехівського деканату (Ч. 5173/Л).
7. Дідуник Микола, завідатель Нивиць лопатинського деканату, в Бариліві тогож деканату (Ч. 44478/Л)
8. Древницький Зенон, ректор церкви в Хильчицах золочівського декан., в Розгядові поморянського декан. (Ч. 4816/Л).
9. Думанський Микола, завідатель Добростан городецького деканату, в Добрянах щирецького деканату (Ч. 4204/Л).
10. Іжак Богдан, сотрудник у Доброполі зарваницького деканату, в Богатківцях тогож деканату (Ч. 1586/Л).
11. Кінаш Іван, завідатель Стремільча лопатинського деканату, в Шниреві брідського деканату (Ч. 4934/Л).
12. Книш Степан, завідатель Висоцька брідського деканату, в Нивицях лопатинського деканату (Ч. 10133/Л).
13. Кондрат Іван, парох Коропця поморянського деканату, в Кудобинцях зборівського деканату (Ч. 5974/Л).

14. Корчинський Володимир, завідатель Мільна залозецького деканату, в Вертелці тогож деканату (Ч. 5384/Л).
15. Кравчук Михайло, парох Неговець войнилівського деканату, в Черчі рогатинського деканату (Ч. 1192/Л).
16. Кулик Дмитро, сотрудник в Германові винницького деканату, в Германові (Ч. 11883/Л).
17. Кучабський Володимир, завідатель Підлісок Великих яричівського деканату, в Підбірцях тогож деканату (Ч. 4363/Л).
18. Левицький Ярослав, сотрудник у Підберезжі болахівського деканату, в Церківній тогож деканату (Ч. 12335/Л).
19. Лукашевич Діонісій, завідатель Церківної болахівського деканату, в Поршні щирецького деканату (Ч. 11940/Л).
20. Медицький Йосиф, завідатель Борткова глинянського деканату, в Виписках унівського деканату (Ч. 5930/Л).
21. Миронюк Іван, неопресвитер, у Дмитрю щирецького деканату (Ч. 1554/Л).
22. Мисевич Роман, ректор церкви в Сержі перемишлянського деканату, в Рокитні янівського деканату (Ч. 1193/Л).
23. Михайлів Іван, парох Добрян щирецького деканату, в Велдіжі долинського деканату (Ч. 5366/Л).
24. Наумів Іван, сотрудник у Полоничній буського деканату, в Полоничній (Ч. 4357/Л).
25. Олійник Павло, завідатель Барилова лопатинського деканату, в острові буського деканату (Ч. 4916/Л).
26. Пастух Петро, неопресвитер, у Куропатниках бережанського деканату (Ч. 1555/Л).
27. Пиріг Антін, завідатель Рівні рожнітівського дек., в Ілемні долинського деканату (Ч. 4358/Л).
28. Свистун Петро, завідатель Павлова радохівського деканату, в Закомарю олеського деканату (Ч. 5095/Л).
29. Серкез Степан, завітатель Куропатник бережанського деканату, в Межирічу жидачівського деканату (Ч. 1012/Л).
30. Сухий Володимир, поч. крилошанин Митр. Кап. і ректор Волозького Села болахівського деканату, в Болахові (Ч. 5448/Л).
31. Гарантюк Юліян, завідатель Лукавиці Нижньої любінецького деканату, в Негівцях войнилівського деканату (Ч. 5982/Л).
32. Теліжин Йосиф, завідатель Руди жидачівського деканату, в Залісцях ходорівського деканату (Ч. 1239/Л).
33. Терещук Володимир, завідатель Підгорок калуського деканату, в Висоцьку брідського деканату (Ч. 4364/Л).

34. Фанга Михайло, завідатель Кудобинець зборівського деканату, в Коропці поморянського деканату (Ч. 7168/Л).
35. Черниш Семен, завідатель Новиці калуського деканату, в Жупаню тухлянського деканату (Ч. 4919/Л).
36. Штурмай Петро, неопресвітер, в Середопіллях радехівського деканату (Ч. 5094/Л).
37. Шуст Ярослав, завідатель Сновича поморянського деканату, в Бірках Малих грималівського деканату (Ч. 6066/Л).
38. Щуровський Орест, ректор церкви в Рахині долиньського деканату, в Креховичах рожнітівського деканату (Ч. 1191/Л).

Ректорами церков іменовані:

1. Брездень Григорій, сотрудник у Ремезівцях золочівського деканату, в Яричеві Новім яричівського деканату (Ч. 11687/Л).
2. Кізима Теодор, сотрудник у Лагодіві унівського деканату, в Сверхі перемишлянського деканату (Ч. 4764/Л).
3. Липинський Мирослав, сотрудник у Журові бурштинського деканату, в Старому Селі винницького деканату (Ч. 961/Л).
4. Розумний Іван, завідатель Богатковець зарваницького деканату, в Тучнім перемишлянського деканату (Ч. 871/Л).
5. Тарнопільський Володимир, ректор церкви в Беневій зарваницького деканату, в Заздрості теребовельського деканату (Ч. 5638/Л).
6. Шкварок Петро,³ завідатель Берлогів рожнітівського деканату, в Рахині долиньського деканату (Ч. 5643/Л).
7. Юхнович Михайло, сотрудник у Плаучі Великій зборівського деканату, в Плаучі Малій тогож деканату (Ч. 4182/Л).

Сотрудниками з правом управи назначені:

1. Гуглевич Орест, сотрудник у Верещиці янівського деканату, в Верещиці (Ч. 502/Л).
2. Дикий Роман, неопресвітер, у Липиці Горішній рогатинського деканату (Ч. 5050/Л).
3. Нуд Богдан, неопресвітер, у Тухлі тухлянського деканату (Ч. 5888/Л).
4. Соколовський Богдан, сотрудник у Сваричеві рожнітівського деканату, в Подусові нараївського деканату (Ч. 4877/Л).

Сотрудниками назначені:

1. Божейко Роман, завідатель Ставчан городецького деканату, в Вишенці Великій янівського деканату (Ч. 5128/Л).

2. Гаврилиши Ілля, завідатель Стрия, у Стрию (Ч. 3860/Л).
3. Гургула Анатоль, сотрудник в Золотниках з осідком у Бурканові зарваницького деканату, в Томашівцях войнилівського деканату (Ч. 1585/Л).
4. Кішка Петро, неопресвітер, у Залізцях Нових залозецького деканату (Ч. 5987/Л).
5. Коник Василь, сотрудник у Томашівцях войнилівського деканату, в Мостищу калуського деканату (Ч. 1011/Л).
6. Любінець Теодор, неопресвітер, в Дернові струмило-камінецького деканату (Ч. 5073/Л).
7. Мацієвич Микола, неопресвітер, у Болехові (Ч. 4055/Л).
8. Нарожняк Зиновій, неопресвітер, в Добрянах стрийського деканату (Ч. 5703/Л).
9. Побігущий Богдан, неопресвітер, в Могильниці теребовельського деканату (Ч. 1671/Л).
10. Троян Роман, неопресвітер, в Конюшках рогатинського деканату (Ч. 1930/Л).
11. Єрми Карло, Др., б. завідатель Слободи Болехівської, в Волі Довголуцькій любінецького деканату (Ч. 501/Л).
12. Яремін Іван, неопресвітер, в Крилосі галицького деканату (Ч. 1773/Л).
13. Яцкевич Мирон, завідатель Межиріча жидачівського деканату, в Скоморохах Нових галицького деканату (Ч. 5127/Л).
14. Яцків Іван, завідатель Середополець радехівського деканату, в Заланові рогатинського деканату (Ч. 1719/Л).

ПОМЕРЛИ:

1. Білевич Микола, довголітній парох Полоничної буського деканату, ювілят і член посмертного фонду, помер 27 лютого.
2. Зарицький Данило, висл. декан і парох Кізлова козлівського деканату, ювілят і член посмертного фонду, помер 22 березня.
3. Левинський Атанасій, висл. катихит і парох Болехова та член посмертного фонду, помер 8 березня.
4. Мінко Петро, парох Дмитрова й завідатель радехівського деканату та член посмертного фонду, помер 22 квітня.
Їх душі поручається молитвам Духовенства Архієпархії.

ЛЬВІВСЬКІ АРХІЕПАРХІЯЛЬНІ ВІДОМОСТІ

РІЧНИК XLIX.

ЛЬВІВ, ТРАВЕНЬ 1936 р.

Ч. V.

Ч. 31|36|Орд.

До 80-ліття народин Св. Отця.

Дня 31 травня ц. р. зачинає Св. Отець Пій XI. 80-ий рік життя. З тієї нагоди будуть у цілій католицькій Церкві відправлятися благодарственні Богослуження й торжества, в яких вірні будуть висказувати свою радість, радість загальну, що Богові подобалося заховувати стільки літ Свого Намісника на землі в черстовому й сильному здоровлі, для добра цілої Церкви. В таких незвичайно тяжких часах, коли від літ у двох країнах, Мексику й Еспанії, вже триває люте переслідування католицької Церкви, а в радянській Росії й Україні інтернаціональний комунізм з діавольською злобою нищить усе, що тільки є якоюсь релігією, та своєю системою, хоч вона оперта на обмані робітничих верств, всетаки находити прихильників і тріюмує в неодній державі світа — Бог дає Церкві Провідника, що досвідом, мудрістю і християнськими чеснотами веде вперед серед бурі Петровий човен.

І ми в той дей будемо лучити наші молитви з цілим християнським світом і просити Бога про всі ласки, потрібні до сповнення трудного завдання, та про здоровля й довге життя для Христового Намісника.

З огляду на те, що в той день, як Сошествіє Святого Духа, відправа довга й недільна Вечірня правиться безпосередньо по Службі Божій, священники відспівають перед Службою Божою благодарственний гимн „Тебе Бога хвалим“, а на проповіді згадають про радісне торжество цієї днини, до якого вернуть ще при дальших нагодах.

Від Митрополичого Ординаріату

У Львові, дня 23 травня 1936.

† АНДРЕЙ,
Митрополит

No 154732.

Exc. me ac Rev. me Domine,

Tuae et istius cleri populique pietatis studium erga Jesu Christi Vicarium nuper quoque declaratum est cum Petrianam stipem (Zloty 2.000 atque Fr. Helv. 2.000) ad Em. mum Apostolicum istum Pronuntium pio consilio mittendam curasti.

Id caritatis documentum, quo vos Sanctae Sedis tenuitati in sustentandis per universum orbem tot Fidei operibus consulere nisi estis, libenter sane, ut facile intelligitis, accipere dignatus est Augustus Pontifex: Qui dum debitas grates oblatores singulis persolvit, magnam a Deo vobis precatur remunerationem. Ac coelestium donorum auspitem paternaeque benevolentiae Suae testem, Tibi cunctoque gregi cui praesides, Apostolicam Benedictionem impertitur.

Dum haec Tibi significare propero, sensus existimationis maxime erga Te meae profiteor, quibus sum et permanere gaudeo

Exc.mo ac Rev.mo Domino
D.no Andreae Szeptyckij
Archiepiscopo Leopoliensi Ruthenorum

Excellentiae Tuae
addictissimus
E. Card. Pacelli

Leopoli m.

ДО ДУХОВЕНСТВА.

Молитвослов і Святе Письмо.

Досвід конкурсних іспитів такий, що в багатьох іспитованих Синодальні Іспитувателі спостерігають два основні недомогання. Очевидно, бувають гарні виїмки, але на жаль вони тільки виїмки. З їх відповідей знати не тільки, що в останніх місяцях приготувалися до конкурсного іспиту, але, й то без кінця важніше, що знають св. Письмо і люблять Молитвослов. Що це справи в священничому житті найважливіші, ніхто не може сумніватися. Пристосовуючи старинну пословицю, можна сказати: „Покажи мені свій Молитвослов а я тобі скажу, яким ти священником“. Бо, без сумніву, хто любить священничі молитви та відправляє їх побожно, зі згуртованістю, з повагою, хто не спішиться а затримується часом над важнішими уступами, той, очевидно, буде мати напевно Боже благословенство для душпастирської праці. А навпаки, не згадуючи вже про священника, що опускає тяжкий, великий обов'язок церковного права та допускається тим тяжкого гріха (бо про душпастирство такого

й мови не може бути, занадто воно правдоподібне, що його життя не чисте від Юдиного гріха — святотатської Служби Божої), священник, що затримує Божу благодать і про неї дбає, що сповідається і дбає про добру сповідь так часто, як часто вона потрібна з огляду на стан його душі, але церковним молитвам не дає першого й найважливішого місця, при них спішиться, до них приступає без приготовки, молитви відчитує без уваги, без скупчення, без Божої любови — той, просто сказати, не може бути добрим душпастирем, бо буде мати таку благодать, яка його молитва, й стільки благодати, скільки його молитви.

Можна сказати, що Молитвослов треба духом співати, себто духом віддавати кожний відтінь слів молитви, духом при тих словах то підноситися в висоту любови то знижуватися в долину покори. Переплітати чесноти богословські з актами душпастирської любови ближніх, терпеливості й піддавання себе Божій волі, під слова молитви підсувати всі потреби своєї душі і своєї родини і громади і села і цілого Народу і цілої Церкви, згадувати про недужих, убогих, безробітних та тих, що терплять, тих, що живуть у грісі, про тих, що сповідаються, про тих, що слухають його проповіді. Хто про ті всі такі безконечно важні справи не памятає в часі молитвослова, колиж про них буде памятати? Колиж випросить грішникам навернення, коли Богові поручить усі потреби відданих йому вірних і коли відновить жаль за давні гріхи, колиж заплаче над своєю слабкістю, над невірностями, над упадками?...

Якщо той перехід із чесноти в чесноту і зо справи у справу назвемо мельодією чи гармонією, то правильно треба сказати, що церковне правило треба духом співати. Треба одні важніші слова відчитувати перед Богом з більшим натиском, з більшим почуванням і з іншою чеснотою, ніж другі слова. Треба також памятати і звертати увагу на того, до кого звертається наша молитва. Хто напр. молитву звернену до Пресвятої Тройці не відмовляє в іншому дусі, з іншим напруженням волі чи бодай напрямком тієї волі, ніж молитву до Ангелів чи до Святих, той, очевидно, не має нічого з молитви. Може з увагою перечитав слова, але душею їх не висказав. Так само, хто положення душі неначе не змінє, коли чи то в Псальмах чи в Євангелію або Апостолі приходять слова чи то оповідання чи слова неначе Богом висказані для душі та тим самим напрямком душі читає слова, в яких цілком виразно є каєння душі чи прохання чи поклін — той знову нічого з тих молитов не приймає, нічого

не висказав. Думаю, що без найменшої пересади треба вважати відчитування церковного правила за найважливішу сторінку життя, і то не тільки священичого, але й душпастирського. Преважне має значіння хочби те саме, що наряд бачить священика, як по-божно молиться. Воно дає йому авторитет, якого ніщо інше не дасть.

Але щоб добре молитися, треба безнастанно читати св. Письмо. Не тільки тому, щоб добре розуміти Апостола, Євангеліє чи Паремію, не тільки, щоб добре розуміти Псалми, що приходять у церковному правилі. Св. Письмо треба безнастанно читати з багатьох і багатьох причин. Передовсім треба Божим словом кормити свою душу. Вона дичіє, коли не має того корму. Як неуправлюване поле заростає хабазям, як деревина необслуговуваня видає вовки, як парохія, в якій ніхто не проповідає Євангелія, запустіє в короткому часі, так само і з тих самих причин марніє, нидіє, дичіє і душа, якій не дається доброго духовного корму. Тим духовним кормом є св. Письмо.

Але св. Письма треба й для проповіді. Марна буде проповідь священика, що не привик читати св. Письма. Він може повторити чужу проповідь, але мусить те робити без життя, без духа, без сили, без перейняття. Така бездушна проповідь може ще ліпше, ніж опущення проповіді — тим більше, що таке опущення може бути тяжким гріхом, але яким же благовістником з неба, яким же служителем Євангелія є храпливий і глупий грамофон?

Крім того треба св. Письма для того знання, без якого немислимий] провід душ. Те мистецтво над усіми мистецтвами не набудеться без знання св. Письма. Особливішим способом у наших часах, де преріжні секти успішно розширюються поміж нашим народом і хоч фальшиве, а всетаки якесь знання св. Письма поширюється і їх книжечками і їх пропагандою і їх розмовою. Хто в своїй парохії має хочби невеликий рух сектантів, того вони будуть висмівати, якщо він не буде добре знати св. Письма. В розмові з сектантами священик, що не привик безнастанно читати св. Письмо, відразу зрадиться з якимсь незнанням. Від першого речення сектант буде вважати себе за вищого й сильнішого та й матиме до того важну причину, бо хоч може інтелігенцією і наукою слабший, хоч св. Письмо пояснює ложно, алеж може його більше знати, ніж священик. Розуміється само собою, що при таких обставинах його навернення буде дуже

трудне, а його успіх в парохії буде природним наслідком положення.

Можна би, здається, навести ще багато причин, з яких священникові кінечне знання св. Письма. Зберу всі ті причини тим одним словом: воно потрібне так, як потрібне дбання й оцінювання св. Письма, або радше — дбання й оцінювання того, що св. Письмо дає, себто Божого обявлення. Чи можна бути вчителем християнського життя й проповідником науки Богом обявленої, а не дбати про неї, або радше, чи ті дві речі разом зложені — бути вчителем і не дбати про науку, якої учителем — чи то не порок, на котрого нема досить сильних слів? Лікареві вільно не дбати цілком про медицину, але тоді йому не вільно лікувати людей. Як це робить, стає в багатьох випадках убивником, а в усіх випадках обманцем. Бо чиж не обманює така людина що не знаючи лікування береться лікувати? Подібний до нього хіба той покутний адвокат, що без знання законів на всі боки дає ради тільки на те, щоб гроші брати.

Можна безумовно сказати, що це соблазнь — стрінуги священника, що в своїй бібліотеці не має св. Письма бодай Нового Завіту.

З огляду на ті два досвіди конкурсних іспитів вважаю за кінечне розпорядити, щоб, кожний священник, що зголошується до конкурсного іспиту, привозив зі собою свій Молитвослов і своє св. Письмо Нового Завіту. Ті книжки будуть основою питань.

Редакція АЕпархіяльних Відомостей буде слова цього розпорядження повторювати при оголошуванні конкурсних іспитів, а Отців Синодальних Іспитувателів дуже прошу передовсім звертати увагу на ті дві справи, оскільки вони очевидно входять у круг предмету. Якщо із конкурсного іспиту виявилось, що хтось з іспитованих не знає св. Письма вже бодай у тій мінімальній формі, в якій у шкільних підручниках подані оповідання біблій Старого й Нового Завіту, такого дуже прошу кваліфікувати відємно, або в найліпшій разі признати його здатним на парохію, але з обов'язком здавання ще іспиту зі Св. Письма.

† *АНДРЕЙ, Митрополит.*

Ч. 24|Орд.

До декрету про задержані гріхи.

(Див. АЕВ. 1933 VII, 104—105 і VIII, 128).

З уваги на велике значіння св. Сповіді та св. Причастя в пасхальному часі для душпастирської праці над вірними та

святий обов'язок парохів приготувати належно вірних св. Сповіддю й Причастям, щоб у Божій благодаті обходили найрадісніший у Христовій Церкві празник Христового Воскресення, Митрополичий Ординаріят уділяє повновласти від задержаних в Архієпархії гріхів (добровільного вбивства, зігнання плоду навіть без наслідку та скотоложства), а також від тих резерватів, які саме церковне право задержує Єпископам, також парохам та всім тим душпастирям, що в церковному праві під оглядом парохіяльних прав та обов'язків зрівнані з парохом, як напр. ректорам другорядних парохій, завідателям та со-трудникам з правом управи, але тільки для Сповідей у пасхальному часі. Час пасхальної Сповіді у Львівській Архієпархії, як і в цілій Галицькій Церковній Провінції, на основі постанови Львівського Собору 1891 р., триває від першого дня Чотиродесятниці до празника Вознесення Господнього (пор. Львівський Собор 1891, тит. II, гл. 4. т. 2. і гл. 3, т. 7).

† *АНДРЕЙ, Митрополит.*

Ч. 30/36/Орд.

Економічні Ради.

Раціональна господарка на ерекціональних грунтах повинна бути головним джерелом прожитку Духовенства. Кондрат вправді запевнює деякі суми, з котрих Ординаріят може Духовенству виплачувати місячно якусь невелику дотацію, що її називаємо додатком до конгруї. Але поминаючи те, що ті суми (гусзаfty) вже три рази підлягали значним зменшенням з багатьох причин, треба передбачувати можливість, що Уряд перестане виплачувати ті суми. Це не при теперішньому режимі: центральні уряди для Церкви прихильні і не можемо побоюватися конфлікту Уряду з Церквою. Алеж ми мусимо бути приготовані й на таку евентуальність у будуччині. Кожний конфлікт світської влади з церковною може кінчитися зірванням конкордату й запереченням дальших виплат сум потрібних для утримання клиру. На той випадок дохід з ерекціональних грунтів стане самотнім джерелом прожитку, бо доходи з потреб, при теперішньому економічному положенні народу, вже дуже незначні й правдоподібно будуть зменшуватися вже з причини самого того економічного положення. Ще більше вони будуть зменшуватися з причин комуністичної й секстанської агітації. Все те змушує нас шукати доріг до поправи господарки на ерекціональних грунтах.

Ми вже від давна в Архієпарохіяльній Раді застановлялися над різними проєктами, що були спрямовані до тієї мети. Та положення ерекціональних ґрунтів є таке, що й доброму господареві незвичайно трудно раціонально й з добрим успіхом господарити на ерекціональних ґрунтах одної парохії. Поміж священниками мало добрих господарів і парохіяльні ґрунти за часто змінюють ужитковців. Завідателі, що нормально можуть господарити тільки один рік, з природи речі занедбують те, що конечно до підтримки дохідности ґрунту. Контракти про винаєм, при зміні ужитковців, також не досить можуть брати під увагу конечних вкладів у землю. Високі податки і обставини, що й доброму господареві трудно заплатити всі податки, є причиною, що на ерекціональних ґрунтах тяжить дуже значний, як виглядає, тягар незаплачених податків — тягар, що його трудно обчислити, але що дуже правдоподібно з кожним роком росте.

Що при тих всіх обставинах зробити, щоб господарку на ерекціональних полях утримувати на рівні правильної й доброї економічної культури? В тій цілі або бодай в цілі помочі священникам до заведення чи підтримування доброї господарки, повинна ініціатива Духовенства шукати відповідних доріг. Ординаріят від себе готов зробити все, що буде в силах, щоб наблизитися до бажаної цілі. Не накладаючи на Всч. Духовенство ніякого примусу й лишаючи Вам самим, Всч. Отці, і ініціативу і спосіб переведення, пропоную, щоб у кожному деканаті Духовенство вибрало Економічну Раду, або ту справу поручило вибраним уже Деканальним Маєтковим Радам. Найкращі зпоміж деканального Духовенства господарі, уконституовані в таку Економічну Раду, могли би призадумуватися над усіми питаннями, що відносяться до господарки ерекціональних ґрунтів, і над способами піднесення її. Може краще булоб, якщо такі Економічні Ради творилися б із більших округ, ніж деканат, напр. з кількох деканатів, з повіту або і з округи, в котрій господарка така сама.

Якщо потворилися б такі Економічні Ради, то й самі Отці зможуть осудити, чи і яку треба буде ввести в життя Центральну Економічну Раду, яка могла би посередничити поміж тим Деканальними чи Окружними Радами або в інший спосіб помагати до осягнення цілі.

Митрополичий Ординаріят уповажнює Отців Деканів на однім деканальнім соборчику взяти цей предмет під наради Духовенства і, як кондеканальні Отці схотять, зарядити вибір чи

Деканальної Ради чи делегатів до якоїсь ширшої Ради. Але звіт з тієї справи ОО. Декани пропонують Митрополичому Ординарієтові поза загальним звітом відбутого деканального соборчика.

† *АНДРЕЙ, Митрополит.*

Ч. 1579/К.

Супружа перепона нелітності.

Митрополичий Ординаріат пригадує ОО. Душпастирям розпорядження Ч. 428/С з 1924 року (АЕВ 1924 III, 40), яким заборонено допускати до заключення супружжя: хлопців — перед скінченим 18-им роком життя, дівчат — перед скінченим 16-им роком життя. Від цієї здержуючої супружої перепони можливе розрешення тільки з важних канонічних причин, і то не скоріше, як по скінченні 17-ім році життя для хлопців та 15-ім для дівчат. Прохання женихів, що не перейшли цієї мінімальної межі, ніяк не будуть полагоджені й остануть без відповіді. ОО. Душпастирі повчуть про це своїх вірних, а в конкретних випадках точно триматися цього розпорядження.

Ч. 1212/Пр.

Правні акти для новоженців.

Президія Апеляційного Суду у Львові звернулася до Митрополичої Консисторії з письмом з дня 4 лютого 1936, Ч. През. 2327/36 з представленням, що за її урядовими відомостями деякі парохі зладжують посагові контракти для вивінування женихів із недвижимого майна батьків чи третіх осіб. Тому, що до важности перенесення власности нерухомостей у дорозі умови тепер конечний нотарійний акт і то так, що із незберігання цієї форми контракт чи умова не має ніякого правного значіння та може довести до процесів між заінтересованими, а самих женихів наражує на втрати і значні процесові кошти, Митрополича Консисторія поручає Всеч. Духовенству залишити всяке зладжування подібних умов між парохіянами. Оскільки на майбутнє хто з парохіян і висунув би подібне прохання, такого слід відсилати до фахових праників чи нотарів.

Ч. 7817/К.

Управа церковним майном і льокації капіталів.

Митрополичий Ординаріат пригадує Всч. Духовенству рішення Львівського Епархіального Собору з 1905 р. в справі заряду церковним майном та ведення церковних рахунків (див. Собор 1905 р., ст. 6, § 179—180).

При цій нагоді вживається, щоб ОО. Душпастирі все просили Митрополичий Ординаріят про дозвіл, згідно зарядження, до яких кас і інституцій вкладати церковні гроші, щоб уникнути прикрих наслідків девалюації, як це мало місце по світовій війні, що деякі інституції відмовилися виплатити вложені квоти, вважаючи їх за цілком безвартісні, а тим наразили церкви й фундації, ба навіть і монастирі, на поважні втрати.

Ч. 5016|П.

Податки — контроля.

З уваги на те, що й далше продовжується небажаний стан неплатення податків у призначених речинцях, а вислід такий, що не може бути довершене перенесення чи інституція священика на іншу парохію, ще раз поручається ОО. Деканам в кварталних періодах перевірювати плачення податків і це совісно зазначувати в кваліфікаційних табелях, видаваних з нагоди старання священиків о інші парохії. ОО. Декани робитимуть це й тоді, коли інституватисямуть на парохії ті Отці, що в даній парохії є вже завідателями.

Рівночасно пригадується ОО. Деканам розпорядження Митрополичої Консисторії Ч. 8741|33 про контролю податкових залеглостей (останній комунікат див. АЕВ 1933 III, 71) з тим, що слідує звіт про податкові залеглості по день 30. VI. 1936 р. слід предложити в речинці до 31. X. 1936. Відповідні друки вислала канцелярія Митр. Консисторії до всіх Деканальних Урядів дня 12 ц. м.

Ч. 6662|К.

Добра Преса.

Митрополичий Ординаріят вживає ОО. Деканів, щоб точніше виконували тут. розпорядження Ч. 14734|АВ в справі Доброї Преси (див. АЕВ 1932 I, стр. 6—8). Воно обов'язує на все, а не тільки на один рік.

Ч. 6981|Дя.

„Дяківський Прапор“ — заборона.

Митрополичий Ординаріят звертає увагу, що орган „Дяківський Прапор“ є продовженням газетки „Дяківський Шлях“.

Митрополичий Ординаріят отсим поновлює своє зарядження Ч. 5149|РД з 1930 р. (АЕВ. 1930 II, 20) і заборонює читати ту газетку. Хто з дяків АЕпархії поваживсяб читати дальше той орган — тим самим наразив би себе на втрату посади церковного півця.

в кожному Парохіяльному Уряді. Вони власність парохії, а тому і при деканальних візитаціях має бути провірявано, чи вони є в парохіяльній канцелярії, та при звільнюванні з обов'язків пароха чи завідателя мають бути відібрані, а з введенням в обов'язки пароха чи завідателя мають бути передані разом з цілою парохіяльною канцелярією. Як речі парохіяльні, вони мають бути покривані з церковної каси.

Щоб упростити діловодство, минулого року стягнулось із т. зв. канцелярійного ричалту мапу за Архієпархії 5.— зл., за Шематизм 1935/36 р. 6'50 зл. та на конто Архієпархіяльних Відомостей 2 зл. Ті гроші мають настоятелі парохій стягнути собі з церковної каси, виставляючи на них квіт (з покликком на це вяснення) та вписуючи їх, як і інші видатки, в касову книгу.

Ч. 6469|П.

Письма в справі податків ерекції вільні від стемплів.

На основі рескрипту Скарбової Палати в Станиславові з дня 22. IV. 1926 ч. V. 19|1|118|35 повідомляється Всч. Духовенство, що прохання й письма священників до Скарбових Урядів у справах податків, які обтяжують ерекційне майно, вільні від стемплевої оплати на основі 144 арт. 3 т. закону про стемплеві оплати в дня 1. VII. 1926 (Д. З. Р. П. Ч. 64|35 поз. 404).

При цьому завважується, що всякі інші письма і прохання, які вносять священники до Скарбових Урядів у податкових справах, а які обтяжують їх власне приватне майно, по думці вище згаданого закону підлягають стемплевим оплатам.

Ч. 6935|ДЦ.

Жертви на церкву в Кулинці.

Парохіяни дуже загроженого села Кулинка, войнилівського деканату (пов. Калуш), не мають сили (320 душ!) докінчити будову церкви й тому гаряче прохають усі церкви Львівської Архієпархії, щоб одноразово збіркою жертв допомогли їм. Жертви слати на адресу: Парохіяльний Уряд Станькова, пч. Негівці (Niegowce k. Kalusza).

Нова Управа Інституту Вдів і Сиріт.

Подається до відома Всч. Духовенству, що Загальні Збори деканальних відпоручників для справ Інституту Вдів і Сиріт по Священниках АЕпархії, які відбулися дня 17 квітня 1936 р., вибрали нову Управу Інституту на протяг трьох літ, а її склад такий:

Предсідник Управи: о. Олексій Пясецький, пралат Митрополичої Капітули і офіціал Церк. Суду. Члени: о. крил. Дамян Лопатинський, о. крил. Василь Лициняк, о. радн. Евсевій Бачинський декан і парох Бережан, о. радн. Омелян Горчинський, о. радн. Дмитро Семчишин, о. Онуфрій Гайовський парох Шоломиї. Заступники членів Управи: о. радн. Микола Галянт канцлер Митроп. Консисторії, о. радн. Володимир Мармаш парох Зашкова. — Ревізійна Комісія: о. Григорій Гірняк парох Винник, о. Іван Фединський декан і парох Любіня Вел., о. Василь Соловій парох Пукова.

Вибір Управи затвердив Митрополичий Ординаріат.

Від управи Іституту Вдів і Сиріт по священниках

Львів, дня 11 травня 1936.

о. Д. Семчишин
секретар

о. Ол. Пясецький
предсідник

Ч. 7076/К.

Захоронкарська Семинарія.

Управа Захоронкарської Семинарії СС. Висиліянок у Львові при вул. Потоцького 95 подає до відома, що від 10 травня ц. р. до 15 червня приймає зголошення до іспитів на I і II курс семинарії. До подання батьків про прийняття треба долучити: 1. власноручно написаний ученицею перебіг життя, 2. метрику хрещення, 3. свідоцтво щіплення віспи, 4. свідоцтво з останньої кляси (можна долучити вже при іспиті). Приписаний вік для кандидаток на I рік: покінчених 14 літ, а не переступплених 18. Старші кандидатки можуть бути прийняті тільки тоді, як дістануть диспензу від віку, що її уділить Кураторія за старанням Дирекції.

Місячна оплата за науку 22 зл.,

іспитова такса на перший рік 10 зл.,

іспитова такса на другий рік 15 зл.,

вписове 15 зл.

Звертаємо увагу, що це одна з найпрактичніших шкіл для наших дівчат, бо по скінченні запевнює кандидаткам платні заняття в захоронках і передшкіллях.

Ч. 1435/К.

Журнал „Католицька Акція“.

Переведення в життя Католицької Акції, що в сучасну пору одне і найголовніше з завдань Отців Душпастирів, вимагає від них основного пізнання духа цієї ідеї та спосіб її здійснення. До цього веде відповідна лектура, а в першу чергу вістник

„Католицька Акція“, що виходить, покищо, як кварталник та містить статті з теорії і практики Католицької Акції. Поручається всім ОО. Душпастирям стати передплатниками журналу та, користаючи практично з його статтей при веденні товариств Католицької Акції, водночас уможилити йому розвиток і ширшу видавничу діяльність, призначену не тільки для провідників, але й для широких мас вірних.

Ч. 7567/К.

„Христос Наша Сила“.

Поручається Всеч. Духовенству поширювати релігійний тижневик „Христос Наша Сила“, звертаючи на нього увагу вірним у церкві й поза церквою, організуючи його масову кольпортажу в церквах, у брацтвах, сестрицтвах, кружках КАУМ і інших релігійних організаціях. Часопис „Христос Наша Сила“ веде систематичну боротьбу з безбожництвом, комунізмом, сектанством і всіми ворогами нашої св. віри, Церкви й народу, тому він є добрим помічником для Всеч. Духовенства в душпастирстві. Багато Всеч. Отців це вже зрозуміло і в їхніх парохіях розходиться по 50, 100, а навіть і 200 примірників часопису „Христос Наша Сила“. На жаль ще в багатьох парохіях розходиться дуже мало примірників цього часопису, так що це не має майже ніякого впливу на парохіян. Є й такі парохії, де зовсім нема цього часопису. Знов у багатьох випадках є великі залежності, що доходять до 50, 100, ба навіть і понад 100 зл. Треба подбати, щоб такі аномальні явища зовсім зникли, бо тільки при моральній і матеріальній піддержці Всеч. Духовенства і вірних зможе належно розвинути українська католицька преса, могутня зброя наших часів. У кожній українській християнській родині повинен бути релігійний тижневик „Христос Наша Сила“.

Поручення книжок і видавництв.

Митрополичий Ординаріат поручає Всч. Духовенству а Вірним:

1. Св. Письмо Старого Завіту т. I (Пятикнижжя Мойсея) в перекладі о. Дра Ярослава Левицького по зниженій ціні 5 зл. за примірник. Замовлення на адресу: Мгр. С. Портухай, Львів, пл. св. Юра 5.

2. Місіонар, що вже 39-ий рік сіє зерно Божої Науки на ниву серць нашого народу і тут і там за океаном. Передплата від 1936 р. знижена на 1.50 зл. у рік.

2. Дядьо Микола, сотруди́ник у Конюхах поморянського деканату, призначений на сотруди́ника в Тернополі, в Лагодіві унівського деканату (Ч. 7084|Л).
3. Івасик Омелян, сотруди́ник в Стинаві Вижній лубянецького деканату, в Довгій Войнилівській войнил. декан. (Ч. 6034|Л).
4. Капшій Микола, завіда́тель Пліснян зборівського деканату, в Зарудю тогож деканату (Ч. 6486|Л).
5. Кішка Петро, сотруди́ник у Залізцях Нових залозецького деканату, в Лукавиці Нижній лубянецького деканату (Ч. 6402|Л).
6. Кузьма Андрій, сотруди́ник в Баворові микулинецького деканату, в Стриївці збаразького деканату (Ч. 6904|Л).
6. Нуд Богдан, сотруди́ник у Тухлі тухлянського деканату, в Вовкові винницького деканату (Ч. 6507|Л).
8. Пашковський Юрій, сотруди́ник у Підгайцях, у Підгайцях (Ч. 7345|Л).
9. Сташишин Григорій, сотруди́ник у Повітні городецького деканату, в Повітні (Ч. 4706|Л.)
10. Шуст Ярослав, звідате́ль Сновича поморянського деканату і призначений на завіда́тельство Бірок Малих грималівського деканату, в Дмитрові радехівського деканату (Ч.6482|Л).

Доїзджаючими завіда́телями назначені:

1. Бабій Володимир парох Лдзіного рожнітівського деканату, в Камені тогож деканату (Ч. 6674|Л).
2. Присяжний Михайло, парох Дубковець грималівського деканату, в Бірках Малих тогож деканату (Ч. 1582|Л).
3. Шуст Ярослав, ректор Каменоброду городецького деканату, в Добростанах тогож деканату (Ч. 5770|Л).

Сотруди́ником з правом управи назначений:

1. Заячківський Володимир, сотруди́ник у Лучинцях рогатинського деканату, в Подусові нараївського деканату (Ч. 7230|Л).

Сотруди́нями назначені :

1. Годунько Йосиф, II-гим сотруди́ником при церкві св. Ап. Петра й Павла у Львові (Ч. 6819|Л).
2. Совяк Ярослав, сотруди́ник у Колтові оліївського деканату, в Конюхах поморянського деканату (Ч. 7083|Л).

ЛЬВІВСЬКІ АРХІЕПАРХІЯЛЬНІ ВІДОМОСТІ

РІЧНИК XLIX.

ЛЬВІВ, ЧЕРВЕНЬ 1936 р.

Норми при уладжуванні паломництв.

Митрополичий Ординаріят подає до відома норми, які обов'язують у католицькій Церкві при уладжуванні паломництв (А. А. S. XXVIII, ст. 167 з 30. IV. 1936).

1. Побожні прощі мають завжди мати характер дійсно релігійний; їх треба вважати і виконувати як діла християнської побожності та строго відріжнювати від прогульок, підпринятих тільки для розваги. Отже все те, що не відповідало б згаданій побожній і релігійній меті, повинно бути виключене, а також повинно бути оминане все те, що могло б підсунути комусь гадку, що ті прощі відбуваються вправді під сповидом побожності, а в дійсності головно для розваги й приємності.

2. Тільки законна церковна Влада має право ширити паломницький рух та йому пособляти. Отже не можуть завязуватися для цієї цілі ніякі товариства, хочби навіть за почином монаших установ чи їх членів, оскільки їх не покличе до життя або бодай не затвердить ця Влада, а всі вони, головно коли більше товариств змагає до тієї самої цілі, мають проявляти свою діяльність згідно з постановами щодо способу, порядку й часу.

3. Та ж церковна Влада має подбати, щоб кожна проща була зорганізована й ведена вибраними до того людьми та щоб ніколи не забракло священика, що виконував би обов'язки духовного провідника.

4. В означуванні коштів провідники повинні вважати на те, щоб у паломництвах могли приймати участь і люди менше заможні. Отже не вільно вимагати від паломників нічого понад те, що вимагають конечні видатки, відсунувши зовсім навіть сповиди якогось зиску.

5. Ніхто з духовенства чи то світського чи монашого нехай не мішається до того, що називаємо технічною сторінкою прощі, бож ці речі незгідні з їхнім духовним достоїнством. Ці обов'язки треба доручувати мирянам, людям чесним і досвідченим, від яких

треба вимагати, щоб, під доглядом церковної Влади, в прощах не допускалися нічого такого, що не булоб згідне з їхньою релігійною ціллю, а навпаки — все повинно відповідати християнській побожності та до неї побуджувати.

Ч. 8464|К.

Душпастирство в лічних заведеннях.

Щоб забезпечити відправу Служб Божих та Сповідь для вірних, що приїжджають в літніх сезонах до лікувальних місцевостей, що мають свої каплиці, Митрополичий Ординаріат розпоряджає:

1. До приїзду першого священника-лікуванця душпастирські обовязки для лікуванців виконує душпастир даної місцевости.

2. З приїздом першого священника-лікуванця місцевий душпастир віддає йому душпастирство над лікуванцями. Цей передає при відїзді душпастирство іншому священникові-лікуванцеві, а як такого немає — місцевому душпастиреві.

3. Це торкається теж священників інших Епархій, але під умовиною, що вони пропозають целєбрет від свого Епископа з найновішою датою.

Ч. 8863|Пр.

Побожні записи.

Буває, шо Парохіяльні Уряди не повідомляють Митрополичої Консистерії про побожні записи, а самі парокси чи завідателі заступають у суді ці записи і складають ріжні заяви, хоч до заступства не мають легітимації та не дістали від Ординаріату коначної легітимації.

Супроти цього Митрополича Консистерія поручає Парохіяльним Урядам, щоб на майбутнє: 1) повідомляли негайно Митрополичу Консистерію про всі побожні записи, про які довідаються, подаючи дату смерти спадщинника й по змозі точний запис, 2) у Суді щоб заявляли, шо по думці обіжника п. Президента Апеляційного Суду у Львові з дня 12. ІІІ. 1931 Ч. През. 29887|30|17Н і приписів наведених у тому обіжнику до судового заступства церковних правних осіб, отже й побожних записів, виключно покликаний дотичний Епископський чи Митрополичий Ординаріат, так шо місцевий парох чи завідатель може виступати в заступстві церковних правних осіб тільки на основі спеціального уповноважнення-делєгації Ординаріату.

його не обходити, звідкіля та церква взялася, хто та якими жертвами її збудував? Чиж рухливість наших сусідів у будівництві поміж нами, а навіть дослідників біблії, має кінчитися тільки наріканням, що ось пхаються між нас, розбивають парохію та забирають нам душі? Чиж сотки наших громад без церков не заслуговують на поміч від тих парохій, що мають церкву, і чи 25 сот. у місяць від парохії на таку поміч — це забагато для думаючих і свідомих парохіян? Народи збирають жертви на будову церков на місійних областях по далекому світу і так починаються до поширення Христового царства в світі, а внас—чи треба аж примусу, щоб будувати храми нам самим? Відома жертвенність наших Вірних на Божі храми для себе самих і пожертви на руки колекторів повинна проявлятися передовсім у скромних жертвах на Тов. св. Ап. Петра, але від усіх і щороку. Товариство св. Ап. Петра поручається пильнішій увазі Всч. Духовенству.

Постанови Загальних Зборів Інституту Вдів і Сиріт по Священниках Львівської АЕпархії.

Подається до відома Всеч. Духовенства, що на Заг. Зборах Інституту Вдів і Сиріт по Священниках прийнято одноголосно такі резолюції:

1. Заг. Збори просять Митроп. Ординарія, щоб дозволив стягати датки на похоронний фонд разом з датками на вдов.-сиріт. фонд просто в рахунковім відділі Митр. Консисторії, бо оба ті фонди зі собою тісно злучені.

2. Від 1 травня 1936 всі члени будуть платити до похор. фонду по 5 зол. місячно, без огляду на число померших членів (а не як досі було, по 3 зол. від випадку смерті).

3. Усім священникам Архієпархії, які ще не є членами вдов.-сиріт. фонду, дається змогу на протязі 6 місяців, тобто від 1. V. — 1. XI. ц. р., стати також членами похоронного фонду без вирівнювання давніх вкладок, але на випадок смерті тих нових членів їх родинам відтягнеться від квоти, яка буде виплачувана (около 2000 зол.) така сума, яку вплатили до похор. фонду інші члени від часу оснування того фонду, себто від 1 квітня 1932 р.

4. Невплачування членських вкладок протягом року позбавляє родину помершого права користати з підмоги й похоронного датку.

5. Загальні Збори взивають загал Духовенства, щоб усі не-

гайно вступали в члени вдов.-сиріт. фонду, а тим самим ставали членами похоронного фонду.

6. Загальні Збори уповажнюють Управу до закупна або будови пенсіонату в Черчі з тим, що при його веденні для лікуванців мають бути заняті виключно вдови й сироти по священниках.

7. На вияснення Управи Заг. Збори обнижують на 50% висоту такс при ординації, конон. інституції і звільненні від конкурсового іспиту. Такса при женитьбі з донькою світських або іншого обряду залишається та сама.

8. Загальні Збори поручають Управі поробити заходи в Уряду в справі місячних платень для вдів і сиріт.

Ці резолюції затвердив Митроп. Ординаріят дня 11 червня 1936 Ч. 36|Орд. з виїмком тої, що висказує бажання, щоби датки на похоронний фонд стягав автоматично рахунковий відділ Митр. Консистерії з платні священників. Але і її Митроп. Ординаріят не відкинув, щобільше заявив навіть готовість піти назустріч прошенню Заг. Зборів, якщо кожний священник, член похоронного фонду, зложить декларацію, якою годиться, щоб датки до похоронного фонду стягано з його місячних поборів, і візвав Управу до зібрання таких декларацій. Їх зразок, апробований самим Митроп. Ординаріят, ось тут подається.

Заява.

Як член похоронного фонду, існуючого при Інституті Вдів і Сиріт по гр. кат. Священниках Львівської АЕпархії, завляю отсим виразно, що годжуся на стягання з моєї місячної платні ухваленних Загальними Зборами деканальних відпоручників Інституту дня 17 квітня 1936 р. вкладок у користь похоронного фонду в місячній висоті 5 (пять) золотих і дозволяю на вплачування тих вкладок по 5 золотих місячно в моім імені і заступстві просто до Інституту Вдів і Сиріт по Священниках в користь похоронного фонду.

місцевість і дата
підпис

Управа В. С. Ф. форуцає ОО. Деканам згл. ОО. Комісарям для справ В. С. Ф., якими є вибрані відпоручники, щоб у найкоротшому часі, та вже найдалше до половини серпня зібрали такі поодинокі декларації від кондекальних і надіслали їх до Управи, а до часу вирішення справи Митрополічим Ординарія-

том дальше збирали вкладки до похоронного фонду по 5 зол. місячно і надсилали до каси фонду.

Священики, що не побирають платні, повинні складати свої датки до похоронного фонду на руки ОО. Деканів, котрі чим-скорше будуть їх відсилати до каси В. С. Ф.

Від Управи Інституту Вдів і Сиріт

Львів, дня 25 червня 1936.

о. Д. Семчишин
секретар

о. Ол. Пясецький
предсідник

Ч. 8663|К.

Ферійні місяці — обмеження урядування.

Подається до відома Всеч. Духовенства, що підчас ферій, себто від 1 липня до 31 серпня, не будуть полагоджувані ніякі письма в справі підмог і зачетів. Також і полагоджування інших справ буде обмежене в тому часі до найважливіших.

Ч. 8732|К.

Давні річники Архієпархіяльних Відомостей.

Митрополича Консисторія просить Всч. Духовенство прислати до канцелярії зайві числа Архієпархіяльних Відомостей з давніших літ для скмплетування тих річників у архіві.

Ч. 256|К.

Вилучення гр.-кат. парохії у Відні із звязи Архієпархії.

Подається во відома Всеч. Духовенству, що св. Конгрегація для Східньої Церкви, декретом з дня 25. XII. 1935 Ч. 19787/28 відділила від Архієпархії греко-католицьку парохію при церкві св. Варвари у Відні. Нею має управляти віденський архієпископ, як спеціальний делегат Апостольського Престолу. Львівському гр.-кат. Архієпископові признано право, в випадку завакування парохії, уложити терно кандидатів, з котрого віденський Архієпископ вибере пароха.

Цяж Конгрегація, декретом з дня 20. XII. 1935 Ч. 498/35, установила греко-католицьку парохію в Празі та прилучила її до греко-католицької Епархії в Пряшеві.

Ч. 8866/Е.

Конкурс до Духовної Семинарії.

Отсим розписується конкурс на прийняття кандидатів до гр. кат. Духовної Семинарії у Львові на акад. рік 1936/37.

Прохання вносити до Митрополичого Ординаріату у Львові до дня 20 серпня 1936 й долучити: 1. Свідоцтво хрещення й миропомазання, 2. Свідоцтво зрілості й усі гімназійні свідоцтва, 3. Свідоцтво моральности від Парохіяльного згл. Деканального Уряду, 4. Точний опис життя, в якому подати родовід, хід студій, які недуги перебув, де перебував і чим трудився від матури досі. В проханні зазначити, чи просить про місце застережене для жонатого чи безженного священика та чи готов посвятитися місійній праці. На відповідь долучити поштовий значок за 1.50 зл. і подати адресу.

Конкурс на дяківські посади:

Оголошується конкурс на дяківські посади:

1. Петранка рожнітівського деканату. Дотація: 5 моргів поля (пів морга орного), роківщина, треби й платня по умові з Парохіяльною Радою. Вимагана кваліфікація вищого ступня — першинство для безжених. Прохання до кінця серпня ц. р. до Парохіяльного Уряду в Петранці п. Рожнітів. На відповідь долучити поштову марку (Ч. 8628|Дя).

2. Розвадів миколаївського деканату (вдруге). Дотація: півтора морга поля, треби й роківщина; хати нема. Вимагана кваліфікація вищого ступня. Прохання до кінця вересня ц. р. до Парохіяльного Уряду в Розвадові п. Миколаїв н|Д. На відповідь долучити моштову марку (Ч. 8528|Дя).

Ч. 8416|К.

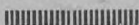
Осип Курилас — поручення.

Митрополичий Ординаріат поручає Всеч. Духовенству до малярських церковних робіт маляря-мистця висл. професора Осипа Куриласа, що окремим письмом звертається в ційже справі до Всеч. Отців.

Ч. 9042|К.

Парохія до заміни.

Кореличі перемишлянського деканату до заміни за рівнорядну парохію. Зголошення до Пар. Уряду в Кореличах п. Фирліїв.

ХРОНІКА.

Деканами йменовані :

1. Барановський Іван, парох Мужилова й завідагель підгаєцького деканату, підгаєцьким деканом (Ч. 7625|Л).
2. Лопушанський Омелян, парох Чагорова й завідагель бурштинського деканату, бурштинським деканом (Ч. 7628|Л).
3. Радзикович Омелян, парох Вишенки Великої й завідагель янівського деканату, янівським деканом (Ч. 7624|Л).
4. Семків Володимир, парох Щирця й завідагель щирецького деканату, щирецьким деканом (Ч. 7625|Л).
5. Шпіцер Семен, парох Солукова й завідагель долиньського деканату, долиньським деканом (Ч. 7625|Л).

Завідателем деканату іменованій:

Янович Микола, завідагель Галича, в галицькому деканаті (Ч. 7625|Л).

Містодеканами йменовані:

1. Гутковський Олександр, парох Бурштина, в бурштинському деканаті (Ч. 7627|Л).
2. Костюк Василь, парох Рожнітова, в рожнітівському деканаті (Ч. 6624|Л).

Правом уживання пояса й колпака фіолетної краски наділені:

1. Гошовський Микола, парох Фалиша й стрийський декан (Ч. 38|Орд).
2. Галянт Микола, радник і канцлер Митр. Консист. (Ч. 39|Орд).
3. Йосифович Дмитро, радник Митрополичої Консистоїї, парох Хітара й тухлянський декан (Ч. 37|Орд).
4. Семків Володимир, радник Митрополичої Консистоїї, парох Щирця й щирецький декан (Ч. 40|Орд).
5. Целевич Антін, парох Лозини янівського деканату (Ч. 36|Орд).

Радником Митрополичої Консистоїї іменованій:

Хавлюк Михайло, ректор Малої Семинарії у Львові (Ч. 41|Орд).

Почесними радниками Митрополичої Консистоїї іменовані

1. Барановський Іван, парох Мужилова й підгаєцький декан (Ч. 40|Орд).

2. Бобовник Михайло, парох Глібович Великих і бобрецький містодекан (Ч. 47|Орд).
3. Бордун Іван, парох Турі Великої долиньського деканату (Ч. 51|Орд).
4. Герасимович Володимир, парох Терпилівки новосільського деканату (Ч. 53|Орд).
5. Дякон Григорій, парох Кропивника й калуський декан (Ч. 50|Орд).
6. Корчинський Теофіль, парох Виткова Нового радехівського деканату (Ч. 43|Орд).
7. Кравчук Михайло, завідатель Черча рогатинського деканату (Ч. 52|Орд).
8. Краснопера Яків, парох Почап золочівського деканату (Ч. 42|Орд).
9. Кушнір Василь, парох Вербова й нараїв. дек. (Ч. 45|Орд).
10. Мосора Михайло, парох Скольного й декан (Ч. 48|Орд).
11. Навроцький Василь, завідатель Красного буського деканату (Ч. 54|Орд).
12. Осташевський Йосиф, парох Підберезець і винницький містодекан (Ч. 55|Орд).
13. Харлампович Іван, парох Стариськ янівського деканату (Ч. 97|Орд).
14. Щербанюк Іван, завідатель Вербиловець рогатинського деканату (Ч. 44|Орд).

Крилошанськими відзнаками наділені:

1. Биневич Володимир, парох Долинян стрілицького деканату (Ч. 78|Орд).
2. Бобиляк Микола, парох Ляхович Подорожніх журавенського деканату (Ч. 93|Орд).
3. Боднар Антін, парох Городиславич винницького деканату (Ч. 87|Орд).
4. Боднар Юрій, парох Яйковець журавенського деканату (Ч. 81|Орд).
5. Волинець Михайло, парох Загірочка ходорівського деканату (Ч. 76|Орд).
6. Галькевич Тадей, парох Ціневи рожнітівського деканату (Ч. 90|Орд).
7. Гумницький Андрій, завідатель Соснова зарваницького деканату (Ч. 67|Орд).
8. Давидович Євген, парох Ожидова олеськ. дек. (Ч. 91|Орд).

9. Дубицький Андрій, парох Лавочного тухлянського деканату (Ч. 60|Орд).
10. Зварич Василь, парох Кривого скалатського дек. (Ч. 92|Орд).
11. Кармазин Володимир, парох Поморян і завідатель деканату (Ч. 56|Орд).
12. Кіржецький Степан, парох Бабинець Долішніх рогатинського деканату (Ч. 63|Орд).
13. Кордуба Омелян, парох Саранчуків бережанського деканату (Ч. 59|Орд).
14. Крук Іван, парох Керниці і городецький містодек. (Ч. 58|Орд).
15. Кузьмак Маріян, парох Жиравки винницького деканату (Ч. 88|Орд).
16. Куницький Корнило, парох Букачевець бурштинського деканату (Ч. 64|Орд).
17. Курилас Василь, парох Буцнева микулинецького деканату (Ч. 80|Орд).
18. Лесик Микола, парох Демянова бурштинськ. дек. (Ч. 65|Орд).
19. Лубянецький Іван, парох Качанівки скалатського деканату (Ч. 72|Орд).
20. Мандзик Степан, парох Гуменця щирецького деканату (Ч. 71|Орд).
21. Мандзюк Іван, парох Перепельник оліївського деканату (Ч. 5048|Л).
22. Мельник Андрій, парох Гряди яричівського деканату (Ч. 70|Орд).
23. Осадця Михайло, парох Ходачкова Малого тернопільського деканату (Ч. 77|Орд).
24. Паламар Степан, парох Куропатник бурштинського деканату (Ч. 61|Орд).
25. Пелехатий Петро, парох Дмитрович винницького деканату (Ч. 57|Орд).
26. Процик Дмитро, парох Настащина бурштинського деканату (Ч. 66|Орд).
27. Райх Йосиф парох Ілавча теребовельського дек. (Ч. 84|Орд).
28. Сорокевич Роман, парох Свистільник бурштинського деканату (Ч. 62|Орд).
29. Слободян Іван, парох Товщева винницького дек. (Ч. 89|Орд).
30. Гарнавський Євген, парох Підністриян ходорівського деканату (Ч. 68|Орд).
31. Фенчинський Іляріон, парох Голоскович брідського деканату (Ч. 83|Орд).

32. Хлипавка Василь, сотрудник у Гірнім любінецького деканату (Ч. 86|Орд).
33. Ціцькевич Олександр, завідатель Панасівки підкамінецького деканату (Ч. 73|Орд).
34. Цурковський Богдан, парох Камянок і скалатський містодекан (Ч. 85|Орд).
35. Шараневич Михайло, парох Поручина поморянського деканату (Ч. 79|Орд).
36. Шиманський Павло, катихит у Бережанах (Ч. 69|Орд).
37. Юхнович Леонтій, парох Опірця тухлянського дек. (Ч. 74|Орд).
38. Яструбецький Григорій, ректор церкви в Любянках Нижніх збарзького деканату (Ч. 75|Орд).

Рукоположення отримали:

1. Андрушко Володимир Степан, неопресвітер 7. VI. 1936.
2. Антонович Евген, неопресвітер 7. VI. 1936.
3. Бялецький Роман, неопресвітер 7. VI. 1936.
4. Василик Степан, неопресвітер 7. VI. 1936.
5. Зарицький Олексій, неопресвітер 7. VI.
6. Кулак Степан, неопресвітер 7. VI. 1936.
7. Нехай Іван, неопресвітер 7. VI. 1936.
8. Поточняк Антін, неопресвітер 7. VI. 1936.
9. Теленько Володимир, неопресвітер 7. VI. 1936.

ДУШПАСТИРСЬКІ ПОСАДИ.

Канонічну інституцію на парохів отримали:

1. Мельник Андрій, парох Ляшок Горішніх ходорівського деканату, на Гряді яричівського деканату (Ч. 8990|Л).
2. Рокіцький Микола, парох Гряди яричівського деканату, на Ляшки Горішні ходорівського деканату (Ч. 8992|Л).

Завідательства отримали:

1. Антонович Евген, неопресвітер, у Котузові зарваницького деканату (Ч. 8510|Л)
2. Бялецький Роман, неопресвітер, у Бірках Малих грималівського деканату (Ч. 9089|Л).
3. Горинь Мирослав, сотрудник у Кізлові козлівського деканату, в Кізлові (Ч. 8714|Л).
4. Гуглевич Орест, сотрудник у Верешіці янівського деканату, в Лозині тогож деканату (Ч. 8425|Л).

5. Левицький Володимир, сотруди́ник в Глинянах-Замі́сті глинянського деканату, у Глинянах-Замі́сті (Ч. 8541|Л).
6. Манишевський Михайло, сотруди́ник в Довгі́м теребовельського деканату, у Ладичині микулинецького деканату (Ч. 8804|Л).
7. Мушкевич Володимир, ректор церкви в Заставцях підгаєцького деканату, в Таврові козлівського деканату (Ч. 5451|Л).
8. Степаняк Іван, парох Сухорі́ча яричівського деканату, в Ямельниці скільського деканату (Ч. 6898|Л).
9. Стрийський Мирон, сотруди́ник у Пійлі калуського деканату, в Пігірках тогож деканату (6461|Л).
10. Шараневич Омелян, сотруди́ник у Городку, в Добростанах городецького деканату (Ч. 8333|Л).
11. Шпитковський Станислав, професор гімназії у Львові, в Сухорі́чу яричівського деканату (на 2 місяці, Ч. 8423|Л).

Доїзджаючим завідателем назначений:

Марків Микола, парох Княжого золочівського деканату, в Хильчичах тогож деканату (Ч. 7040|Л).

Ректорами церков назначені:

1. Кулак Степан, неопресвітер, у Доброполі зарваницького деканату (Ч. 8507|Л).
2. Руденський Володимир, завіда́тель Ціневи рожнітівського деканату, в Рахині долинського деканату (Ч. 1665|Л).
3. Чикало Йосиф, завіда́тель Батькова залозецького деканату, в Беневій зарваницького деканату (Ч. 7938|Л).

Сотруди́ником з правом управи назначений:

Шкварок Петро, завіда́тель Рівні рожнітівського деканату, в Тухлі тухлянського деканату (Ч. 5498|Л).

Сотруди́никами назначені:

1. Андрушко Володимир, неопресвітер, у Білій тернопільського деканату (Ч. 8503|Л).
2. Васи́лик Степан, неопресвітер, у Баворові микулинецького деканату (Ч. 8505|Л).
3. Зарицький Олексій, неопресвітер, у Стинаві Вижній любінецького деканату (Ч. 8508|Л).

4. Короліук Володимир, сотрудник у Білій тернопільського деканату, в Залізцях Нових залозецького деканату (Ч. 7937|Л).
5. Нехай Іван, неопресвитер, у Ремезівцях золочівського деканату (Ч. 8506|Л).
6. Поточняк Антін, неопресвитер, у Верещиці янівського деканату (Ч. 8509|Л).
7. Сас Степан, завідатель Котузова зарваницького деканату, в Лучинцях рогатинського деканату (Ч. 7443|Л).
8. Соколовський Богдан, сотрудник у Сваричеві рожнітовського деканату, в Пійлі калуського деканату (Ч. 6461|Л).
9. Теленько Володимир, неопресвитер, у Колтові оліївського деканату (Ч. 8502|Л).

Доїзджаючим сотрудником назначений:

Мулярчук Микола, сотрудник у Запитові яричівського деканату, в Грибовичах тогож деканату (Ч. 7783|Л).

Похвальні грамоти отримали:

1. Безпалюк Марія, парохіянка Мишкович микулинецького деканату (Ч. 5140/РД).
2. Березюк Тимотей і Анна, парохіяни Луки Великої микулинецького деканату (Ч. 5151/РД).
3. Борик Микола, парохіянин Кального козлівського деканату (Ч. 1840/РД).
4. Бурак Катерина, парохіяка Почап золочівського деканату (Ч. 5938|РД).
5. Варвара Михайло і Юлія, парохіяни Глібова грималівського деканату (Ч. 12430/РД).
6. Вербило Теодор, парохіянин Мишкович микулинецького деканату (Ч. 5149/РД).
7. Вертипорох Леонтина, парохіянка Сільця Бенькова струмило-камінецького деканату (Ч. 1681/РД).
8. Войтів Микола, парохіянин Богатковець зарваницького деканату (Ч. 6253|РД).
9. Гладій Григорій, парохіянин Стрілкова стрийського деканату (Ч. 230/РД).
10. Гладій Розалія, парохіянка Стрілкова стрийського деканату (Ч. 230/РД).
11. Гуменюк Іван і Тимотей, парохіяни Богатковець зарваницького деканату (Ч. 6253|РД).
12. Дацишин Степан, парохіянин Руди Сілецької струмило-камінецького деканату (Ч. 1681/РД).

13. Демчишин Андрій і Марія, парохіяни Сільця Бенькового струмило-камінецького деканату (Ч. 1681/РД).
14. Долинська Софія, парохіянка Плотичі козлівського деканату (Ч. 8440/РД).
15. Дяків Василь, парохіянин Ріпного перегінського деканату (Ч. 1947/РД).
16. Заболотна Мотря, парохіянка Фащівки грималівського деканату (Ч. 8800/РД).
17. Задорожний Іван, парохіянин Спаса струмило-камінецького деканату (Ч. 1681/РД).
18. Качоровський Павло, парохіянин Соколова зарваницького деканату (Ч. 6675/РД).
19. Когут Ангела, парохіянка Кутковець тернопільського деканату (Ч. 1898/РД).
20. Кортяк Марія ж. Романа, парохіянка Камінки Струмилової (Ч. 1681/РД).
21. Косів Теодор, парохіянин Ріпного перегінського деканату (Ч. 1947/РД).
22. Косяк Йосиф, парохіянин Рісни Руської львівського деканату (Ч. 6127/РД).
23. Кучер Степан, парохіянин Дубовець збаразького деканату (Ч. 12162/РД).
24. Левицький Михайло і Порфірій, парохіяни Богатковець зарваницького деканату (Ч. 6253/РД).
25. Линда Іван, парохіянин Богатковець зарваницького деканату (В. 6253/РД).
26. Литус Василь і Микола, парохіяни Ріпного перегінського деканату (Ч. 1947/РД).
27. Малиновська Анна, парохіянка Спаса струмило-камінецького деканату (Ч. 1681/РД).
28. Михайлів Михайло, парохіянин Ріпного перегінського деканату (Ч. 1947/РД).
29. Михайловська Пелагія, ст. сестриця в Лубянках Вижніх збаразького деканату (Ч. 7382/РД).
30. Мондик Текля з Побережних, парохіянка Чарторії микулинецького деканату (Ч. 5150/РД).
31. Мостецька Анна, парохіянка Билинівки грималівського деканату (Ч. 5606/РД).
32. Насальська Ольга, висл. учит. і парохіянка Батькова залозецького деканату (Ч. 5239/РД).

33. Озаришин Юрій, парохіянин Ріпного перегінського деканату (Ч. 1947/РД).
34. Олійник Марія, парохіянка Кутковець тернопільського деканату (Ч. 1898/РД).
35. Особа Дмитро, парохіянин Богатковець зарваницького деканату (Ч. 6253/РД).
36. Парфаняк Лев, парохіянин Підмихайля калуського деканату (Ч. 527/РД).
37. Пиндик Анна ж. Константина, парохіянка Почап залочівського деканату (Ч. 5938/РД).
38. Позун Діонісій, парохіянин Спаса струмило-камінецького деканату (Ч. 1881/РД).
39. Потерейко Степан, парохіянин св. Юрія у Львові (Ч. 979/РД).
40. Пристаюк Михайло, парохіянин Стрілкова стрийського деканату (Ч. 230/РД).
41. Пукало Олександра, ж. Івана, парохіянка Плотичі козлівського деканату (Ч. 8440/РД).
42. Рак Софія, ж. судді у Львові (св. Юра) (Ч. 5607/РД).
43. Робота Йосиф, парохіянин Плотичі козлівського деканату (Ч. 8440/РД).
44. Салавяга Юрій, парохіянин Кутковець тернопільського деканату (Ч. 1898/РД).
45. Сасівський Олексій, парохіянин Кутковець тернопільського деканату (Ч. 1898/РД).
46. Ситник Павло, парохіянин Яричова Нового (Ч. 12367/РД).
47. Содомера Анна і Юрій парохіяни Богатковець зарваницького деканату (Ч. 6253/РД).
48. Солтис Андрій, парохіянин Стрілкова стрийського деканату (Ч. 230/РД).
49. Солтис Розалія ж. Степана, парохіянка Стрілкова стрийського деканату (Ч. 230/РД).
50. Столяр Катерина ж. Якова, парохіянка Стрілкова стрийського деканату (Ч. 230/РД).
51. Сточанський Пантелеймон, парохіянин Богатковець зарваницького деканату (Ч. 6253/РД).
52. Тарнавська Анна, парохіянка Почап золочівського деканату (Ч. 5938/РД).
53. Федик Йосиф, парохіянин Богатковець зарваницького деканату (Ч. 6253/РД).
54. Федун Магдалина, парохіянка Кутковець тернопільського деканату (Ч. 1898/РД).

ЛЬВІВСЬКІ АРХІЕПАРХІЯЛЬНІ ВІДОМОСТІ

РІЧНИК XLIX.

ЛЬВІВ, ЛИПЕНЬ—ВЕРЕСЕНЬ 1936 р.

Ч. VII—IX.

АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ

Божою Милістю і Благословенням Святого Апостольського Престолу Митрополит Галицький, Архієпископ Львівський Єпископ, Кам'янець Подільський

ВСЕЧЕСНОМУ ДУХОВЕНСТВУ І ВІРНИМ БОЖИЙ МИР І АРХІЄРЕЙСЬКЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ

Небезпека теперішньої хвилі каже мені звернутися до Тебе, дорогий мій Народе, з оцими словами остороги:

Хто помагає комуністам у їх роботі, навіть чисто політичній, зраджує Церкву. Треба ту правду пригадувати всім вірним і цілій українській суспільності тим усильніше в наших часах, коли комуністи, щоб збламутити й здурити вірних християн, удають віруючих людей і святотатсько приступають до св. Тайн, діставши такі прикази з Москви.

Хто помагає комуністам у переведенні їх плянів спільного т. зв. народного чи людowego фронту зі соціялістами й радикалами, зраджує свій нарід. Ту правду треба тим усильніше повторяти вірним і цілій українській суспільності в хвилі, коли комуністи для наложення нашому народові свого ярма обдумали в Москві комедію „народного фронту“, щоб у радикалах і соціялістах знайти несвідомих помічників у виконанні свого наміру знищити український нарід і стерти його по можності з лица землі.

Хто помагає комуністам у якійнебудь їх акції, та особливішим способом у зорганізуванні т. зв. народного чи людowego фронту, той зраджує справу убогих, терплячих і кривджених у цілому світі. Цю очевидну правду треба тим усильніше і тим частіше пригадувати цілій українській суспільності, коли большевики,

винищивши голодом Велику Україну, починають нищити убогих, скривджених і терплячих серед нашого безталанного народу на всіх українських землях у Польщі.

I.

Від початку християнства не було на світі ніякої секти ані релігії ані політичної партії, яка би в такій мірі була ворожою для Божого Обявлення і для всякої релігії, та особливо для релігії Ісуса Христа і Його св. Церкви. Большевики мають за найголовнішу засаду знищення Церкви. До тої цілі стремлять викликанням революції, серед якої удається їм церкви палити, священників і вірних християн убивати й нищити в людських душах віру в Бога і Його св. Обявлення.

Комуністи є безбожниками та в їх програмі нема точки, в якій би вони були щирішими, як у тій одній: у боротьбі проти Бога. Большевики щирими не є, навпаки, ціла їх система спирається на засадничій, всесторонній й безнастанній брехні. Тому нема майже можности здати собі справу з того, що колись станеться з большевизмом. Він перетворюється в релігію, в якусь матеріалістичну й поганську релігію, що Леніна і йому подібних уважає неначе півбогами, а брехню, обман, насильство, терор, гноблення вбогих, деморалізування дітей, пониження жінки, знищення родини, знищення селянства й доведення всього народу до крайньої нужди вважає принципами свого панування, хоч усі ці принципи прикриває брехливими, просто противними назвами. Трудно зрозуміти, до чого змагають комуністи, бо дотеперішній, девятнацятьлітній досвід виказав як на долоні, що коли большевики говорили про свободу, розуміли неволю, коли говорили про добробут, тим словом називали — голод, коли говорили про ради, совети — тим словом називали систему, в якій нікому не вільно висказувати своєї думки, коли говорили про владу селян — розуміли систему, в якій селянин змушений до безплатної роботи, за яку не дістає навіть достаточного кусника сухого хліба. А коли говорили про владу пролетаріату, то пролетаріатом називали касту, що кров з народу витискає.

Хто лиш трохи слідить за працею большевиків — знає, що тисячами наочних доказів є стверджене, що воно так дійсно є. В однім лише большевики є щирі, коли висказують ненависть проти Бога, проти обявленої релігії і коли хваляться, що до кількох літ не буде ніодної церкви в цілій совітській Росії й поневоленій радянській Україні. Очевидно й те люте пересліду-

вання християнства, в якому згинули тисячі й десятки, а може сотки тисяч християн, а поміж ними багато єпископів і священників — у своїй конституції називають свободою совісти й толеранцією для релігійних переконань. Але, поза тою грубою брехнею, з цілої їх праці і зі всіх їх намірів висказане одне виразно й щиро: ненависть до Бога й до релігії.

В цілі знищення релігії замикається церкви. Часом уживаючи комедії „висказаного народом бажання“, але частіше без тої комедії церкви замінюється на кіна, а де нарід досить схильний, щоб задержати церкву і церковного служителя, там накладається на церкви такі неможливі податки, що це робить удержання церкви неможливим. Священникам наказується вчити дітей катихизму, а молодь піддається під правдиво діявольську систему депривації, деморалізації дитини від наймолодших літ. Ціла педагогія і ціле шкільництво комуністів зводиться до одного: псувати діти, вчити їх брехні, нечистоти, бунту проти родичів, доношення до поліції, що родичі дома говорять, і впоювання в молодечі душі думки, що Бога нема, що релігія є отруєю.

А що ціла та політика мусить бути злучена з основою большевизму — брехнею, комуністи хваляться, що під їх владою процвітає просвіта, школи, університети, література, тощо. Та, щоб доказати, які то вони толерантні, уряд старається завсіди одну церкву чи секту протиставити другій так, що може завсіди показати якусь церкву не тільки толеровану, але й протеговану.

Такими є большевики в совітській Росії і в поневоленій радянській Україні. Такими самими показуються вони також у своїй акції за кордоном. Де тільки вдається їм викликати якесь замішання і революцію, там негайно виступає ціла та московська програма, давно вже в Москві виконувана. Так було і є в Мексику, так було й є в Іспанії. Де покажуться комуністи-большевики, там зараз починають горіти церкви й кров невинна ллється обильними потоками. Їх сліди всюди значні кровю невинних жертв. Чи не є річчю очевидною, що таким ворогам Христа помагати—це зраджувати Його і зраджувати Його св. Церву? Тому ту правду треба людям повторяти, бо багато є таких, які даються звести, вірять большевикам і думають, що без тяжкого гріха можна їм помагати. Десь навіть мала утворитися секта християнських комуністів, що хотіли засади комунізму злучити з принципами Євангелія. Очевидна річ, що ту секту зараз церковна Влада зі Св. Отцем, Римським Папою, осудила як ересь. Ті християнські комуністи були, здається, тільки новою брехнею большевиків.

Вони хотіли до себе християн притягати, а боялися, що християни, пізнавши бодай у частині їхню науку і їхній спосіб поступування, будуть від них утікати як від найгіршої зарази. Хотіли рятуватися і видумали ось таку дивну і дійсно діявольську штуку. З Москви пішов приказ до всіх комуністів цілого світу: верховна московська влада приказує комуністам, що походять із християн, себто є похрещені, удавати якнайпобожніших і якнайкращих християн. Мають ходити до св. Сповіді, горнутися до св. Причастя, пхатися до Братств, до всіх товариств і установ, в яких християни працюють, і всюди удавати побожних християн, щоб тим успішніше правдивих, віруючих християн дурити й баламутити. Священники спостерігають, що люди, які давно до Сповіді не ходили, починають приступати до Сповіді й до св. Причастя. Навіть такі, що про них усі знали, або догадувалися, що належать до комуністичної ячейки, і ті зачинають до Сповіді приступати, хоч очевидно не можуть в Сповіді дістати розрешення без прилюдного відречення від большевизму й поправлення заподіяного вже зла. Коли Москва жадає, комуністи більше і ліпше слухають, ніж коли чогось від християн жадає св. Церква. Тому нараз, на приказ згори, тисячі комуністів наvertsаються й неначе стають добрими християнами, або радше християн починають удавати. Тим способом, кажуть їм їхні проводирі, — будете могли успішніше підбурювати нарід проти священника й проти Церкви, будете ось могли сказати: „Я і сам християнин і то добрий християнин, я і сповідаюся і причащаюся, але того не можу стерпіти, щоб ми дістали священника не того, якого ми хочемо“, або щоби священник не так робив, як ми хочемо, або щось подібного. Щоб дурити християн, варто й ужити ще більшої брехні — ось скажеться наприклад дуже побожно людям: „Я готов за вас терпіти, я готов датися розпяти для добра народу, за нарід, за вас“. І така брехня може свої овочі принести. В таких часах і серед таких обставин треба дивитися не лише на те, хто сповідається і причащається, але треба дивитися і на те, як хто жие і що говорить. І ось вам правило: якщо хто признається до комунізму, якщо хвалить комунізм, комунізм боронить — християнином не є, а може лише християнина удавати. Комуніст і християнин — то як огонь і вода, що разом на одному місці не можуть бути.

II.

Хто помагає комуністам у якійнебудь їх роботі, зраджує тим самим свій нарід. Ось правда, що її треба часто пригаду-

вати особливішим способом у тих часах, коли комуністи вдумали так зв. „народній“ чи „людовий фронт“, щоб успішніше дурити і в свої сіті втягати навіть людей, що щиро люблять батьківщину.

Рівночасно зі зміною тактики, наказаної комуністам щодо віри і св. Тайн, — вдумала Москва ще другий спосіб маскувати свої властиві цілі й успішніше стреміти до поневолення народів. Нараз, на приказ Москви, змінюють комуністи у всіх краях Європи своє становище супроти інших опозиційних політичних партій. Досі відносилися вони до давніх своїх товаришів, соціалістів-демократів і соціалістів-радикалів з такою безоглядною погордою, з такими кпинами про них говорили й писали, що соціалісти і радикали видавалися найбільшими противниками комуністів. У самій Росії від першої хвилі почали большевики нищити соціалістів і радикалів, без огляду на те, якими назвами вони там називались, майже на рівні з консервативними партіями, чи монархістичними, чи царськими, чи буржуазними. Так само до них відносилися і в інших краях Європи. Тепер обдумали в Москві дійсно премудрий плян опанувати всі опозиційні партії. Тим пляном є т. зв. народній чи людвий фронт. Позірно стають комуністи умірковані, терпимі і по приятельськи починають відноситися до всіх людей невдоволених з теперішніх порядків і через те належачих до різних відтінків опозиційних партій. Щоб оправдати потребу злуки всіх опозиціоністів, представляють і побільшують те, що називають „небезпекою фашизму“. Хоч Мусоліні і фашисти були першими, що заключили пакт з комуністами, проте фашизм представляють тепер комуністи як найбільшого ворога народнього добра, поступу, свободи, тощо. Навіть там, де ніякого фашизму нема, як напр. у Франції, Еспанії, ЧСР, большевики починають голосити про небезпеку фашизму та про конечність, щоб усі невдоволені злучилися разом перед тим маревом неволі — фашизмом, що неначе чорна хмара грозить народам Європи.

Словом „фашизм“ називають комуністи народні партії, усіх націоналістів у всіх краях. Націоналістами їх не називають, передовсім тому, бо не привикли речі називати так, як усі їх називають. Система брехні наказує їм речі називати не так, як їх люди називають. Якщоб своїх противників назвали націоналістами, не здобули би для боротьби з націоналізмом нікого. Але коли націоналістів, чи всі народні партії, разом з християнством, з Церквою і церковною Владою назвуть фашизмом, то проти так на-

званого спільного ворога зможуть може зорганізувати всіх невдоволених. Та про це їм іде, бо надіються, що таку організацію невдоволених не хто інший поведе, як лиш комуністи. А невдоволених у кожному краю є много, особливо по війні. Тяжкі податки гнетуть людність, влада допускається не раз несправедливостей, не раз поступає невластиво і зле, економічна криза безмірним тягарем гнете цілу Європу чи цілий світ, невдоволених є всюди значна більшість. Тим невдоволеним представити, що причиною всякого лиха є фашизм, це думка, можна сказати геніяльна, для зорганізування всіх невдоволених в могутню партію, котрої уживе комунізм. Очевидно до тої партії мусять увійти соціалісти-демократи й соціалісти-радикали. Вони з комуністами мають теоретичну програму спільну. Всі вони є учениками Маркса. Всі заперечують приватну власність, а середники продукції хотіли би зробити власністю цілого суспільства чи держави. Різняються одначе в дуже засадничих точках. Соціалісти й радикали є марксистами, приміненіми до демократичних понять, що царили в Європі перед війною. Тому обі ці партії змагають до перевороту, але легальними дорогами, через працю в парламентах, через нові закони, через повільну еволюцію суспільства з капіталістичного до соціалістичного. Від хвилі появи большевиків соціалісти чули небезпеку, тратили ґрунт під ногами. Досі вони були партією найлівішою і привикли до того, що від них лівіших не було. Вони були в найкрайнішій опозиції до уряду, до суспільного устрою, до всіх верств багатих і правлячих, а ця їх опозиційна програма й опозиційна тактика зєднувала їм маси і була їм потрібна у задержуванні тих мас у пересвідченні, що одинока надія на будуче — в соціалізмі. Від хвилі, коли появилися большевики зі своєю програмою революції, терору, нетерпимости, браку всякої дискусії і переведення свого пляну перевороту найкрайнішими середниками, мусіли соціалісти-меншевики, як їх у Росії називали, почутися дуже моторошно. Соціалістам почало робитися лячно. Вже через появу комунізму вони тратили неначе монополь оборони угнетених. Тратили монополь крайньої лівости. Якже то знести, щоб якась ліва партія могла їм — соціалістам закинути, що вони опортуністи. До того тактика терору, агресивности, нетерпимости, не лицувала з їх демократизмом і робила їх чимраз більше несмілими. У положенні, де треба віча, наради, парламента, дискусій, агітацій — прийшли большевики і зі своїм — по сему бить — без дискусії накинули всім свою волю. Але назверх заховують престиж селянських і ро-

бітничих рад. Революція будь-що-будь була теж потрохи ідеалом соціалістів, саме слово — таке миле, таке гарне, тільки треба цій революції надати демократичний характер. Бож хто не демократ, той ретроград, аристократ, клерикал — одним словом поза демократією нема правдиво людської програми. Соціалісти здавали собі добре справу, що з комуністами в одній партії далеко не підуть. Але коли ці комуністи піднесли прапор злуки всіх невдоволених, якжеж не брати участі в цім „народнім“ чи „людовім“ фронті? Якжеж могли соціалісти бути вдоволеними? Тим самим стали би вже буржуями. Навіть тоді, коли в Франції дістали своє правительтво і можливість переведення всіх реформ, яких лише забажають, вони ще невдоволені. І треба признати, вони мають і причину бути невдоволеними, бо їх випередили комуністи.

Наших соціалістів і радикалів перед опануванням комуністами боронить лише одне, що лишилося в них з національних почувань. Їм лячно лучитися з людьми, яких руки зкровавлені ще теплою кровю мільонів наших земляків на Великій Україні. Навіть тоді, коли вони є соціалістами-демократами чи радикалами, щось не дозволяє їм цілком забути на те, що їх батьки були українцями. Передбачуючи ці скрупули, кровава Москва надала своїй програмі назву „народнього“ чи „людового фронту“, хоча поправді він повинен називатися „протинародній фронт“, бо його метою є накинути народам ярмо червоної, себто кровавої Москви. Нема найменшого сумніву, що комуністам не йде про те, щоб народам дати добробут чи свободу, їм іде виключно про те, щоб цим народам накинути свою волю. Досвід у Франції й Еспанії такий, що в „народніх фронтах“ панує Москва, і де лише уконституується такий „народній“ чи „людовий фронт“, комуністи потраплять йому накинути свою волю. До „народнього фронту“ вони запрошують усіх невдоволених, і соціалістів і радикалів, усіх людюців і народюців, що з теперішнього стану є невдоволені, і всім обіцюють цею організацією, цею злукою добути кращу долю. До „народнього“ чи „людового фронту“ запрошують і нашу молодь по селах. І треба признати, що не легко нашим хлопцям зорієнтуватися в європейській політиці, щоб опертися спокусі „народнього фронту“. Нийблагородніші й найгарніші речі видять, а досвідчають на собі й на батьках много несправедливостей, прикрости, і мають сто причин бути невдоволеними. Не мож безпосередніше трапляти до їх душ, як коли до них говорити як до невдоволених. Це є величезним за-

собом успіху для комуністичної пропаганди. Бо пропаганда „народнього фронту“ є комуністичною пропагандою, навіть тоді, коли ця пропаганда є в руках людей, що звідки інде не мають нічого спільного з комуністами. „Народній“ чи „людовий фронт“ є організацією комуністичною й мусить виключно служити цілям комунізму, себто мусить іти до накинення народові ярма. Якщо большевики назвали той фронт „народнім“ чи „людовим фронтом“, те саме вже вказує, що він є протинароднім, себто противним народові.

Могло би видаватися, що в організованих „народніх фронтах“ перевагу буде мати більшість, і нашим хлопцям видається, що коли їх буде більшість, вони нададуть „фронтові“ напрям і характер. Так було би, колиб світ ще держався демократичної системи більшости, голосування, тощо. Комуністи все це викинули і потрапили створити державу, в якій маленька меншість держить у лютій неволі величезну більшість. Вониж навчили Европу, що кількох, або кільканацять людей добре зорганізованих може за лоб взяти тисячі. Бо вони людей навчили, що брехнею, криком, терором, а як треба то й голодом можна з людей зробити тихі ягнята, що не мають ані можности ані охоти противитися.

До „народнього фронту“ може приступити маса невдоволених. Зорганізують їх ті, що до цього фронту увійдуть з готовою організацією, пляном і метою та з безоглядністю й агресивністю відразу поставлять справи, як того червона Москва бажає. Вониж ініціаторами, вониж досвідчені, вносять у роботу одноцілу організацію й одноцілий фронт. Супроти незорганізованих опозиціоністів, що схотять увійти до фронту, вони від першої хвили займуть становище тих, що приказують, що ведуть, що їх воля мусить бути виконана. Що їх воля є волею кровавої Москви, того вони не скажуть, але хто лише буде уміти думати, той відразу спостережеться, що в різних краях, а в нас в різних селах, в різних повітах, один і той сам усюди напрям, одна й та сама всюди тактика буде зраджувати спільний провід. У Франції люди, що на справу дивляться, мають сотні й тисячні докази на те, що провід французького „народнього фронту“ іде з Москви. В нас, в одному й другому селі трудно буде спостерегти, чи той напрям з Москви. Треба на річ дивитися загально й одним поглядом все обняти, щоб зрозуміти, що в Верчанах, чи в Нагуєвичах, чи у Львові — всюди одна мета й одна тактика вказує на одного вождя. А коли ці наші події порівнаємо з тим, що ді-

ється у Франції, Іспанії, Мексику, совітській Росії й Україні, знайдемо у всіх тих подіях одну руку, що зраджує один провід. Маємо вже й у Галичині багато доказів на те, що тим провідником є червона Москва, що „народній“ чи „людовий фронт“ чи у нас, чи на Волині, чи на Білій Русі — має ту саму мету, яку мали большевики на Великій Україні, коли голодом віддали мільйони українців на смерть. При такому положенні наступила хвиля, в якій треба безнастанно пригадувати, що „народній“ чи „людовий фронт“ є протинародній, що хто помагає і співпрацює з комуністами в зорганізуванні „народнього фронту“, зраджує свою Батьківщину, віддаючи її в руки найзавзятіших і найнебезпечніших її ворогів.

До вас тепер моє слово, дорогі хлопці по наших селах і містечках. Уважайте на того, хто вас хоче втягнути в якусь організацію. Добре придивляйтеся тому „фронтові“, до якого вас запрошують. Маєте благородні бажання, хочете добра для себе, для своєї рідні, для свого села, для своєї Батьківщини, але ваше молоде око не бачить зради, яку піддають вам вороги. Вони вас нераз дурять, приходять до вас зі солодкими словами, роблять вам гарні обітницї, а якщо за ними підете — впадете в неволю, з якої вже може не вирятуєтесь. А на кожний спосіб станете чужими для свого народу, і гірше ніж чужими, бо можете стати його зрадниками. Навіть може не спостережетеся, коли в організації, яка вам видавалася доброю, перейдете в службу тиранів, що захотять ужити вас до служби кровавої Москви.

Ви нераз, у добрій вірі, читаєте письма, видавані соціалістами й комуністами. Ті письма захвалюють вам ті ідеї і ту тактику, що веде в неволю комунізму. Будьте осторожними, а перусім будьте християнами. Старайтеся захувати християнські обовязки любови ближнього, любови Батьківщини, любови св. Церкви й любови Бога. Відступаючи від Бога, від Його св. Благодати, від Його св. Закона — ви стаєтесь вже до поливини до бичю безбожників, бо стаєте до них подібними і сходите на бездоріжжа, на яких може й не бути рятунку. А коли ви ще не стратили віри, то памятайте, що та віра сама вимагає послуху для Церкви, що не можна вірити в Бога, а не слухати Церкви. Церква є та установа Ісуса Христа, котра в імені Бога веде людей, учить їх, перестерігає й напинає. А коли вірите й хочете слухати Церкву, йдете до Сповіді — дивіться самі — большевики дають вам до того примір. Тоді порадьтесь духовного отця, котрого собі виберете, і зробіть так, як він вам порадить. Бо його порада не

буде радою його, а буде радою св. Церкви. Він, наколи від вас буде жадати виступлення з якогось товариства чи нечитання якоїсь книжки чи часопису, то зрозумійте, що він того жадає від вас для вашого добра. Він того жадає від вас тому, бо Церква те йому приказує, він не може того не жадати, він не може дати вам розрішення, коли не схочете повинуватися Церкві. Хочете самі розуміти, чому — дивіться, читайте, розмовляйте, а зрозумієте, що воно дійсно так є, як я вам тут сказав. Тому може бути й певні, що дійсно наражуєте себе і наш український нарід на велику шкоду, наколи разом з комуністами, чи радше для них, будете руки прикладати до того т. зв. „народнього“ чи „людового фронту“.

III.

Хто помагає большевикам у творенні „народніх“ чи „людових фронтів“, той зраджує не тільки Церкву й Батьківщину, але зраджує справу убогих, терплячих і кривджених. Комуністи люблять хвалитися, що вони є самотніми оборонцями слабих і терплячих. Так як усе, що вони про себе говорять, є брехнею, так само й те. Комунізм не тільки не є обороною слабих і кривджених, але є найбільшим їх нещастям, пхає їх у безодню терпінь.

Якщо б селянина з Великої України, а навіть і з Росії запитати, чим є комуна чи большевизм, здається відповів би, що большевики є п'явками, що ссуть до останньої каплі крови бідний наш нарід. Поправді сказати, ті, що від кільканацяти літ дивляться на большевизм і стараються зрозуміти його та самі себе питають, чим є большевизм — здається — не можуть дати кращого опису, кращого означення, чим є большевики.

Комунізм хвалиться передовсім тим, що поборює, а в себе навіть цілком усунув капіталізм з усіма його несправедливостями. На це треба рішуче сказати, і ніхто цього не може заперечити, що большевики є за капіталізмом і навіть за найгіршим капіталізмом, бо змонополізованим в одних руках. Вони допровадили капіталізм до найдалше ідучих консеквенцій і побільшили майже в безконечність усі несправедливості тої економічної чи грошевої системи, яку називаємо — капіталізмом. Ніхто не сумнівається, всі признають, що капіталізм має відємні сторони і що він є причиною многих несправедливостей і кривд убогих і терплячих.

Бо щож є капітал? Говорячи коротко, з поминенням по-

дробиць, можна сказати, що капітал є більшою сумою грошей. Себто не тим грошем дрібним, що служить для малого торгу, для купна чи продажі, але тим великим грошем, що може бути предметом заміни, купна чи продажі за великі й цінні предмети.

Система, що обертається довкола тих великих сум грошей, є така, що чим більший капітал, тим він могутніший супроти меншого капіталу, а тою могутністю чи силою може легко причинитися до того, що менший капітал або зїдає або й нищить. Тим то й капіталізм є системою, що робить можливими несправедливості й кривди супроти всіх менших і слабших капіталів. До правдивих і тяжких кривд, що спадають на весь нарід, доходить капітал тоді, коли якусь галузь продукції так опановує, що всім накидає свою волю. Так, наприклад, капітали, що шукаючи сили, мають напрям лучитися в чимраз більший капітал — доходять до того, що через сполуки капіталістів зі собою беруть якусь галузь продукції в монополь. І так в Америці ставали ті союзи, названі трестами, цілковитими панам майже в кожній галузі продукції. В трестах найбільший капітал бере верх над іншими. Звідти то кажуть в Америці про королів заліза, нафти, бавовни, тощо. Ким же є ті королі? Вони є капіталістами, що здобули майже цілковитий монополь на залізо, нафту, бавовну, тощо. Тоді від них зависить ціла та продукція. Вони установаляють ціну на залізо чи бавовну, а в цілому світі залізо чи бавовна мусить примінитися до них — значить, що хто хоче купити той продукт, мусить їм податок платити. Та немислима конкуренція з ними, бо вони можуть до руїни допровадити хочби найбільшого свого конкурента того предмету. Так напр. хай би були якісь залізні руди чи плянтації бавовни, які хотіли би робити конкуренцію королеві заліза чи бавовни. Йому вистарчить пожертвувати на боротьбу з тою конкуренцією таку суму, якої треба на знищення її. Якжеж це зробіть? Стане продавати залізо й бавовну так дешево, що конкурент не може так конкурувати і мусить зі стратою продавати. Конкуренція до тих низьких цін не може примінитися, бо дорожче продукує. Тому в короткому часі стратить стільки, що вже мусить відступити від продукції, або продати її королеві чи йому піддатися. Тоді король вже паном, і тоді ціну так піднесе, що вдсятеро відібете, що стратив на боротьбі з малими продуцентами. Й ось нагода кривдити людей не тільки поодиноких, але в усіх краях і всіх народів світа. Від слова, яке скаже король заліза в Аме-

риці, зависить ціна того серпа, тої коси, того ножика — й ту ціну мусить кожний заплатити.

Щож роблять большевики?

Вони беруть монополь продукції в свої руки в цілій Росії, Україні й інших всіх тих республіках, що ніби на папері свобідні, а в дійсності стогнуть в тяжкім ярмі кровавої Москви. І тим способом змушують усіх мешканців краю платити їм безіменний і укритий податок від усього, чого уживають. В інших краях податок є явний — хочби й дуже великий. У Росії та часть податку є така сама, як та висока ціна, що її платимо за залізо, бавовну, чи що там, королеві заліза чи бавовни в Америці. Значить, большевики уживають капіталізму в найгіршій формі, яка може бути, бо капіталізму змонополізованого в одних руках. Коли говорять, що борються з капіталізмом, стільки лише в тому правди, що борються з усіми хочби якими малими й дрібними капіталами і своїм великим капіталом з'їдають усі малі. З комори кожного християнина виберуть до останнього сотика того дрібного капіталу, що має той селянин. Він міг заробити хоч би 100 карбованців, — і ті 100 карбованців перейдуть у кишеню большевиків, а бідний селянин майже не спостереже, коли і як. Большевики борються з капіталізмом у хосен свого капіталізму, значить у хосен своєї кишені.

Вони тим своїм монополем, яким ссуть кров цілого народу, загрожують і іншим народам, цілком тим самим способом, як ми бачили це в короля заліза чи бавовни, як нищив він і до руїни допровадив усіх конкурентів. Большевики продукують усі вироби дуже дешево, хочби тому, що мають монополь, а до того й тому, що уживають робітників безплатних, вязнів, селян, які навіть на своїх ґрунтах мусять працювати в хосен уряду і не дістають навіть достаточного кусника хліба, щоб жити. Крім цього є в Росії сотки тисяч людей, які прямо змушені до праці без ніякої заплати, що зрештою легко вдається урядові, бо там такі порядки, що кожної хвилини можна й без суду засудити на кримінал, кого уряд хоче. А засуджений на тюрму, або засланий на Соловки, мусить усю свою силу вичерпати на працю без заплати.

З того всього продукція в Росії є дешевша, ніж в інших краях. А щоб продукцію тих країв знищити, большевики за границею свого краю продають свої витвори ще нижче, ніж їх коштує, себто зі стратою. Добровільно беруть на себе ту страту, щоб знищити якусь фабрику чи якусь продукцію. Бо кожна

фабрика чи варстат праці не може продавати нижче ціни коштів своєї продукції, себто ніхто не купує того, що фабрика продукує, а купує те, що большевики зі стратою продають. Та страта їм подвійно оплатиться, Раз, коли знищать конкурента, відібють свою страту на ціні. Але та страта не є викиненим грошем, бо фабрика, упадаючи, лишає безробітних, яким большевики своїм способом усе обіцяють, щоб їх намовити до страйку. Але не йде їм про страйк, ані про те, щоб безробітний мав роботу, ані про те, щоб робітник мав більшу платню; а йде їм про те, щоб через страйки захитати продукцією даного краю і через неспокій та фермент поміж безробітними і страйкуючими допровадити до вибуху революції. Ось до чого йдуть. Їм треба, щоб, так як у Росії, усе догори дном перевернулося, бо тоді досвідчені і вправні комуністи все візьмуть за лоб і так, як у Росії, так і в Іспанії, Франції чи де там, зачнуть кров ссати з бідного народу. До тої цілі йдуть усі їх змагання. Вони кожному обіцяють усе, чого лише він бажає. Менші податки, дарунок землі, увільнення від військової служби, одним словом те, про що знають, що кому миле. Готові двом обіцявати щось зовсім протилежного. Бо їм іде не про те, що обіцяють, а про те, щоб поміж тих двох засіяти незгоду, невдоволення й мати потрібний матеріал до „народнього фронту“, а потім до революції.

Капіталом у ширшому значінні можна назвати й усі середники продукції, фабрики і землю. Большевики і в тім ідуть прямо до своєї цілі. Змонополізували всю землю. Земля стала власністю держави, себто большевиків. Щоб до того дійти, мусли звести тяжку й люту довголітню боротьбу зі селянством, бо кожний знає, що селянинові треба кусника власної землі на рільничу господарку. Як тільки обняли владу, зачали люту боротьбу зі селянством. У тих 18-ти роках очевидно перейшли сотки різних проб, щоби селянство поконати, себто звести його на пролетарів, по нашому — на дідів. Не можемо, очевидно, описувати тих усіх фаз боротьби. Вживали всіх способів. Реквізиції, такі як у часі війни, що селян доводили до розпуки, бо все їм забирали, не лишаючи нічого на виживлення себе й родини на зиму. Безмірні податки були такі, що багато селян покидало хати, обійстя, худобу й втікало, бо не могли витримати. Всюди бунтували дітей проти родичів, молодших проти старших, убогіших проти багатших, — стараючися всюди кинути своє пекельне зерно ненависти, роздору, сварні, безбожництва, немо-

ральности, підозрінь, процесів, злочинів, убивств і всіх інших можливих отруй. Владу в селі, очевидно, всюди віддавали найгіршим елементам, яких виховували на донощиків, шпionів, одним словом — чекістів. Молодь у селі організували у так званім комсомолі і провадили їх до того, щоби з них зробити безбожників. Це ідеал большевицького уряду!

Вкінці почали заводити так звані „колхози“, себто колективні господарства, по такому закону: всі ґрунти в селі становлять одну цілість, господарять на них, по приписаному з Москви порядку, большевицькі урядники, а селяни мають слухати й робити те, що їм прикажуть. Нехай бідні люди запротестують! Процес короткий: чекісти оточують село і підпалюють його, не дозволяючи нікому втекти з горючих хат. А коли є побоювання, що такий протест дійде до відома якихсь чужинців, німців, французів чи інших подорожуючих по Росії, то протестуючих селян вивозять на Соловки, на важкі безплатні роботи в державних лісах. До кількох літ вимирає половина з голоду або недуги. Або, як треба, селян протестуючих проти якогонебудь зарядження влади переселяють у Сибір. Лишають їх у якійсь безлюдній околиці, хоч мороз, і без харчів — робіть що хочете.

Як до того додати, що церква в селі часто замкнена, спалена або замінена на склад чи кіно, що на 10—12 сіл є один священик, бо інші вбиті, або доведені до такої нужди, що мов жебраки ходять по світі, — маєте хоч частковий образ того, що називається большевицьким расм. Ось мета „народнього“ чи „людового фронту“, всіх ячейок, усіх комуністичних газет, брошур і летючок. Вони хотять нас до того довести.

А хто роботі большевиків помагає — чи то працею для „народнього фронту“, чи киданням летючок, чи читанням газети, чи пропагандою засад і оборони перед іншими — помагає їм ні до чого іншого, як тільки до того, щоб усюди могли завести той свій рай. Тому правильно треба вважати, що хто большевикам помагає, той — оскільки в його силі — віддає їм убогих, терплячих і кривджених на те, щоб большевики могли і з них кров ссати, так як ссали і ссуть з убогих і кривджених у Росії і на Україні.

Само собою розуміється, що не знати які томи треба би писати про большевиків, щоб представити всю їх систему. Тому додам ще хіба таке. Вони війну видали родині. Змагають до того, щоб жінка чи дівчина була загальною власністю. Тому

супружество замінили на контракт, який заключається перед комісарем і який можна односторонньо зірвати кожної хвилини. З того йде, що нещасні матері, покинені несовісними мужами, часто вбивають дітей ще ненароджених або коротко по народженні. Вбивство дітей стало таке загальне, що сам уряд настрашився того страшного явища і шукає способу на те, щоб його здержати.

Що при такій системі трудно про дівичу чистість між дівчатами й про молодечу невинність поміж хлопцями, само собою розуміється. Аж страх подумати, якою буде та молодь, якій ніхто про Бога ніколи не говорить, якої ніхто не вчить поконувати пристрасті, якій усе дозволяють від найранших літ та яку з розмислом псують. Що буде з тої молоді без Бога?

У наших, кажу, християнських суспільностях лише християнські чесноти справедливості й любови ближнього можуть робити нешкідливими або менше шкідливими лихі інституції чи лихі системи, так як ось напр. капіталізм. Справедливість і любов ближнього спричиняє, що люди не так вихіснують, або й не вихіснують зовсім своєї економічної переваги, зі совісти, з почуття справедливості, або з чесноти любови. А в родинному житті і в вихованні молоді, на людські пристрасті християнство наводить гальму у совісті, виробленій вірою, в чеснотах чистоти, вірності, в присязі, обовязковості, тощо. Як буде виглядати суспільність, яка всі ці чесноти скреслить, те покаже щойно будучність. Але вже сьогодні деякі прояви того зіпсуття машини суспільного життя свідчать про те, яке глибоке це зіпсуття. На цілій території, де панують большевики, виробляється поволі стан цілком диких людей. Сотки, тисячі й десятки тисяч опущених дітей ростуть дико на дикунів. Всюди ці юрби беззахисних дітей переходять з місця на місце — живуть очевидно тим, що десь зрабують, вкрадуть або знайдуть. Множаться поміж ними всі недуги, а бідні ці малі ніхто не знає, коли, де й як умирають; ніхто не знає, звідки котре походить, ніхто ними не журиться, ніхто їх не вчить, росте собі те мале як та билина в полі, окружене лише зіпсуттям, злим прикладом, злою нагодою. Гинуть їх, очевидно, тисячі, але число їх не зменшується, а може й побільшується, бо того числа ніхто не знає, тільки здогадами оцінюють, що може буде около 100.000. Очевидно їсть їх хробацтво, а воно саме, бідне, мале, є хробацтвом на тілі тої суспільности, якою управляє кровава Москва.

Ви зустрінете може нераз наших хлопців, вже трохи старших

людей, які будуть вам твердити, що самі там були, виділи і знають, що там є добре. Придивіться зблизька життю тих людей, що так говорять. Легко може бути, що їм за те платять, щоб так говорили. Бо то зрештою знана річ, що большевики втягають до своїх шкіл молодих, котрих учать комунізму, в котрих впоюють принципи Леніна, Маркса чи Сталіна. Такі школи є і в глибокій Росії і в українських містах. Такі школи є правдоподібно і на Закарпатській Україні, в Празі, тощо. Вихованого агента, готового агітатора посилають большевики на наші села до нашої молоді, і він очевидно хвалить систему большевиків. Коли такого стрінете, подивіться передовсім на руки, чи не закровавлені кровю убогих і терплячих, чи не закровавлені кровю Батьківщини, яку зраджують за гроші кровавої Москви. І шукайте таких людей, що може і з власного досвіду скажуть вам, що бачили самі, що досвідчили. Якщо йде про „народній“ чи „людовий фронт“, то перед ним перестерігають вас, молодих, навіть самі провідники соціалістів і радикалів. Вони большевиків уже знають, і тому вас перестерігають.

Чи можете мати причину не вірити мені? Який я міг би мати інтерес вас перестерігати, якщо большевики дійсно провадилиб до добра наш нарід? Те, що вам говорю, цілий світ знає, бож це факт стверджений сотками німців, французів, американців — те, наприклад, що на Україні з голоду вигинуло більше ніж три мільйони людей, або те, що большевики війну видали селянам, або те, що на Соловках гинуть тисячі й тисячі наших земляків з України. Тих фактів ніхто не заперечує, вони оголошені в цілій європейській та американській пресі. Це заперечують лише ті, що за те гроші беруть, щоб так говорити, ті що продаються, ті що зраджують Батьківщину й продають її, ті що за гроші зраджують Церкву, що продають Христа як Юда Іскаріот. Вони — скажете мені — йдуть до Сповіді й до св. Причастя. Якщо вони є комуністами, то святотатсько сповідаються й святотатсько причащаються. Якщо священник дає їм розршення й св. Причастя, то хіба не знає, хто вони. Якщоб священник знав, що вони є комуністами, не мав би права дати їм розршення, ані св. Причастя. Не дайтеж себе ошукувати і старайтеся як можете й чим можете пізнати, чим є комунізм і чим є большевизм і комунізм для бідної нашої України.

Хоч не легко молодій, навіть мудрій і письменній людині пізнати правду в таких всесвітніх справах, як справа III інтернаціоналу, комінтерну чи комунізму, то все таки я переконаний,

що хто з вас по християнськи візьметься до пізнання тої справи, той дійде до пересвідчення, що воно дійсно так є, як вам пишу. Я не жадаю віри в мої слова, бо віра належиться лише словам Ісуса Христа й словам св. Церкви. Коли голошу науку Ісуса Христа, проповідую Богом обявлену науку, тоді жадаю, в імені Христа, віри в ту науку. В тому, що вам сьогодні пишу, є наука Ісуса Христа й наука Церкви, але є й багато того, про що знаю не з Євангелія, але зі свого довголітнього досвіду. Є такі речі, що я їх знаю з бесіди чи письма віродостойних свідків. У мому віці — старості — чоловікові лекше черпати зі свого досвіду й з досвіду інших, ніж у молодому віці. Тому, хоч і не жадаю віри в усе те, що вам сьогодні пишу, віри такої як в Євангеліє, то всеж можете вірити мені, не як свому душпастиреві, але як старому досвідченому чоловікові, як людині, що бажає вашого добра, що хотілаб бути для вас правдивим батьком. А коли ви мені тої віри відмовляєте, думаю, що мене кривдите. Та я не перестану говорити вам ще: не вірите мені, шукайтеж людей, що знають, що виділи, читайте книжки тих людей, що там були, що там терпіли, і не вірте кожному, що вам захвалює систему большевиків. Таж то річ знана, річ доказана, чим є та система та що є тисячі людей платних большевиками. Зумійте відрізнити їх бесіду від правди. Та коли хочете правду знати, то просіть передовсім Всевишнього Бога, щоб вам дав ту правду пізнати. Просіть про Духа Святого, просіть про Божу Мудрість з неба, просіть про світло, про духа відрізнення правди від лжи. Я не сумніваюся, що Бог Всевишній вам допоможе й зрозумієте небезпеку і перестанете робити те, що, будь-що-будь, є зрадою Христа, є зрадою свого народу і зрадою убогих і терплячих.

Я за вас буду молитися. Я почав те письмо писати в навечеря св. Пророка Ілії, сьогодні кінчу письмо в день по св. Ілії. Св. Пророк Ілія був трохи в подібному положенні, як ми тепер. Увесь жидівський нарід слухав фальшивих пророків Ваала й поклонявся чужому божкові, відступаючи від Всевишнього Бога Єгови. Пророк, як знаєте з оповідання св. Письма, зробив знамените чудо, щоб освідомити своїх людей. Казав пророкам Ваала зарізати вола і в жертву його принести, обіцяючи після них зробити те саме. Той Бог — казав він — що вислухає молитву жерців чи жерця вогнем, той буде Бог правдивий. Пів дня молили і кричали і по свому звичаю ранили себе самих жерці Ваала, але вогонь не зійшов із неба. Але коли Пророк

Ч. 10231/К.

Справа плачення податків у кваліфікаційних табелях.

Митрополичий Ординаріат взиває ОО. Деканів, щоб у службових табелях кандидатів на опорожнені парохії подавали совісно й точно стан податків у парохіях, де вони до того часу душпастирюють, а це: скільки є залеглих податків, за скільки літ та яка причина неплачення податків. Замітка: „податки платити“ або „буде платити“ є неповна й кандидати з такими кваліфікаціями не будуть навіть допущені до спису кандидатів.

При цій нагоді ще раз пригадується ОО. Деканам обов'язок провірювання плачення податків при деканальних візитаціях, бо за залегли податки попередніх літ будуть відповідати також ОО. Декани разом з душпастирями, а де душпастирі звільнені на основі помилкового звіту ОО. Деканів, відповідають тільки ОО. Декани.

Вилучення й утворення нових парохій.

На основі X статті конкордату Митрополичий Ординаріат вилучив:

1. Александрівку, присілок, що повстав на розparcelьованих ґрунтах громади Вовків винницького деканату — із зв'язи з парохією Вовків та прилучив до парохії Жиравка винницького деканату. (Рішення з дня 16. липня 1936, Ч. 6606/РП).
2. Верхобуж, село золочівського повіту й оліїського деканату, з церквою Успення Пресв. Богородиці та всім церковним і ерекційним майном — із зв'язи з парохією Колтів та утворив окрему від пароха Колтова незалежну парохію зі самостійним Парохіяльним Урядом, з правом ведення метрикальних книг та вживання власної парохіяльної печатки. За дотацію нової парохії служать усі ерекціональні ґрунти, обняті катастром громади Верхобуж, але без ніякого конгруального додатку. (Рішення з дня 20. липня 1936. Ч. 9630/РП).
3. Заздрість з присілком Поплави, село теребовельського повіту й деканату, з церквою Воздвиження Чесного Хреста та всім церковним і ерекційним майном — із зв'язи з парохією Струсів та утворив окрему від пароха Струсова незалежну парохію зі самостійним Парохіяльним Урядом, з правом ведення метрикальних книг та вживання власної парохіяльної печатки. За дотацію нової парохії служать усі ерекціональні ґрунти, обняті катастром громади Заздрість, які до

Виложити й доказати католицьку науку:

1. Бог хоче, щоб усі люди спаслися.
2. Які муки терплять душі в чистилищі?

Моральна:

1. Читаючи звідомлення з еспанської домашньої війни, каяник сповідається з почування радості, яке відчуває при читанні числа убитих комуністів. „Ну, притім, каже він, тішуся з того, що націоналісти випирають тих злочинців з Еспанії“. Відповіді: а) чи вільно йому тішитись з убивання людей, б) чи вільно йому тішитися з успіхів націоналістів?

2. Дівчина хотіла йти на Вечірню. Її стрівув знайомий, але й ворог Церкви, що почав її відмовляти від того релігійного вчинку то явними богохульствами, то ніби то розумними аргументами, то особистим улещуванням і залицанням. Заняті розмовою, він ні вона не завважили, що надїжджає мотоцикль, який потрутив і важко покалічив дівчину. Відповіді: а) яких гріхів допустився той дорадник, б) чи він винен у покаліченні дівчини-зарібниці, в) чи він обовязаний до морального й матеріального відшкодування?

Пасторальна:

Подати головні гадки й аргументи з останнього послання Митрополита, якими будете на проповіді і в читальні остерігати вірних перед большевицькою агітацією.

Обряди:

Які моменти з життя Христа узглядняють Часи? Доказати це цитатами псалмів і кінцевих молитов даних Часів.

Катихитика:

Перевести катихизу для I. ступня науки про первородний гріх.

Канонічне право:

1. Як належить трактувати випадки неважно заключеного супружжя в парохії?

2. Частні синоди: їхні роди, їхній склад та їхнє завдання.

Конкурс на дяківські посади.

Отсим оголошується конкурс на такі дяківські посади:

1. Денисів козлівського деканату. Вимаганий нандидат з кваліфікаціями вищого ступня, безженний. Дотація: 2 морги поля, хата, 100 зол. і треби. Першинство мають кандидати, що викажуться ще й свідоцтвом відбутого курсу кооператорів. Проханья до кінця жовтня ц. р. до Пар. Уряду в Денисові п. Jastrzębowo k. Tarnopola. На відповідь долучити поштовий значок.

5. Заячківський Володимир, сотруди́ник з пр. упр. у Подусові нараївського деканату, в Подусові (Ч. 10372/Л).
6. Коломиєць Степан, неопресвітер, в Перевізці войнилівського деканату (Ч. 10936/Л).
7. Цап Петро, неопресвітер, в Сухорічу яричівського деканату (Ч. 10942/Л).
8. Шулим Іван, сотруди́ник в Озірній озірнянського деканату, в Озірній (Ч. 10196/Л).

Ректорами церков іменовані:

1. Романишин Богдан, неопресвітер, в Заставцах підгаєцького деканату (Ч. 10938/Л).
2. Сахно Емануїл, неопресвітер, у Хильчи́чах золочівського деканату (Ч. 11234/Л).
3. Теленько Володимир, сотруди́ник у Колтові оліївського деканату, в Верхобужі тогож деканату (Ч. 9630/Л).

Доїзджаючими завідателями назначені:

1. Бачинський Роман, ректор Надієва доли́нського деканату в Ракові тогож деканату (Ч. 10008/Л).
2. Данилюк Микола, парох Миколаєва лопатинського деканату, в Увині тогож деканату (Ч. 10253/Л).
3. Кузь Василь, завідатель Пальчиниць новосільського деканату, в Токах тогож деканату (Ч. 9992/Л).

Сотруди́ником з правом управи назначений:

- Бабій Олександр, сотруди́ник у Пацикові доли́нського деканату, в Пацикові (Ч. 10753/Л).

Сотруди́никами назначені:

1. Антонович Євген, неопресвітер, в Золотниках зарваницького деканату (Ч. 9833/Л).
2. Балук Іван, неопресвітер, в Лучинцях рогатинського деканату (Ч. 10943/Л).
3. Дмитрук Євген, неопресвітер, в Струсові теребовельського деканату (Ч. 10944/Л).
4. Дочило Роман, неопресвітер, у Войнилові (Ч. 10935/Л).
5. Жолкевич Володимир, неопресвітер, в Стриганцях нараївського деканату (Ч. 10934/Л).
6. Микитюк Данило, неопресвітер, в Уричі скільського деканату (Ч. 10939/Л).

ЛЬВІВСЬКІ АРХІЕПАРХІЯЛЬНІ ВІДОМОСТІ

РІЧНИК XLIX.

ЛЬВІВ, ЖОВТЕНЬ—ЛИСТОПАД 1936 р.

Ч. X—XI.

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ

ДО ТИХ, ЩО НА ПАСХУ НЕ ПРИЧАЩАЛИСЯ.

По закінченому часі Великоднього Причастя від усіх душпастирів дістаю відомість про тих, що мимо тяжкого обов'язку церковної заповіді та мимо часто-повторюваного запрошення Церкви в часі Великодніх Свят не сповідалися й не причащалися ще й цього року.

Обов'язком душпастиря покинути хочби 99 праведних і йти шукати одної овечки, що відбилася від Христового стада. Бажаю і я сповнити той душпастирський обов'язок супроти вас, що цього року не сповідалися й не причащалися. На жаль таких тепер багато більше, ніж давніше було. А що їх положення різне й різні перешкоди, що їх здержують від св. Причастя, треба поділити їх на три відділи й відзиватися до кожного зокрема.

До першого зачисляю тих, що то по людськи нема ніякої надії навернути їх і поправити. До другого зачисляю тих, що то дуже трудно прийдеться їм щиро й добре висповідатися й прийняти за Божою ласкою св. Причастя. До третього зачисляю тих, що то кожної хвилини, як тільки схочуть, можуть навернутися й поправитися, що то про них Апостол сказав: „Милосердя Боже кличе вас до покаяння“.

I.

Є такі грішники, що то по людськи ніякої надії нема, щоб навернулися. До них навіть й промовляти трудно — не слухають й нема такої мови, щоб доходила до них. Можна тільки за них молитися й треба безнастанно просити Господа Бога про милосердя для тих бідних засліплених. Бо якжеж надіятися, що щиро й з любов'ю приступлять до св. Сповіді й до св. Причастя, коли

вони тепер є ворогами Ісуса Христа? Кожної хвилини готові ніж встромити в серце хочби рідного батька, на приказ своїх провідників готові рідну хату підпалити й рідного брата убити! Такими є ті, що віддалися стало на службу большевиків чи комуністів і повірили їм до того ступня, що цілком відкинули віру в Ісуса Христа, любов до Пречистої Діви Марії та не слухають закидів власної совісти. Хоч вони й ворогами Церкви — Ісус Христос не перестав приносити в жертву Свою Пресвяту Кров за їх спасення, не перестає вірних взивати до молитов і до праці, якою могли би привернути Богові ті нещасні душі. Нехай же кожний з вас знає, Дорогі Браття, що „хто наверне грішника від його блудної дороги, спасе його душу від смерти й покриє множество гріхів“ (Як. 5, 20). Тому моліться й не переставайте робити що лише хто може, щоб довести збаламучених большевиками до покаяння.

Але не лише вони, ті що віддалися большевикам, далеко відбилися від Ісуса Христа і Його Церкви. Всі, що на стало перейшли у якусь хочби й християнську секту, також втратили Божу благодать і знаходяться в тяжкому грісі, з якого незвичайно важке й трудне покаяння. Й вони не ходять до церкви й до них трудно трапити проповіддю католицької віри. Вони може й зберегли ще щось з любови до людей, щось з привязання до батьківщини, до свого народу, але гріхом проти віри втратили надприродну чесноту віри. За віру приймають те, що їм видається правдивим чи добрим, а Божої Церкви не слухають, не слухають поваги об'являючого через Христа й Апостолів Бога. Бо хто відкидає повагу Церкви, той відкидає й повагу Бога. Хто не слухає Церкви, не слухає Бога, бо Ісус сказав до Апостолів і до їх наслідників, себто до своєї Церкви: „Хто вас слухає, Мене слухає“.

І за них треба часто й усильно Бога просити про Його благодать для них, бо треба неначе чуда Божої благодати, щоб такий грішник опам'ятався. А треба передовсім батькам перестерігати своїх дітей, молодь, щоб не наражали легкодушно своїх душ на небезпеку втрати віри, бо хто пристає з єретиками, наражається на втрату віри. Тому й Апостол каже: „Не приставай з єретиком“. Не розмовляй з людиною, що ширить ложну науку. Треба дуже добре знати бодай цілий катихизм, щоб без небезпеки говорити з людиною, що проти віри говорить, або про Божі речі й про Церкву й про св. Письмо говорить не так, як учить св. католицька Церква. Учителі в різних сектах, а є їх так

багато на світі, що майже нема змоги їх усіх вичислити, так уміють представляти лож за правду, так уміють свою облудну науку пояснювати чи доказувати зле зрозумілими уступами св. Письма, що часом можуть збаламутити й людину добре поучену в Божій науці.

Не можна легко надіятися, що такі єретики-сектанти придуть до Сповіді. Для них трудне навернення, а в випадку навернення трудна Сповідь. Священик звичайно не має влади розрешення того тяжкого гріха, мусить писати до Ординаріату, а часом і до Риму. А тоді, коли вже має владу розрешати єретика, мусить від нього в Сповіді жадати, щоб поправив дане вірним згіршення й прилюдно в Божому храмі вернув до католицької Церкви. Але чим трудніше навернення сектантів, тим усильніше повинні й душпастирі й вірні молитися про їх навернення.

Крім тих двох найтяжчих гріхів, з котрих тільки чудом Божою благодати поправляється людина, є ще й багато інших гріхів, з котрих дуже трудне покаяння, а можна навіть сказати, що кожний гріх, котрий так закорінився в серці, що до нього чоловік від давна привик, тяжко зі серця вирвати. Довга привычка, наліг, стається другою природою. Так само трудно поконати наліг, як трудно поконати й переробити людську природу. А людина так легко привикає до гріха...

Є гріхи, що так могутньо ділають на душу та беруть її в таку неволю, що вже по другому або третьому випадкові зачинається наліг трудний до вирвання. Такими будуть усі нечисті гріхи, гріхи проти шостої Божої заповіді. Вони часто, а майже все спираються на розбуджену змисловість і стаються такою раною, що то не гоїться, або гоїться лише рідко й трудно.

А й ліки на ту недугу — строгий піст і довга молитва — є такі, що треба людині довго боротися зі собою, заки зачне лікувати рани душі. Крім того не малою трудністю в тому лікуванні є та обставина, що через нечистий гріх вже в першому випадку щось навіки затрачується в душі і того вже ніяким способом не можна наново набути — затрачується чистота душі. У подружжі затрачується подружжя вірність. Неначе хата подружжого життя валиться. Можна її наново побудувати, але то вже не буде та перша хата — чиста від усякої плями й Богом посвячена Таїнством св. Церкви. Хто подругові поломав віру, хто до святилища родинного життя допустив злодія, той хоч і покається, до смерті зістає подругом, що був невірний, що поломав св. звязи Христового Таїнства. Йому все дорога в гріх буде

без порівняння лекша, від тієї дороги, що веде до спасення, до Бога...

А щож тоді сказати про найтяжчий із нечистих гріхів? На жаль той найтяжчий із найтяжчих гріхів починається ширити поміж християнським народом, а тим гріхом огрядичування числа народин. Той гріх найтяжчий із найтяжчих тому, бо він не тільки ломить Божу заповідь, так як кожний нечистий гріх, не тільки є святотатським гріхом проти св. Тайни Супружжя, але крім того є гріхом проти людської природи, себто гріхом, що з природної конечности мусить неначе мститися на тих, що так надуживають людської природи і наломлюють до гріха закони тієї природи. Той гріх так дійсно й мститься не тільки на супругах, що його допускаються, і не тільки на потомстві, що виховується серед такої поганської родини, але мститься й на цілому народі. Якщо, а не допусти цього, Всевишній Боже, поміж нашим народом розширивсяб той поганський гріх, увесь нарід втратив би через ту прокляту практику більше душ, ніж втратив би через криваву війну, що повторюваласяб що другий або третій рік. Може трапив би й більше, бо язви, які завдає хочби й яка кривава війна у здоровому організмі християнського народу, лікуються скоро, а язви, які завдає поганське співжиття християнських супругів, є такі, що на них ліку немає. Кривава рана лишається на все незагоєна. Якщо родина має тільки двоє дітей, а поганське співжиття й те число ще часом огрядичує, вже не може нарід надігнати ті страти, які поносить через смерть бездітних, незамужніх жінок й неподружених молодців. Кожна пошесть, війна і майже кожна смерть є стратою не до направлення — язвою, що вічно буде кривавити. Тим способом поганське співжиття веде весь нарід у загладу, яку добре представляє той образ: більше домовин, ніж колосок. Село, що до того стану дійде, може вирахувати, коли вся людність вимре не лишаючи нащадків.

Цей гріх ми зачислили до тих, що найтрудніше з них покаятися. Воно так: хто побудував свою хату на бальках зіджених грибом, той не збудеться того гриба во вік. Хто побудував хату свого родинного життя на беззаконню противному людській природі, той лише чудом Божого милосердя може бути спасений. Усі поняття життя так достроєні до глибокого беззаконня основи, що нема способу їх переіменити, нема способу поганське поняття життя заступити християнським. Лекше навернеться поганин, що палить кадило перед своїм череватим божком, зробленим з де-

рева чи каміння, ніж ложний християнин, що вдає віру в Бога й Ісуса Христа, а в дійсності поклоняється ідоліві змисловости, взаємної соблазні, солідарности в противних природі беззаконнях. Зверху хата побілена, а в середині гниль і хробацтво.

Щастя ще таких людей, як до Сповіді не приступають й не думають про св. Причастя. Бодай не стягають на себе й дітей того страшного прокляття, яким є святотатське Причастя. Уникаючи св. Тайн, вони уникають й того вбиваючого зла, яким є найбільша святість християнського життя — Христові Таїнства, кинені в кльоаку. Боже милосердя промовляє до тих нещасних душ грижею совісти, несупокоем і тими нещастями родинного життя, що для них є найбільшою Божою ласкою, якої можна їм бажати в їхній нужді. І бодай коли з якоюсь тугою рабів звертаються часом гадкою до Пречистої Цариці неба й землі, то Вона, що є Матір'ю всіх людських душ, може перед смертю випросить їм хвилину християнського жалю й прощення життя шкідників Божої Церкви й свого народу. Але коли нещасні грішники про людське око стануть приступати до св. Причастя, не поправляючи життя, вони можуть дійти до того ступня пониження, забуття, невразливости на християнські, навіть і на людські природні принципи, що будуть пити чашу спасення, повертаючи її собі в суд і осудження. Якаж тоді надія покаяння й поправи?

По людськи надії нема, але що по людськи неможливе, то можливе Всевишньому й Всемогучому Богові. За такі нещасні душі треба також Бога просити. Для них якнайскорша смерть булаб великою ласкою, бо за словами самого Христа ліпше їм, щоб хто прив'язав до їх шиї млинський камінь і кинув у безодню, бо вониж гіршителями і найбільшими гіршителями, бо до злого ведуть і в злomu утверджують особи, для яких присягнули любов, і дітей, супроти котрих обов'язані до батьківської любови, а вони замість любови кормлять їх отруєю свого прикладу, що неспостережено доходить до самого дна їх душ і їх тіл. Тому видавалосяб, що можна, що треба просити для них про хвилю покаяння й смерть у тому покаянні. Треба для них просити, щоб Бог спинив соблазнь і не дав їм нищити весь нарід згубою своєї родини.

Та не відважуюся вам ту раду дати. Бо просити на когось смерті навіть тоді, коли та смерть для нього є благодаттю, а для його родини і для цілого народу є хісном, всетаки є природним нещастям і трудно того нещастя комусь бажати з чистої християнської любови. Ліпше здатися на суд Всевишнього Справед-

ливого Бога, проти соблазну хочби прилюдно і яскраво виступати, а соблазнителів лишити їх долі. А Бога просити, щоб та соблазнь не росла, не ширилася, щоб Бог увільнив наш нарід від тієї язви і від тієї смерти, бо та язва це ніщо інше, як смерть народу, смерть без порівняння гірша від тяжкої неволи ворогів.

До грішників, що їх без чуда Божої благодати не можна повернути, треба би ще зачислити т. зв. дикі подружжя, що не можуть звінчатися. Коли не можуть звінчатися лише тому, що поміж ними є подружжя перепона, від якої може Церква звільнити, то, річ очевидна, буде обов'язком душпастиря про таку диспензу якнайскоріше постаратися й дикі подружжя узаконнити Таїнством Церкви. При тому треба сказати, що нема важнішої причини до диспензи, як дике подружжя. Бо тоді йде про виряткування нещасних від смертного гріха й небезпеки вічної погуби. В такому випадку Церква радо й скоро дає всі потрібні диспензи, дозволяє вінчати і свояків і в піст і без оповідей, очевидно не загальним дозволом церковного права, а рішенням Єпископів. Але коли перешкода є така, що не можна її усунути диспензою, тоді нема іншого способу, як розлучити дике подружжя. Коли напр. люди, що разом живуть, є вже зв'язані подружжям з ким іншим — він має іншу жінку, вона іншого чоловіка — тоді він був би другим мужем для жінки, або вона другою жінкою для мужа. А на те ніяке право не може дозволити, бо воно є противне природі християнського подружжя.

Тут, хіба для пояснення, треба додати ще й те, що раз заключене подружжя не може бути розв'язане. Коли подружжю нема життя зі собою, вони можуть від церковної влади отримати дозвіл не жити зі собою, але до смерти одного з них вони остають подружжями. Та бувають і такі випадки, що подружжя від початку було недобре заключене, себто була якась перешкода, що її люди або не спостерегли, або про яку забули, і парох звінчав людей, котрих не мав права вінчати, напр. тому, бо вони були свояками. Якщоб Церква перед подружжям була увільнила від тієї перепони, подружжя було би важне. Та його вважають за важне, себто всі люди думають, що вони є подружжями. Коли вийде на яву перепона неусунена перед подружжям, Церковний Суд може на жадання одної чи другої сторони подружжя уневажнити, себто висказати, що таке подружжя було від першої хвилини неважно заключене. Тоді обом лишається свобода заключити нове подружжя.

II.

Ми сказали, що особно треба говорити про ті гріхи, з котрих вправді трудно навернутися, але не так, щоб по людськи не було ніякої надії навернення. До людей, що живуть в такім грісі, не тільки можна, але й треба і варта говорити та намовляти їх до покаяння, бо від того багато зависить. Їх воля може, а й повинна усунути перешкоди та вернути до Господа Бога.

Ті, що в великодному часі не причащаються, найчастіше тому так поступають, бо їм видається дуже трудною річчю зирвати з якимсь тяжким і грішним налогом. Бувають люди, що живуть зі собою в такій ненависті, що їм видається немислиме простити якусь заподіяну кривду або перестати злословити, нарікати чи проклинати якогось ближнього, що їх або скривдив, або видається таким ворогом, що з ним не можуть в мирі жити. Коли така ворожнеча триває довго, назбирається по кожній стороні стільки правдивих чи мнмих кривд, що дуже трудно булоб і мудрому і справедливому судді розсудити, по чиїм боці правда. А звичайно й так буває, що по обох боках трохи правди й трохи несправедливости. Справедливість трудна чеснота, вона вимагає, щоб ми вміли себе судити й своє добро мірити тою самою мірою, що нею судимо й міримо добро ближнього. Тому то правдива справедливість майже все потребує любови, а без любови й часто трудно обійтися. Як довго ми не вважаємо ближніх за братів, дітей одної родини, одного Батька — Бога, так довго всі їхні справи для нас такі чужі, що не можемо часом піднестися до того поняття, що їм належиться. І тоді кривдимо ближнього і судами про нього і злословленням його і посудженням і поступуванням таким, неначеб він був не брат, а чужий, ворог. А коли він нам немилий, коли його поступування нас вражає і гніває, тоді повстає ворожнеча, що на неї трудно за раду, бо, очевидно, як він нам, так ми йому і немілі і такі, що бачить в нас все зло. Прекрасно каже Ісус Христос: Ми бачимо скалку в оці нашого брата, а не бачимо й бервена в нашому оці (Мат. 7, 3).

І зло і добро видається або великим або малим, відповідно до того, чим воно в нас чи в ближнього. А як уже кого не любимо, то найменше зло росте без міри, а правдиве добро десь так укрите, що ми й не спостерігаємо. На такі ворожнечі якраз треба Сповіді. Не тільки тому, що рахуючись зо своєю

совістю можемо в ній спостерегти те, чого звичайно не бачимо, але й тому, бо сама Сповідь того вимагає і отець духовний у Сповіді на те настає, щоб ворогам простити, здатися на Божий суд і не пам'ятати заповідяних кривд чи зневаг. У Сповіді, а ще більше в св. Причасті, пригадуємо собі, що ми є братами і що ми повинні наслідувати Небесного Отця, що сонцем Своім світить на добрих і злих, і дощ Свій дає і одним і другим. Так має і серце християнина обніматися всіх людей одною широкою християнською любов'ю. А в світлі тієї любови легше прийде нам бути супроти ближніх, навіть і ворогів, справедливими. Признати їм їхні добрі сторони, а в душі християнської покори признатися до власних промахів і гріхів.

При Сповіді, а більш ще при св. Причасті, християнин собі пригадує і те велике прохання Отченашу, яке неначе змушує нас прощати всім ворогам і не пам'ятати заповідяних нам кривд. В Отченаші говоримо: „Остави нам наші довги, так як і ми відпускаємо нашим довжникам“. Не просимо прощення гріхів, дарування довгів інакше, як у тій самій мірі, як ми відпускаємо тим, що проти нас провинилися. А кому ж не треба прощення провин від милосерного Отця? Хто ж не є блудним сином? Тому, йдучи до Сповіді так як блудний син до дому милосерного Отця й бажаючи, щоб Він нас як милосерний Отець прийняв і простив гріхи, мусимо бодай у душі помиритися з ворогами. Прекрасний той християнський звичай перед св. Причастям миритися з ближнім, простити й просити прощення. Лише про те йде, щоби прощати цілою душею, а не тільки словами. Хто ближнім із серця прощає, заслугує неначе на те, щоб Отець Небесний простив йому його провини.

Та від Сповіді й від Пасхального Причастя більше ще ніж ворожнеча здержує людей тяжка людська кривда, до якої почувуються. Трудність ще й у тому більша, що заповідяну кривду треба звернути. Чуже добро, яке хто собі сам присвоює, лишається чужим добром, себто все належить до того, котрому взяте. А чоловік, що взяв чуже, має обов'язок чуже звернути. Коли крадена річ є більша, значна, то й обов'язок її звернути є тяжким обов'язком, і важко грішить той, що того обов'язку не сповняє.

Часом і мала незначна кривда може бути тяжким гріхом, а то тоді, коли скривджений є вбогий. Убогому взяти те, чого йому треба на життя одної днини, є вже тяжким гріхом. Коли вбогий на життя має на день пів золотого, то йому й пів золо-

того вкрасти є тяжким гріхом. Тому особливішим і страшним гріхом, бо — як каже св. Письмо — „кличе до неба о пімсту“ є задержувати робітникові його заплату. „Це плата робітників, що жали ваші ниви, котру ви задержали, кличе й крики женців дійшли до ушей Господа“ (Як. 3, 4).

Але не тільки вбогість чи маєтковий стан скривдженого впливає на тяжку матерію гріха проти 7-ої заповіді. Коли скривджений є багатий, то мимо того кривда йому зроблена буде тяжким гріхом, коли її матерія сама в собі є тяжка, напр. 20 зл., хоч вона для нього є чимсь малим. Так є тому, що річ чужа все є чужою, і коли вона сама в собі є матерією тяжкою, її взяти або задержувати буде все тяжким гріхом.

Той, що скривдив або взяв чуже, оправдується тим, що той скривджений і його сам скривдив, що напр. той багач взяв від нього несправедливо те, що до нього належало. Тоді, очевидно, своє відібрати не є крадіжжю й воно не є чуже, а своє, тільки тоді на те треба памятати, щоб не відібрати більше, як мені належить і відібрати, очевидно, тільки від того, що мене скривдив, що мені взяв.

Така є найголовніша засада справедливости. Ніколи не може один за другого відповідати. Хто зло заподіяв, той лише сам за себе може відповідати і несправедливістю булоб інших, напр. його братів, чи свояків робити відповідальними за те, що він зробив. Так напр. несправедливо поступає той, що від одного купця або крамаря чи жида бере те, що йому другий забрав. Несправедливо робити напр. відповідальним увесь жидівський нарід за те, що зробив один, другий чи третій жид.

Мушу вас, Дорогі Браття, дуже рішуче, поважно й перед Богом перестерегти перед якиминебудь актами насильства під покришкою так названого, а частиною польської преси так сильно пропагованого „антисемітизму“. Очевидно, нам вільно так працювати, щоб в економічному житті та торгівлі самим собі вистачати й не бути зависимими. Нам вільно розвивати свою торгівлю і свій промисл, мати всюди свої крамниці, свої кооперативи і в них заспокоювати всі потреби. Але нащо називати це антисемітизмом? Миж до того не потребуємо жидів поборювати або ненавидіти, а ще менше потребуємо їх кривдити. А кривдою булоб усе те, що ми за кривду уважалиб, якщоб хтось супроти нас так поступав. Не роби ближньому, що тобі противне, немиле. Любов ближнього обов'язує нас супроти всіх ближніх і всіх народів світа, обов'язує нас і супроти ворогів. Миж маємо

Їх любити не для них, а для Отця небесного, нашого Батька. Божий закон велить уникати всякої кривди ближнього, а кожний знає, що кривдою булoб чи є ближнього бити, вбивати, клеветати, ближньому шкодити на здоровлі й на майні, хату йому підпалювати, нищити його добро. Це все є противне Божому за-
 конові, є гріхом, у тяжкій матерії є тяжким гріхом, все одно, чи воно сповнене проти християн чи проти нехристиян, проти ворогів чи проти своїх. Тому вас дуже перестерігаю перед намо-
 вою до таких діл насильства.

Непотрібно здержується від Сповіді й св. Причастя чоловік, що почувається до людської кривди, якщо хоче віддати й кривду направити, а не може. Так напр. чоловік, що з пімсти сусіда підпалив, є обовязаний звернути йому стільки, скільки вартували спалені будинки. А коли того не може, але за свою провину щиро кається й хотів би заподіяну кривду нагородити, може йти до Сповіді і в Сповіді дістане розрiшення з того гріха. Те розрiшення не значить, що священник дарує йому довг. Священик у Сповіді довгу ніяким способом не може дарувати, хіба скривджений йому, священникові, виразно на це дозволяє. Священик, якщо хотів дарувати чужий довг, взяв би той довг на себе самого й сам був би обовязаний той довг сплатити. Розрiшає, це значить відпускає гріх, а довг лишається, лишається навіть тоді, коли священник про це не скаже, напр. забуде. Те забуття ніяким способом не може стати причиною, щоб чужа річ, що її хто посідає, стала його власністю.

Більше ніж ворожнеча й людська кривда шкодить душі ненависть. Вона й більше здержує і перешкоджує в покаянні. Ненависть полягає на тiм, щоб ближньому зі серця злого бажати, і є тяжким гріхом, коли зло, якого хто бажає, є правдивим і великим злом. Тому таким нехристиянським, таким поганським і гидким є звичай людей проклинати, або й взагалі говорити тяжкі проклони. Бо навіть тоді, коли чоловік проклинає без застанови, не думаючи про те, що говорить, тяжкий проклін є неначе висказанням ненависти. Вправді рідка річ, щоб хто опускав Пасхальне Причастя й св. Великодну Сповідь з причини злого звичаю клясти, проклинати, але певна річ, що хто привик хоч би й без застанови говорити тяжкі проклони, той тим самим показує, що мало дбає про свою душу й мало над нею працює. Вправді це не легка річ поконати давню привичку, але коли привичка дійсно шкодить, коли приносить якусь діймаву страту, то в короткому часі чоловік від неї відвикне. Якщо так за кож-

ний проклін мав християнин платити болючу кару, нпр. 5 зол., певно не забувся би більше як до кількох разів і в короткому часі збувся би проклонів.

Найтрудніше до Сповіді піти й щиро покаятися зі своїх гріхів приходиться п'яницям. До горілки-алькоголю чоловік так привикає, що видається йому, що без неї не може жити. А коли хто від давна і багато вживає алькоголю, то так затроює себе тією отруєю, що й думати не хоче про відкинення її. Треба великої Божої благодати, щоб п'яницю просвітила й дала йому пізнати небезпеку, в якій живе. П'яниця не видить шкоди, яку наносить свому здоровлю. Байдужий на страту гроша, без сльози, без милосердя бачить нещастя жінки й дітей, байдужий і на те, що всі з нього сміються. Не памятає про те, що п'янство відбирає йому цілі літа життя й здоровля. На те все засліплений. Одне видить, одне знає, про одне памятає — про горілку. Як же міг би піднятися ще вище й памятати про вічну кару, про огонь у пеклі, про Божий суд, про страчену благодать, про відповідальність перед Богом за виховання дітей, за їх здоровля і щастя? Він на те все сліпий, невразливий, як камінь, як колода. Треба якоїсь надзвичайної Божої ласки, щоб опам'ятався й хотів двигнутися з упадку. Такими нагодами бувають св. Місії або проповіді чужих, у парохії невідомих проповідників. Тому всіх вас, побожних і добрих християн, членів церковних братств, дуже прошу — при таких надзвичайних нагодах старайтеся по зможі заохотити чи потягнути таких людей, що їм треба покаяння, а яким не вистарчає звичайна праця священника. За п'яниць і моліться, щоб Бог дав їм опам'ятатися.

III.

Але здається, що найбільша частина людей, які навіть і на Пасху не сповідаються, не мають ніякої великої причини, яка б їм перешкоджувала. Не сповідаються, бо не дбають, бо не розуміють, бо в цілому християнському житті занедбуються, молитви опускають, до церкви не все ходять, проповіді не слухають і живуть з дня на день, не памятаючи про смерть, про Божий суд, про вічну нагороду або вічну кару. Тому треба пригадати таким людям, що взагалі не вистарчає раз у рік сповідатися. Воно вистарчає на те, щоб не мати тяжкого гріха — опущення Пасхального Причастя. Заповідь св. Церкви приказує під тяжким гріхом раз у рік причащатися й, очевидно, до того св. Причастя приготуватися доброю Сповіддю. Хто Пасхальну Сповідь

й Причастя опускає, вже тим соґрішив і тяжко соґрішив, що не послухав церковної заповіді. Хочби йому й видавалося, що жадного гріха не має, то до того одного мусить признатися. А що це є гріх, мусить признати кожний християнин, хто знає хоч трохи катихизм. Кожний знає, що є заповідь церковна — раз у рік, коло Пасхи, сповідатися й причащатися.

Але це не вистарчає душі. Душа, яка вдоволяється тим найменшим сповненням того обовязку і байдужа на всі вищі й глибші та більші свої потреби, так мало дбає про християнське життя, що його добрим християнином трудно назвати. Тому то й Церква дуже наминає й заохочує до частішого св. Причастя й до частішої св. Сповіді.

У нас від давна є такий закон, що добрий християнин сповідається й причащається щонайменше чотири рази до року, так як є чотири пости: Велика Чотиродесятниця, Петрівка, Спасівка й Пилипівка. Піст, це практика покаяння, що природно повинна бути злучена зі Сповіддю. Це практика, що приготує до св. Причастя.

Я вже нераз пригадував той припис. Він вправді не обовязує під тяжким гріхом, але багато причиняється до християнського життя. Тому то й треба дуже й постійно його пригадувати вірним. А навіть можнаб і так сказати: Якщо ти опустив в житті кілька Пасхальних Сповідей і Причастій, попроси священника, щоб тобі в Сповіді наложив за покуту чотири Сповіді до року через стільки літ, скільки ти Пасхальних Причастій занедбав. Коли священник на твою просьбу, або й сам від себе, завдасть тобі таку покуту, тоді опущення такої Сповіді й Причастя буде вже тяжким гріхом, бо буде опущенням тяжкої покути, наложеної сповідником. А коли твої заняття чи праця є такі, що ніяким способом не можеш частіше сповідатися, то бодай зроби таке: по Сповіді кілька разів приступи до св. Причастя, очевидно не тої самої днини. Зрештою, коли тільки можеш по Пасхальній Сповіді й Причасті вернути до Причастя за кілька днів уже без Сповіді, але з увагою, щоб у тих днях нічим не образити Господа Бога. Коли так зробиш, будеш мати і заслугу перед Богом і великий хосен для душі. Не мала це річ прийняти хоч раз більше св. Причастя, бо „Хто їсть Моє Тіло“, каже Ісус Христос, „і пє Мою кров, в Мені перебуває, а Я в ньому“ (Йо. 6, 56). „Коли ви не будете їсти тіла Сина Чоловічого й не будете пити Його крові, життя не будете мати в собі. Хто їсть

Моє тіло й пє Мою кров, має життя вічне і Я воскресу його в останній день“ (Йо. 6, 53—54).

Св. Причастя є завдатком вічного блаженства. Щоб по християнськи жити, щоб вберегтися бодай тяжких гріхів, треба душі того корму — Святої Евхаристії. Хто це розуміє, а хоче по християнськи жити, буде сам зі себе, без наказу Церкви, без наказу сповідника, шукати Божої благодати в св. Причасті й не буде треба його до того заохочувати. Пресвята Евхаристія є таким великим, таким обильним скарбом, що хто лише по християнськи на Евхаристію дивиться, мусить бажати до неї приступати.

Якщо так кому з нас сказав хто, що на полі там а там закопаний скарб, великі дукачі золота, а срібних грошей стільки, що кірцями міряти їх, хтож би не був цікавий на скарб подивитися, хтож не забажав би з того скарбу взяти до хати хоч трохи золота чи срібла?

Звідкиж така страшна байдужність у людей, що, дбаючи про переминаючі добра, так мало, так нічого не дбають про вічне й тривале? Пресвята Евхаристія це безконечний скарб для душі, скарб, що віднайдеться там у небі такою славою і таким блаженством, що „ані людське око не виділо, ані вухо не чуло“ (I Кор. 2, 9). Адже віра вчить, що в Пресвятій Евхаристії Ісус Христос усім уділяється, благословить, освячує, підносить, очищує і приготує до вічного блаженства.

В часах щирої і глибокої віри християни так горнулися до св. Причастя, що хіба це був виїмок, щоб християнин був присутній Службі Божій, а не приступав до св. Причастя. Коли священник з чашею до народу звертається, усіх запрошує, усіх кличе: „Со страхом Божиїм, со вірою і любовію приступіте“ — чомуж люди такі байдужі, що за тим голосом ідуть так рідко? Турботи життя, обман багатства засліплює їх. Видячи не видять, а слухаючи не чують. Вірять, коли в церкву ще приходять, але їх віра така слаба, що не вміють чи не хотять ще тих кілька кроків зробити, щоб наблизитися до Христа й стати ревнішими, ліпшими християнами.

Добре й те, коли що неділі й що свята приходять на Службу Божу. Але скількиж то людей з якоїнебудь причини, а часом і без ніякої причини, церкву опускають?! А всеж це така важна річ у християнському житті — Богові поклонитися й бути присутнім на безкровній Христовій жертві в церкві! Коли положення таке, що до церкви ніяким способом не можна піти, коли напр.

чоловік недужий, з хати не може вийти, або коли Служба Божа відправляється так далеко, що не зайшов би, тоді не буде гріха до церкви не піти. Церковний закон так обов'язує, що навіть тоді, коли дуже трудно його виконати, церква не жадає його сповнення. Тому не тільки тоді, коли цілком не можна піти, але й тоді, коли дуже тяжко піти, церковний закон, що приписує присутність на Службі Божій в неділю чи свята, не обов'язує. Гріха не буде тоді церкву опустити, але страта стратою. Душа не буде мати тої благодати, яку мав би чоловік, якщоб був і приступив до св. Причастя. Хто це розуміє, той іде в понеділок чи в вівторок, щоб собі надолужити ту страту, що в неділю не міг бути в церкві. Хто так про церкву дбає — певно не опустить Церкви без важкої причини та можна про нього думати, що бодай кілька разів у рік буде сповідатися. А вже на кожний спосіб не опустить тої одної найважливішої Сповіді й Причастя, що є приказані Церквою — в часі Великодних Свят.

Як часто треба сповідатися? Щоб тяжко не согрішити непослухом для Церкви, треба сповідатися щонайменше раз у рік, щоб достойно прийняти Найсвятішу Тайну Тіла й Крови Ісуса Христа. Але те не вистарчає до християнського життя, а тому Церква дуже поручає, радить, наповідає і взиває, щоб християни щонайменше сповідалися чотири рази в рік. Церква не хоче, щоб непослух для тої її ради був тяжким гріхом, тому не грішить тяжко непослухом для Церкви той, хто її в тому не слушає. Алеж може тяжко грішити проти своєї душі, бож таким недбальством не дає душі того, чого їй треба.

А скількиж разів до року сповідатися душі треба? Воно зависить від доброї й сильної або слабої й хиткої волі людини. Хто має таку добру й сильну волю, що в тяжкий гріх не впадає, той може рідко сповідатися. Але хто має слабу й хитку волю та впадає в тяжкі гріхи частіше, той мусить сповідатися так часто, як часто потрібно, щоб усе жити в Божій благодаті й усе бути готовим на смерть і Божий суд. Ми сказали: хто має таку добру волю. Та нехай ніхто не думає, що таку добру волю не грішити може хтось мати без помочі Божої благодати, а тої ніхто не може мати без усильної і доброї молитви. Тому радше так треба би сказати: Хто так дбає про Божу благодать, так про неї старається й за неї просить, що за ласкою Всевишнього не впадає в тяжкі гріхи, той може, або, ліпше скажимо, міг би рідко сповідатися, бо в тій справі, як у колесі: хто не сповідається часто, той благодати не має, й тому майже неможливо, щоб не впа-

дав у тяжкі гріхи. Частіша Сповідь, а особливішим способом частіше Причастя, є найпотрібнішим й найуспішнішим засобом до такого християнського життя, в котрому людина не впадає в тяжкі гріхи й кожної хвилини готова ставати перед Божий суд. Та звичайно люди мають у природі таку слабу й недобру волю, а так мало стараються про благодать доброї волі, що лише короткий час уміють по християнськи жити, бо по християнськи жити й жити Божою благодаттю, це одне й те саме. Щоб по християнськи жити, щоб бути праведним християнином, треба бути все готовим стати перед Божий суд. Треба бути, оскільки це можливе, певним, що не мається тяжкого гріха, треба, щоб совість людині давала те свідоцтво, що від останньої доброї Сповіді людина не допустилась Божої образи ніяким тяжким гріхом. А коли, навпаки, людина свідомо того, що переступила Божу заповідь у тяжкім предметі, тоді не можна зволікати й відкладати на великодний час поправу й Сповідь, але повинна при першій нагоді очистити свою душу й вернути до Божої благодати. Хто того не робить і живе довший час у стані тяжкого гріха, без Божої ласки, той допускається такого недбальства супроти своєї душі, що воно може бути й тяжким гріхом, як людина свідомо своєї небезпеки, в якій знаходиться, й очі замикає на ту потребу своєї душі й на те, на що наражається, триваючи довше в Божому гніві.

Як часто чоловік у тяжкий гріх впадає, те зависить і від обставин його життя і від спокус, які його до того тягнуть, і від товариства, в якому живе, й від його вдачі, і від вірності, з якою відмовляє щоденні молитви, й від дбайливости, з якою ходить у неділю й свята на Службу Божу — одним словом воно зависить від багатьох обставин, і тому треба би знати всі обставини, щоб кому сказати: Дорогий брате, треба так а так часто сповідатися.

Та можна загально сказати так: Часто мусить сповідатися людина, що є вразлива на спокуси нечисті і часто провинюється в тому предметі. Кажу — провинюється, бо коли грішать, то вже з того, що сказане, буде знати, що по кожному грісі мусить двигатися. Але коли лише прогрішується, себто є трохи необережний, занадто говірливий у товариствах, любить музики й танці, не береже своїх очей, а навпаки — дає їм завелику свободу, коли читає книжки, що можуть дразнити його змисловість, коли необережно дотикається свого тіла, або сам зі собою нескромний, той нераз буде стояти неначе над пропастью, йому буде

треба сповідатися частіше, навіть і тоді, коли ще тяжкого гріха не має.

У тім продметі 6-ої й 9-ої заповіді все, що є просто проти чистоти, навіть думка й коротка бесіда, є вже тяжким гріхом. Змисловість це таке п'янство, що нераз не то одна чарка того напитку людину вбиває, але й сама думка про той напиток може таке замішання в душі зробити й таку пристрасть розбудити, що людина тратить розум і, майже не знаючи що робить, забуває на совість і на вічність.

Тому ви, молоді, дуже вважайте на те, щоб зберігати невинність і чистоту серця. Від того зависить у великій мірі ціле ваше будуче життя, ваше дочасне щастя, а може й вічне спасення. Але зберігайте невинність і з любови для Батьківщини. Молодь неуважна на нечисті гріхи, то люди слабої волі, слабих характерів і злі воїни не тільки для Ісуса Христа, але й недобрі жовніри для Батьківщини. Щоб бути людьми повними, здоровими, сильними, щоб уміти жити й у боротьбі життя здобувати крашу будучину для себе, своїх і свого народу, треба бути не тільки фізично, але й морально здоровим, чистим, далеким від тої м'якості, бездарности, кволости, до яких веде надуживання змислових приємностей. Подивіться на ті шпиталі, в котрих лікують хворих на ум, а знайдете поміж тими нещасними недужими більшість таких, що їх до того стану довели гріхи проти 6-ої заповіді.

Такі гріхи відбиваються завсіди на здоровлі тіла і то не тільки ті гріхи, що їх молода людина може знайти по містах, в тих мерзенних інституціях, що то є на те, які мають ту ціль, щоб молодих людей зводити в безодню гнилі, розпуки й нещастя. Хто з хлопців дістанеться в руки такої інституції, той у короткому часі буде або землю гризти або гнити у мерзенних недугах. А дівчина, не дай Боже, щоб попала в руки тих бандитів, що такі інституції ведуть, пропала на ціле життя в безодні бруду й нещастя.

Але, коли кажу, що гріх проти 6-ої заповіді завсіди відбивається на здоровлі тіла, то не маю на думці тих крайніх і наймерзенніших гріхів. Навіть той гріх, що його можна допуститися без жадного свідка, так підкопує здоровля тіла, що часто повторюваний майже все веде в таку тупоумність, у такий ідіотизм, що людину рівняє з худобою. Відбивається так на людині, що хто тільки вміє дивитися, з очей пізнає сплямлену гріхом душу.

Молодий чоловік, що мав нещастя навчитися того гріха, мусить рятуватися як може усильною молитвою, читанням по-

божної книжки, але передовсім частою Сповіддю, якаб очищала душу стільки разів, скільки вона впала в багно гріха. Чиж не так поступає розумна людина й зі своїм тілом? Коли чоловік спотикнувся і впав у болото або в нечистий рів, не чекає й вечера, тільки зараз занечищену одежину зі себе стягає і якнайскорше, як може, очищує — старається, щоб ніхто не бачив.

Ось так і з душами поступайте, а за Божою благодаттю при щирих і покірних молитвах дійдете до того, що погана пристрасть перестане бути для вас небезпекою.

Скільки разів причащатися? Хто питає, скільки треба людині Пресвятої Евхаристії, тому відповім, що треба стільки, скільки потреба життя, здоровля, сили... Пресвята Евхаристія є і життям і здоровлям і силою душі. До неї передовсім відноситься те слово Христа: „Прийдіть до Мене всі, що трудитеся і є обтяжені“. Ісус Христос так запрошує до Пресвятої Евхаристії. Для кого життя трудне, хто не може чи не вміє носити тягарів, які йому Бог дає, — в Пресвятій Евхаристії знайде пільгу в тих трудах, силу до виконання трудних обов'язків. У кого руки слабнуть, а коліна вгинаються, нехай у Ісуса Христа, у Пресвятій Евхаристії шукає потіхи й сили. Кому обов'язки видаються за тяжкі і не вміє собі дати ради, чується за слабим до їх сповнення, нехай у Ісуса Христа шукає тої сили, тої доброї волі, якої йому треба, того знання, без якого не зможе нічого досягнути. Хто не вміє опертися спокусам і впадає в гріхи навіть тоді, коли йому ті гріхи обридливі і зненавиджені, нехай від Христа просить побіди над спокусами, просить чистоти життя. Одним словом — християнин, що зі щирим серцем, вірою й любов'ю приступає до Ісуса Христа в Найсвятішій Тайні, той у Нього напевно знайде ту благодать, якої йому найбільше треба.

Очевидно, нехай у Причасті шукає Ісуса Христа, Його науки і Його благодати, бо хто Причастям хоче комусь приподобатися, той має злий намір, так не годиться причащатися. Так само, як не годиться причащатися тоді, коли совість закидає тяжкий гріх. Але коли совість дає людині свідоцтво, що не має тяжкого гріха на душі і коли для Ісуса Христа й для Його благодати хоче приступити до Пресвятої Евхаристії, нехай безпечно приступає, хочби й місяць був минув від останньої доброї Сповіді. І нехай не боїться, що духовний отець чи священник, що править Службу Божу, відмовить йому Причастя. Священикові не вільно відмовити Причастя хіба до Причастя хоче приступати чоловік, що про нього всі знають, що є грішником. Публичним грішником.

кам не можна уділяти св. Тайн, хіба публично буде всім відомо, що такий поправився і покався. Публичним грішником буде напр. людина, що на віру живе, або що дає соблазн п'янством, або людина, що пристала до якоїсь секти, або навіть, що зі сектантами тримається і ходить на їх богослуження. Про таких людей можна сказати, що вони є грішниками, і то не буде клеветою, бо так дійсно є. Таким священник під тяжким гріхом обов'язаний відмовити Причастя. Всім іншим сбов'язаний його дати.

З того всього, що сказане, видно, яка далека від християнської праведности є навіть така людина, яка раз у рік сповідається і причащається, а щож тоді сказати про такого, що й той обов'язок занедбує? Правильно можна би його і требаб зачислити до публичних грішників. Церковне право приписує, що коли умре чоловік, що ані перед смертю ані в часі останніх Великодних Свят не сповідався й не причащався, священник мусить відмовити йому християнського похорону, бо по зовнішнім обставинам треба судити, що вмер у тяжкім грісі. Знаєте також, що церковне право у нас приписує, щоб священники давали щороку знати до Ординаріяту, скільки в парохії було людей, що занедбали обов'язок Пасхального Причастя. Таких людей мусить Єпископ прилюдно нап'їмнути й завізвати, щоб сповнили той обов'язок. А коли таке загальне нап'їмнення й завізвання не допоможе, то Єпископ мусить ужити ще іншого способу та поіменно завізвати тих людей, що з упором не хочуть слухати св. Церкви. Від того крайнього, гострішого й безогляднішого способу ще стримуюся. Не називаю по імені людей, до яких це письмо звернене, але загально й прилюдно перед Всевишнім Богом і перед цілою християнською громадою взиваю вас до Пасхальної Сповіді й до Пасхального Причастя.

Ті, що може хотілиб, але мають непереможну причину, що їх стримує, напроминаю, щоб зробили все, що можуть для усунення перешкоди. А передовсім нехай покірними й гарячими молитвами просять Всевишнього Бога про ласку, потрібну до того трудного може рішення. Так ви, що на віру живете й ніяким способом не можете звінчатися, нема для вас іншої заради, як розлучитися. Якщо маєте спільні діти, то можете й мусите спільно працювати над тим, щоб їх вивести в люди, але мусите так своє життя уложити, щоб не було для вас небезпеки гріха й щоб не було для людей і для дітей соблазну. Ви, що живете на віру, але можете бути звінчані, зробіть усе, що треба, щоб до ладу довести таке сумне тепер ваше життя.

А інших усіх просто завізвуйте: прийдіть до Сповіді. Хоч перед Сповіддю й не бачите, як можете простити ворогам, нагородити кривду чи усунути ту перешкоду, що вас стримувала від Сповіді, — прийдіть до Сповіді й разом зі священником може легше знайдеться спосіб усунути перешкоду. Щож вас стримує? Чи боїтеся піти до свого пароха, котрий вас знає, а може проти якого ви чимсь провинилися й трудно булоб вам той гріх перед ним визнати? Чи ж ви не знаєте, що не маєте ніякого обов'язку сповідатися перед своїм парохом? Вільно вам піти до якогонебудь священника, такого, що вас не знає, такого, що здальша приїхав, можете сповідатися в місіонаря при храмі чи на відпусті, чи тоді, коли багато священників зізджається на соборчик, можете піти до міста — одним словом сповідайтеся де хочете, у якого хочете священника, тільки до Пасхального Причастя прийдіть до своєї церкви, або коли вже мусите і причащатися деінде, напр. у місті, принесіть своєму священникові картку, що ви сповідалися й причащалися. Парох мусить знати, чи всі його парохіяни приступили до Сповіді й Причастя. Тому треба прийняти св. Пасхальне Причастя в своїй церкві.

Послухайте голосу Церкви, послухайте свого душпастиря, послухайте й голосу своєї совісти. Скажіть собі в душі: я блудний син, встану й верну до мого Батька, до батьківської хати. Бог кличе як Отець милосердний, отвирає рамена, щоб вас прийняти, блудні Божі діти.

Перед Сповіддю пригадайте собі всі гріхи, які треба визнати. Пригадайте собі останню Сповідь, чи була добра, чи зо страху або зо стыду ви не затаїли якогось тяжкого гріха. Коли при якійнебудь Сповіді ви так поступили, знайте, що треба висповідатися з цілого життя від тої недоброї Сповіді. Коли ви це вже колись зробили, уважайте, чи від тої Сповіді не було другої недоброї з затаєними гріхами. Тепер постановіть щиро, вже без страху й стыду, все сказати, що маєте на душі. Висповідатися зо всіх гріхів. Милосердний Отець наново прийме вас за дітей. Прикрасить ваші душі світлою одіжжю Своєї благодати, верне вам ті надприродні чесноти, які ви в важких гріхах страждали, і з Богом починайте нове життя.

Ви в Сповіді обіцяєте поправитися й до важких гріхів минушого життя вже не вертати. Виконайте ж ту обітницю. Як ви досі служили гріхам, так тепер зачніть служити Богові. Служба Богові не тяжка, заповіді Його легкі. Не бійтеся брати на рамена ярма Христа. Коли ви жили в гріхах, самі ті гріхи були вже

лютою неволею. Коли ви Божої благодати не мали, ви віддавали себе в слуги, на послух, і ви слухали того, і ви були слугами того, кого слухали, себто гріха, на смерть своєї душі. Отже „нехай не царює гріх у вашому смертному тілі так, щоб ви слухали його похотей, ані не віддавайте ваших членів, оружжя неправедности, гріхові. Але віддавайте себе Богові, як із мертвих живі, а ваші члени, оружжя праведности, Богові“ (Рим. 6, 12-13)

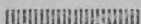
Зачніть нове життя. А ласка Ісуса Христа, що вас двигнула з тяжкого вашого упадку, нехай стереже вас і нехай вам дає дійсно нове, праведне, християнське життя. Від тепер сповідайтеся щонайменше чотири рази в рік. Користайте з кожної доброї нагоди, щоб очищати душу з тих гріхів, до котрих може буде вертати людська слабість, а й по кожній Сповіді старайтеся кілька разів приступити до св. Причастя.

І благодать Всевишнього Бога нехай буде з вами по всі дні вашого життя. Амінь.

Писано в Підлютім 26. серпня ст. ст. 1936. Р. Б. в день св. Адріяна і Наталії.

† *АНДРЕЙ*
Митрополит.

ОО. Душпастирі прочитають в найближчі неділі отсе письмо Ексцеленції Митрополита по церквах АЕпархії. В найближчих днях канцелярія Митрополичої Консисторії перешле на руки ОО. Деканів відбитку цього письма по одному примірникові на 50 душ. ОО. Декани принагідно віддадуть відповідну кількість ОО. Душпастирям, а ці передадуть їх ревнителам брацтв для розпродажі між парохіянами по 5 сот. за примірник. Гроші вживуть ОО. Душпастирі на зимову поміч для безробітних і бідних.

Ч. 12916/Шк.

Розклад предметів науки релігії в середніх школах.

В гімназії нового типу треба брати:

I кляса — середній катихизм,

II кляса — літургіка,

III кляса — історія Церкви,

IV кляса — догматика.

На дві ліцеальні кляси (кляси VII VIII в гімназії старого типу), що мають увійти в життя зі шк. р. 1937/38, призначені:

I кляса — етика,

II кляса — апольогетика.

Так виглядає, що значна кількість гімназійних учнів, задля вступних іспитів до ліцею, не зможе дістатися до нього, отже закінчить свою загальну освіту на гімназійних студіях. З уваги на те ОО. Катихити по гімназіях повинні старатися, щоб учням дати, по змозі, за округлену, викінчену науку релігії. Учнів треба забезпечити перед погубними модерними течіями, перш за все перед атеїзмом і раціоналізмом. Тому при науці історії Церкви й догматики треба пояснити учням найважливіші проблеми з етики й апольогетики. З етики конче треба пояснити: свободу людської волі, віру як чесноту, життя з віри (при догматиці) й соціалізм (при історії Церкви). З апольогетики конче треба пояснити: бодай один розумовий доказ на існування Бога, а саме з доцільності в світі (при догматиці), лож матеріалізму (при історії Церкви), безсмертність душі й причини атеїзму (при догматиці).

Ч. 828/Д.

Негайне полагоджування актів Митрополичої Консистоії.

Всякі візвання і письма Митрополичої Консистоії, а зокрема правні справи мають полагоджувати Пар. Уряди під загрозою дисциплінарної відповідальності, а в випадку заподіяння шкоди через провірене недбальство — під загрозою особистої маєткової відповідальності дотичного Душпастиря.

Ч. 13015/М.

В справі скорого полагоджування метрикальних справ.

Поручається всім Парохіяльним Урядам на прохання, пересилані головно зза кордону, у справах метрики полагоджувати відворотно, бо численні парохіяни жалуються, що тратять багато через те, що годі дочекатися від свого Парохіяльного Уряду метрики чи витягу. Деканальні Уряди припильнують, щоб це розпорядження було точно вивповнюване.

Ч. 1158/С.

В супружних справах.

Митрополичий Ординаріят пригадує ОО. Душпастирям придержуватися в супружних справах точно постанов канонічного права та державних законів і розпоряджень, щоб уникнути не-

собою і коли схочете, можете їм творити добро" (Мар. 14, 7). Ці Ісусові Слова зрозуміли Апостоли та несли поміч голодним і бідним і самі і через діяконів. А дальша історія Христової Церкви це також історія християнської добродійности, чого доказом ті лічниці, сирітські захисти, доми для старців, кухні для голодних, що існують від найдавніших часів.

До тієї християнської добродійности треба й тепер заохочувати вірних, бо нужда і недостаток у нинішних часах обіймає щораз ширші круги суспільности, а тільки діяльна любов ближнього зможе вирівняти ті існуючі суспільні нерівності та загоїти болючі рани, що погрожують розкладом.

Ч. 12765/ДЦ.

Збірки на будову Сирітського Захисту в Тернополі.

Виділ Філії Українського Краєвого Товариства охорони дітей і опіки над молодю в Тернополі (вул. Острозького 29) приступив у літі цього року до будови власного дому для „Сирітського Захисту“. Виділ Товариства розвинув збіркову акцію на будову дому серед деканатів тернопільського протопресвітерату, доставши на те дозвіл від тернопільського Воєвідства. Митрополичий Ординаріят поручає Всч. Духовенству тернопільського протопресвітерату зайнятися в своїх парохіях збіркою жертв на будову Сирітського Захисту та заохотити вірних до складання датків на цю конечну, високо гуманітарну національну ціль.

Ч. 13099/К.

В справі пересилки оплат складанками (чеками).

При пересилці оплат до Митрополичої Консistorії надавці не подають дуже часто, на що призначені пересилані гроші, а при вжитті складанок не перевіряють, до кого вони належать напр. чеками Вдовичо-Сирітського Фонду присилають такси, чеками на Добродійні Цілі присилають вкладки до Вдовичо-Сирітського Фонду. Бувають навіть випадки, що чеками Земельного Банку присилають такси належні Митрополичій Консistorії. Тому, що така поведінка вводить велике замішання та потручування з платень належних такс, взивається Всч. Духовенство ще раз: 1. вживати властивих чеків, 2. зазначувати, на що гроші прислані, бо гроші прислані невластивими чеками зарахується на відповідну інституцію чи ціль і ніяких оправдань не прийметься під увагу.

Ч. 9436/К.

„Сівач“

Митрополичий Ординаріат поручає Всеч. Духовенству гомілетично-катихитичний часопис „Сівач“, що почав виходити у вересні ц. р. Адреса: Львів, вул. Обертинська 29.

Ч. 12087/К.

Євангелики без маски.

Митрополича Консисторія поручає публікацію М. Степановича п. з. Євангелики без маски (Правдиве обличчя євангелизму, ширеного між українським народом у Галичині в рр. 1925—1935), видану цього року в Коломиї. Як вказує підзаголовок, у публікації представлені спроби поширення євангелизму на Покутті в Станиславівській Епархії. Речі, які були принагідно друквані в українській і чужій пресі, та багато інших документів автор уложив у одну систему та представив ту внутрішню боротьбу, яку вели між собою провідники цього руху. Щойно прочитавши брошуру, і звичайний читач зрозуміє ті дивні ходи, про які читав колись відірвані вістки у пресі. Книжку прочитає радо кожний, хто цікавиться сектанством або вже має з ним до діла. Набувати можна в п. Миколи Тимчука в Коломиї вул. Міцкевича 57. Ціна 1·50 зол. з пересилкою.

Ч. 12764/К.

Наука сектантів і католицька Церква.

Митрополича Консисторія вживає ОО. Деканів, щоб вирівняли свої зобов'язання супроти автора книжки „Наука сектантів і католицька Церква“, бо він не може вивязатися зі своїх зобов'язань супроти друкарні. Залеглості Деканальних Урядів виносять понад 700 зл.

Юрій Кирієнко.

Артист-маляр Юрій Кирієнко, абсолювент краківської Академії мистецтв, виконує поліхромію (стінопис) церков, малює нові і відновлює старі іконостаси на поодинокі церковні образи по найвибагливіших вимогах, згідно зі стилевими традиціями української Церкви. Виконує проєкти на церковні вітражі і т. п. Замовлення слати на адресу: „Достава“, Львів Ринок 43.

Ч. 10018/РД.

„Астрон“ — вирібня церковних свічок.

П. Іван Романюк, власник вирібні церковних свічок „Астрон“ у Львові, вул. Косинерська 21, є заприсяжений, що при виробках воскових церковних свічок буде строго притримуватися постанов Львівського Собору з 1891 року. Його вироби свічок поручається.

Ч. 13138/Л.

Конкурс на парохії.

Оголошується конкурс на опорожнені парохії з речинцем
31. грудня 1936.

1. Богатківці, зарваницького деканату, надання приватного.
2. Богутин, поморянського деканату, надання приватного.
3. Вертелка, залозецького деканату, надання приватного.
4. Вибудів, бережанського деканату, надання вільного.
5. Виписки, унівського деканату, надання приватного.
6. Висипівці, озірнянського деканату, надання приватного.
7. Вівсе, зарваницького деканату, надання приватного.
8. Гаї Старобрідські, брідського деканату, надання вільного.
9. Гарбузів, оліївського деканату, надання приватного.
10. Глещава, теробовельського деканату, надання приватного.
11. Городище, озірнянського деканату, надання приватного.
12. Добряни, щирецького деканату, надання приватного.
13. Жупане, тухлянського деканату, надання вільного.
14. Журавно, журавенського деканату, надання приватного.
15. Загірочко, ходорівського деканату, надання приватного.
16. Закомаре, олеського деканату, надання вільного.
17. Козьова, скільського деканату, надання приватного.
18. Коропець, поморянського деканату, надання вільного.
19. Котузів, зарваницького деканату, надання вільного.
20. Красне, перегінського деканату, надання приватного.
21. Кутище, залозецького деканату, надання приватного.
22. Ладичин, микулинецького деканату, надання приватного.
23. Лецівка, перегінського деканату, надання приватного.
24. Липовиця, перегінського деканату, надання державного.
25. Лозина, янівського деканату, надання приватного.
26. Лоня, унівського деканату, надання вільного.
27. Лукавиця Нижня, любінецького деканату, надання приватного.
28. Любінь Великий, городецького деканату, надання приватного.
29. Лютовиська, підкаменецького деканату, надання приватного.

30. Манаїв, оліївського деканату, надання приватного.
31. Несторівці, озірнянського деканату, надання приватного.
32. Нуще, оліївського деканату, надання приватного.
33. Озірна, озірнянського деканату, надання приватного.
34. Орявчик, скільського деканату, надання приватного.
35. Пеняки, підкамінецького деканату, надання приватного.
36. Перевозець, войнилівського деканату, надання приватного.
37. Підгайці, підгаєцького деканату, надання вільного.
38. Плісняни, зборівського деканату, надання приватного.
39. Побук, любінецького деканату, надання приватного.
40. Повітно, городецького деканату, надання церковного.
41. Подусів, нараївського деканату, надання церковного.
42. Полове, радехівського деканату, надання вільного.
43. Полюхів Великий, глинянського дек., надання приватного.
44. Помонята, ходорівського деканату, надання приватного.
45. Пустомити, щирецького деканату, надання вільного.
46. Раків, долинського деканату, надання державного.
47. Ратище, залозецького деканату, надання приватного.
48. Слобода Болахівська, болахівського дек., над. державного.
49. Сморже, тухлянського деканату, надання приватного.
50. Сопіт, скільського деканату, надання вільного.
51. Суходіл, бобрецького деканату, надання приватного.
52. Сухоріче, яричівського деканату, надання приватного.
53. Тростянець Великий, оліївського дек., надання церковного.
54. Труханів, любінецького деканату, надання вільного.
55. Тухолька, тухлянського деканату, надання приватного.
56. Хащованє, тухлянського деканату, надання приватного.
57. Хильчичі, золочівського деканату, надання вільного.
58. Ходачків Великий, козлівського деканату, надання вільного.
59. Церківна, болахівського деканату, надання державного.
60. Черче, рогатинського деканату, надання вільного.
61. Чижиків, винницького деканату, надання приватного.
62. Чистопади, залозецького деканату, надання приватного.
63. Шишківці, залозецького деканату, надання приватного.
64. Шнирів, брідського деканату, надання приватного.
65. Якимів, милятинського деканату, надання церковного.
66. Ямельниця, скільського деканату, надання вільного.

3. Вацівський Йосиф, завідатель Крушельниці скільського деканату, на Крушельницю (Ч. 13471/Л).
4. Декайло Микола, завідатель Налужа теребовельського деканату, на Налуже (Ч. 11858/Л).
5. Древницький Зенон, завідатель Розгадова поморянського деканату, на Розгадів (Ч. 13661/Л).
6. Лесюк Василь, завідатель Ражнева брідського деканату, на Ражнів (Ч. 11192/Л).
7. Лукашевич Діонисій, завідатель Поршни щирецького деканату, на Поршну (Ч. 11191/Л).
8. Микитюк Григорій, парох Гаїв Старобрідських брідського деканату, на Заболотівці олеського деканату (Ч. 14494/Л).
9. Пінковський Іван, парох Вибудова бережанського деканату, на Біле нараївського деканату (Ч. 11725/Л).

Завідательства отримали:

1. Божейко Роман, завідатель Добростан городецького деканату, в Добрянах щирецького деканату (Ч. 13167/Л).
2. Бордуляк Віктор, ректор Бубнища болехівського деканату в Ходачкові Великім козлівського деканату (Ч. 12718/Л).
3. Бучко Антін, завідатель Вільхівця бережанського деканату, в Козьовій скільського деканату (Ч. 9699/Л).
4. Думанський Микола, завідатель Добрян щирецького деканату, в Добростанах городецького деканату (Ч. 13167/Л).
5. Лишак Михайло, Др., завідатель Хренова милятинського деканату, в Сухорічі яричівського деканату (Ч. 13569/Л).
6. Мацієвич Іван, завідатель Заболотець олеського деканату, в Гаях Старобрідських брідського деканату (Ч. 11494/Л).
7. Степаняк Іван, бувш. парох Сухоріча яричівського деканату, в Хренові милятинського деканату (Ч. 13569/Л).
8. Трач Андрій, сотрудник у Полюхові Великім глинянського деканату, в Полюхові Великім (Ч. 12649/Л).

Ректором церкви іменованій:

Мушкевич Володимир, завідатель Таурова козлівського деканату, в Охримівцях збаразького деканату (Ч. 12541/Л).

Доїзджаючими завідателями назначені:

1. Лукашевич Діонисій, парох Поршни щирецького деканату, в Пустомитах тогож деканату (Ч. 12317/Л).

2. Стець Степан, парох Ценева бережанського деканату, в Вибудові тогож деканату (Ч. 12185/Л).
3. Чайковський Роман, парох Плава тухлянського деканату, в Тухольці тогож деканату (Ч. 12841/Л).

Сотрудником з превом управи назначений :

Мулярчук Микола, сотрудник у Малехові яричівського деканату, в Верещиці янівського деканату (Ч. 11502/Л).

Сотрудниками назначені :

1. Перисипкин Петро, в Добротворі струмило-камінецького деканату (Ч. 13339/Л).
2. Поточняк Антін, сотрудник у Верещиці янівського деканату, в Вишенці Великій тогож деканату (Ч. 11700/Л).
3. Цап Петро, завідатель Сухоріча яричівського деканату, в Малехові тогож деканату (Ч. 13569/Л).

Доїзджаючими сотрудниками назначені :

1. Зрада Іван, завідатель Стрількова стрийського деканату, в Фалиші тогож деканату (Ч. 11652/Л).
2. Пилипчук Мирон, сотрудник у Банюніні милятинського деканату, в Якимові тогож деканату (з пр. управи, Ч. 12189/Л)
3. Савчук Павло, парох Присовець зборівського деканату, в Зборові (Ч. 11451/Л).
4. Синяк Іван, сотрудник у Голині калуського деканату, в Сваричеві рожнітівського деканату (Ч. 11944/Л).

Похвальні грамоти отримали:

1. Богатюк Ольга, жінка пароха в Городищі козлівського деканату (Ч. 9264/РД).
2. Букатович Анна, парохіянка Красного грималівського деканату (Ч. 9556/РД).
3. Венгер Ілля й Марія, церковний провізор у Підсадках щирецького деканату (Ч. 9764/РД).
4. Войчак Ілля, церковний провізор у Слобідці козлівського деканату (Ч. 9264/РД).
5. Дичкевич Андрій і Анна, парохіяни Глинян-Застава глинянського деканату (Ч. 9067/РД).
6. Дубова Евстахія, ж. Михайла, парохіянка Городища козлівського деканату (Ч. 9264/РД).

7. Зарицька Наталія, жінка лікаря в Кізлові козлівського деканату (Ч. 9263/РД).
8. Захарків Василь, церковний провізор в Краснім грималівського деканату (Ч. 9556/РД).
9. Калимон Григорій і Параскева, парохіяни Сорік у Яструбкові щирецького деканату (Ч. 9127/РД).
10. Кравець Марія, парохіянка Городища козлівського деканату (Ч. 9264/РД).
11. Кривко Андрій і Марія, парохіяни Слобідки козлівського деканату (Ч. 9264/РД).
12. Кривко Олексій (с. Василя) й Марія, парохіяни Слобідки козлівського деканату (Ч. 9264/РД).
13. Кривко Олексій с. Івана, парохіянин Слобідки козлівського деканату (Ч. 9264/РД).
14. Кривокульська Марія, парохіянка Городища козлівського деканату (Ч. 9264/РД).
15. Кривокульський Михайло, парохіянин Городища козлівського деканату (Ч. 9264/РД).
16. Маніла Степан с. Теодора, парохіянин Никонкович щирецького деканату (Ч. 9127/РД).
17. Мілян Анна ж. Василя, парохіянка Городища козлівського деканату (Ч. 9264/РД).
18. Мілян Михайло, парохіянин Городища козлівського деканату (Ч. 9264/РД).
19. Наджага Василь, церковний провізор у Городищу козлівського деканату (Ч. 9264/РД).
20. Олексів Катерина, парохіянка Глинян-Заставя глинянського деканату (Ч. 9067/РД).
21. Періста Текля II-в Кривокульська, парохіянка Городища козлівського деканату (Ч. 9264/РД).
22. Сікора Михайло, парохіянин Кошляків новосільського деканату (Ч. 9618/РД).
23. Ткач Текля II-в Кривокульська, парохіянка Городища козлівського деканату (Ч. 9264/РД).
24. Шумська - Рудик Анна, парохіянка Кошляків новосільського деканату (Ч. 9619/РД).

Звільнені від конкурсних іспитів :

1. Богатюк Теодор, парох Городища козлівського деканату, ни 1 рік (Ч. 9146/Л35).

2. Гуньовський Матвій, парох Махновець поморянського деканату, на 1 рік (Ч. 7485|Л).
3. Зварич Василь, парох Кривого скалатського деканату, на 1 рік (Ч. 8021|Л).
4. Землинський Микола, ректор церкви в Яричеві Старім яричівського деканату (Ч. 10000|Л|35).
5. Зубрицький Севастіян, парох Чолган болахівського деканату, на 6 літ (Ч. 6811|Л).
6. Костюк Лев, парох Ланів Польських струмило-камінецького деканату, на 1 рік (Ч. 5229|Л).
7. Курилас Василь, парох Буцнева микулинецького деканату, на 1 рік (Ч. 4913|Л).
8. Марків Микола, парох Княжа золочівського деканату, на 6 літ (Ч. 411|Л).
9. Нагурський Іван, парох Кусгина лопатинського деканату, на 6 літ (Ч. 7629|Л).
10. Пелехатий Петро, парох Дмитрович винницького деканату, на 6 літ (Ч. 5544|Л).
11. Пінковський Іван, парох Вибудова бережанського деканату (тепер Білого нараїв. дек.), на 1 рік (Ч. 9185|Л|35).
12. Плешкевич Маріян, парох Щурович лопатинського деканату, на 1 рік (Ч. 4094|Л).
13. Прокopcук Іван, парох Вербівчика залозецького деканату, на 1 рік (Ч. 7155|Л).
14. Процик Дмитро, парох Настащина бурштинського деканату, на 1 рік (Ч. 5246|Л).
15. Романишин Михайло, парох Суходолу бобрецького деканату, на 6 літ (Ч. 12091|Л).
16. Собчак Ілля, парох Ходович стрийського деканату, на 1 рік (Ч. 206|Л).
17. Сохоцький Ісидор, парох Гаїв винницького деканату, на 6 літ (Ч. 6424|Л).
18. Хамчук Григорій, парох Кїйданець збразького деканату, на 1 рік (Ч. 7332|Л).
19. Хлипавка Василь, сотрудник у Гірнім любінецького деканату, на 6 літ (Ч. 12092|Л).
20. Яремак Василь, парох Іщкова зарваницького деканату, на 6 літ (Ч. 7523|Л).

Платню парохів признано завідателям:

1. Бемкові Теофілеві в Берлогах рожнітівського деканату (Ч. 10118/Л).
2. Василівському Іллі в Руді жидачівського дек. (Ч. 10252/Л).
3. Гаврилюкові Степанові в Шниреві, брідського деканату (Ч. 5899/Л).
4. Капшієві Миколі, в Зарудю зборів. деканату (Ч. 6486/Л).
5. Книшеві Степанові в Нивицях лопатинського дек. (Ч. 10133/Л).
6. Кондратові Іванові в Кудобинцях зборівського деканату (Ч. 5974/Л).
7. Кутному Теодорові в Глібові грималівського дек. (Ч. 11255/Л).
8. Левицькому Володимирові, Дрові, в Плаучі Великій зборівського деканату (Ч. 6817/Л).
9. Михайлову Іванові в Велдіжі долинського дек. (Ч. 5356/Л).
10. Серкезові Степанові в Межирічу жидачів. дек. (Ч. 10129/Л).
11. Целевичеві Іванові в Брязі болехвського дек. (Ч. 5879/Л).

ПОМЕРЛИ:

1. **Боберський Омелян**, парох Полюхова Великого глинянського деканату й член посмертного фонду, помер дня 15. жовтня на 73-му році життя й 46-му священства.
 2. **Бордуляк Тимотей**, висл. декан і довголітній парох Ходачкова Великого козлівського деканату та член посмертного фонду, помер дня 16 жовтня на 73-му році життя й 47-му священства.
 3. **Депугат Теодор**, парох Лолина долинського деканату й член посмертного фонду, помер 8 листопада на 44-му році життя й 15-му році священства.
 4. **Корчинський Теофіль**, довголітній парох Виткова Нового радохівського деканату й член посмертного фонду, ювілят, помер 16 листопада на 82-му році життя й 57-му священства.
 5. **Пелехатий Йона**, довголітній парох Нуца й оліївський декан, ювілят, помер дня 17 вересня на 79-му році життя й 55-му священства.
 6. **Стернюк Петро**, парох Пустомит щирецького деканату й член посмертного фонду, помер на 56-му році життя й 29-му священства дня 10 жовтня.
- Їх душі поручається молитвам Духовенства Архієпархії.

ЛВІВСЬКІ АРХІЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

РІЧНИК XLIX.

ЛВІВ, ГРУДЕНЬ 1936 р.

АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ

Божою Милостю і Благословенням Св. Апостольського
Престолу Архієпископ-Митрополит Львівський і Галицький,
Єпископ Камянця Подільського

ГРИГОРІЙ ХОМИШИН

Божою Милостю і Благословенням Св. Апостольського
Престолу Єпископ Станиславівський

ЙОСАФАТ КОЦИЛОВСЬКИЙ

Божою Милостю і Благословенням Св. Апостольського
Престолу Єпископ Перемиський, Самбірський і Сяніцький

ВСЕЧЕСНОМУ ДУХОВЕНСТВУ І ВІРНИМ БОЖИЙ МИР
І АРХІЄРЕЙСЬКЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ.

З волі і установи Божественного Основника Ісуса Христа ведеться Церква трьома урядами: священничим, судейським і учительським. Священничим урядом віддає Церква найвищу честь Бозу Безкровною Жертвою і освячує своїх вірних св. Тайнами та благословеннями. Це роблять єпископи і священники. Судейським урядом управляється Церква по всіх єпархіях і парохіях. Це сповняє церковна ієрархія, то є Св. Отець Папа Римський, єпископи і священники. Учительський уряд дбає про голошення Христової науки, Євангелії, навертання поган і невірних, апостолування. Цим займаються єпископи і священники, а принагідно помагають їм також світські вірні.

Після оцінки Св. Отця не було від потопа світа таких часів ворожих Богові і Його Церкві, як нинішні. Природно відси потребує нині Церква помочи всіх своїх членів, отже і світських

вірних. На безчисленні завдання нинішньої Церкви не вистарчають самі священники, сама свята управа Церкви (по грецьки гієрархія), а гієрархічне апостольство Церкви: іти в світ і учити всіх всего того, чого учив Господь наш Ісус Христос, мусить бути скріплене поміччю всіх тих, що є до цього способні. Коли собі пригадаємо, яке то велике число ворогів Церкви і Їх помічників працює проти Христових заповідей по школах, по книжках і часописах, по театрах і кінах, по різних організаціях молоді, робітників, по банкових і господарських спілках, по ма-сонських льожах і т. п., то видимо наглядно, що проти них самі єпископи і священники ніяк не можуть дати ради і тому змушені шукати помочи поміж світськими. Заходить очевидна конечність, щоби світські члени Церкви помогли своїм душпастирям усунути апостолів зла, а стали самі апостолами любови, правди й життя після християнських засад.

Для того Голова Церкви Св. Отець Папа Пій XI. візвав всіх християн до апостольства світських і до організації всіх сил у Католицькій Акції. Сам її опреділив так: „Католицька Акція це співпраця світських в гієрархічному апостольстві Церкви“. А апостольство Церкви є рятування душ і ширення Христового Царства на землі. І не перестає накликувати, пригадувати, пояснити в листах до єпископів і промовах до паломників, яка це важна справа, яка вона нині конечна. Вистарчить навести один або другий такий поклик Папи: „Священники мусять уважати Католицьку Акцію за конечний середник свогого пастирського уряду, а вірні за обовязок свогого життя“. „Всі вірні є покликані до діяльної співпраці в Католицькій Акції, до ширення і утривалення Христового Царства в одиницях, родинах і суспільностях“. „Не припускаємо, щоби Ви (єпископи) і Ваші священники могли при так труднім ділі відновлення народів в Христі обійтися без помочи вірних. Справі Бога і справам душ мусять посвятитися не тільки священники, але всі вірні без виїмку“. „Католицька Акція є виключно акція релігійна“. „Католицька Акція не різниться нічим від душпастирства і християнського життя, бо вона є в основі нічим іншим, як апостольством світських людей, що під проводом єпископів віддаються на службу Церкві і так в повнім значінні доповнюють місію (післанництво) Церкви“.

Як видимо з наведених кличів Св. Отця Папи Римського, Церква акції католиків потребує і хоче, Папа її поручає і епи-

скопи радо ті кличі вводять в життя і благословлять. Покликані є всі вірні доброї волі, особливо ті, що побожною, наукою, здібностями, добробутом, чи суспільним становищем можуть зробити більше чим другі і вплинути, щоби легше було досягнути цілі цієї порученої апостольської праці. Ті, що ідуть в ряди Католицької Акції до цього апостольства, самі собі приносять честь, бо віддають себе Божому Провидінню на добро людськості і заслуговуються для Церкви і суспільности, стають світськими душпастирями, апостолами.

Католицька Акція є отже організацією спільної праці всіх католиків без огляду на стан, заняття чи партійну приналежність. Тут всі учаться Христових правд і прав і пристосовують їх у своєму приватному, родинному чи суспільному житті.

Не є це новина в Церкві. В безмежних трудностях Великих 12 Апостолів Христових в перших віках християнства находимо коло них і разом з ними працюючих по місіях і парохіях таких світських апостолів, помічників, мужчин і жінок, котрим св. Апостол Павло у своїх листах і св. Євангелист Лука в Діяннях Апостолів не щадять похвал і признань за їх поміч.

Коли собі пригадаємо, з якою то старанністю виховує Церква своїх душпастирів, кілько то літ мусять учитися кандидати на душпастирів, то з природи річи їх світські помічники не можуть бути принагідними висланниками, а потребують відповідного приготування. Організація Католицької Акції має за це подбати. Ісус Христос, що ставляв дітей за взір старшим, а на стовпів Церкви вибрав 12 простих, невчених рибаків, і є завсіди з тими, що ідуть і учать після Його святої волі, не вимагає і від нинішніх апостолів особлившої вчености, вимови чи якогось високого становища, а до апостольства вистарчить дар Св. Духа мудрости і святости. Кожному апостолові — помічникові вистарчить добра воля получена з його внутрішньою святістю, надприродним життям у стані освячуючої ласки, злука з Христом, що дає сили все зробити. Витривалість таких Божих людей має переконуючу силу і в апостольстві видає прегарні овочі. Ясно говорить про це Святіший Отець так: „Щоби виконати добре апостольське завдання, треба нам Божої ласки, що її годі мати, коли хто не є зєднаний з Христом. Длятого всі покликані до проводу, або ті, що посвячуються католицькому рухові, повинні бути знаними католиками, утвердженими у вірі, глибоко освідомленими у справах релігії, щиро відданими Цер-

кві, особливо Апостольській Столиці і Наслідникові Христа на землі“.

Так отже головною прикметою світського апостола Католицької Акції не є зверхне, чи публичне ісповідання віри, він має бути, що ми кажемо коротко, практикуючим католиком, або живучим у стані ласки. До цього додасть організація фахове вишколення курсами, викладами, книжками та часописами і щорічними програмами до праці, що їх подадуть єпископи. Спільна об'єднана праця для Христового Царства має теж велику виховну силу характерів.

Якаж є форма і організація цього богоугодного діла? Від кількох літ працюють над цим многі єпископи і священники всіх народів і усталюють найвідповіднішу форму праці після відносин і потреб своїх вірних. Дух і головні засади є всюди однакові, а форми, завдання і обсяг праці змінюються після потреб народів, країв чи епархій. Всюди є свобода товариств під контролею і відвічальністю єпископів.

Конституційні статuti, котрі Ми устійнили на спільній конференції у Львові дня 3. січня 1931. р., дали підставу до цієї організації Католицької Акції. Після них зладжено тепер статuti для всіх товариств Католицької Акції і Ми їх затвердили дня 23. грудня 1935. р. Що було роблене в міжчасі, було тимчасове. Теперішня статутова підстава організації Католицької Акції є одна для всіх трьох наших Епархій.

Підставою Католицької Акції є епархія ведена єпископом, наслідником апостолів; полем праці є парохії. Всі отже клітини є епархіяльні або парохіяльні. Це є природне, бо Церква так само рядиться. Щоби всі Українці греко-католики могли це богоугодне діло вести одностайно і в єдності до спільних завдань і користати з успіхів і досвіду всіх, предвиджують статuti К. А. Централю всіх організацій, де лучаться Епархіяльні відділи. В кожній епархії буде існувати Епархіяльний Інститут К. А., як правна особа до помочи єпископові, де ведеться узгіднювання, улїпшуння і попирання К. А. в межах епархії, де заправляється душпастирів і світських у справах К. А. і утримується лучність всіх відділів апостольської праці в епархії, також і цих католицьких організацій, що не належать до властивої К. А., а лише з нею співпрацюють. Епархіяльні Інститути всіх Епархій лучаться в Генеральнім Інституті К. А., що підлягає нашій Комісії для справ Католицької Акції.

Виконання К. А. в кожній Епархії належить з уряду до чотирьох католицьких товариств: мужчин, жінок, мужеської молоді і жіночої молоді. Одно таке товариство кожного рода є на цілу Епархію і воно має свої відділи в кожній парохії. Щоби ці відділи співпрацювали програмово і однозгідно, є в кожній парохії заряд К. А., де душпастир, як парохіяльний опікун-Асистент К. А., з представниками відділів К. А. будуть порозуміватися, як виконувати програму Епархіяльного Інституту затверджену через Єпископа, і над справами власної парохії.

Ті чотири епархіяльні товариства кожної Епархії вяжуться знова в Союзи товариств, що обіймають цілу нашу Церковну Провінцію, і ті Союзи остають в стислій звязі з Генеральним Інститутом К. А. і Єпископами.

Так повстає широко розгалужена армія світських апостолів, однастайна в цілій Церковній Провінції під проводом нашого Єпископату, залежна в Епархії від свого Єпископа як відвічального Провідника апостольської праці в Епархії, і виконуюча свою працю по парохіях у співпраці з душпастирями після програми затвердженої Єпископами.

Як видите, Дорогі Браття і Сестри, Католицька Акція — це поважна організація і велика справа. Щоби все виконати і осягнути видимі овочі, треба ряду літ солідної праці. Коли всі члени зрозуміють свої завдання і скріпляться внутрішнім своїм виробленням на правдивих апостольських помічників своїх душпастирів, вийде з цього много Божої слави і много користей для української суспільности.

Щоб усунути згори много сумнівів і неясностей, заявляємо при цім урядово, що:

1. Католицька Акція не принесе ніякої шкоди іншим справам дорогим серцю українського загалу, як любові народу, чи сповнюванню горожанських обовязків. Бо Католицька Акція є лише сповнюванням найбільшої заповіді любови Бога і ближнього а правдива любов, жертва і посвята для свого народу впливає лише з добре понятої любови Бога та ближнього. Віруючий католик є завсіди і всюди добрим патріотом.

2. Всі братства і церковні товариства, що їх Св. Отець назвав передшкіллям і помічниками Католицької Ації, остають і ділають далі без ніяких перешкод зі сторони К. А., бо організація К. А. у нічім їх не нарушує. Члени К. А. будуть дальше належати до них і скріпляти їх працю внутрі і назовні.

3. Світські католицькі Товариства теж остають всі і само-

стійно працюють. Різнородність організації є лише знаком життя. Всі станові, заводові, чи культурні товариства, що працюють на Божих засадах, є ознакою життєвого багатства і лише тішать Церкву.

4. З волі Св. Отця Католицька Акція є аполітична. Католицька Акція є покликана на нову потребу життя Церкви. Вона має бути школою і практикою апостольського духа, має виховати вірних, щоби всюди несли апостольського духа, зрозуміння католицьких засад, і мали сильну волю ввести їх в життя, в свої організації, в свої родини. Для того К. А. не нищить і не розв'язує нічого з дотеперішніх католицьких добутків і жадних організацій, що ведуться після католицьких засад; противно, хоче їх лише співпрацею скріпити. Католицька Акція — це католики доброї волі, що підуть дорогою Христа до правди і життя. Перед Церквою члени К. А. є лише католицькими вірними, що хочуть свою віру практикувати. Зі всіми організаціями співпрацюють, щоби так досягнути всюди єдність духа, єдність волі і єдність діл.

Огнищем праці є всюди своя парохіяльна Церква і її Евхаристійний Цар, що збирає коло Свогого Серця нових Своїх апостолів і впевняє їх: „Я все є з вами до кінця віків“. Найліпша форма апостольства є дати з себе добрий примір. Особисте апостольство над самим собою виробить апостольство збірне, всіх організацій. А потреби і завдання вийдуть самі. Нема нпр. де зійтися. Апостольством буде клич: Будуймо свою хату! „Бідних завсіди маєте між собою“, є отже відразу що робити, є чому посвячуватися.

Дорогі Браття і Сестри! Поможіть нам, Своїм Єпископам, Душпастирям в організації Католицької Акції, допоможіть нам в поширенні Христового Царства любови і єдності в усіх ділянках нашого життя, а Ми запевняємо Вас, що з цього вийде велика Божа слава і найбільше добро нашого українського народу.

Цілий християнський світ клонить голови перед безсмертними героями послідних днів Мексика й Еспанії, що боряться і життя дають за права Бога і своєї Батьківщини з кличем: Хай живе Христос Цар! Молоді герої Альказару дають молоді всіх націй найкращий примір до наслідування, а всі вони є живими примірами Католицької Акції. В шаленому наступі царства сатани у цілому світі на усунення з життя Бога і Його Царства любови, мобілізація цілого християнського світа проти цього ворога є konieczністю, і це, Богу дякувати, за кличем Голови Церкви робиться. Україна терпить від цього ворога більше, як котрийбудь нарід

Всч. Духовенству освідомлювати своїх парохіян та поучувати дітей, представляючи їм грізні наслідки їхньої збиточности, а батькам звертаючи увагу, що вони вповні відповідають перед адміністраційною владою за брак нагляду над дітьми.

Ч. 13041/К.

Відозва Товариства Св. Апостола Петра.

На останніх Загальних Зборах Товариства Св. Ап. Петра домагалися Делегати зовсім справедливо, щоб усі Церкви і всіх Душпастирів присилувати до того, щоб вони конечно платили членські вкладки до Товариства для помочі при будові Церков бідним парохіям. Митрополичий Ординаріят не раз пригадував цей святий обов'язок і поручав ОО. Деканам при візитаціях припилювати ці вкладки. А всеж при останньому розділюванні запомог дня 27. жовтня ц. р. Виділ був примушений відкинути деякі прохання від бідних парохій, бо ані та Церква, що просила про допомогу, ані її деканат не є членами Товариства Св. Ап. Петра. Багато бідних парохій потребує помочі й можнаб їм гарно помогти, якби всі Церкви й усі Душпастирі платили щороку свої вкладки. Це вже не так тяжко навіть і найбіднішій парохії, що має Церкву, зібрати на рік 3 зл. податку на будову для таких, що не мають Церкви і способу її поставити. Нема грошей у касі, то просити про два-три акафісти й так зібрати. Тай і єрея, що щодня вживає Церкви, стати на 2 зл. на рік на будову Церкви. Прикро це пригадувати, особливо тим, що нарікають, що сусіди будуються й усі їм помагають.

Виділ Товариства Св. Апостола Петра, на основі рішень Митрополичого Ординаріяту й Загальних Зборів, прохає ОО. Деканів на соборчиках і при деканальних візитаціях припилювати, щоб усі ОО. Душпастирі і всі Церкви зложили і залегли й біжучі вкладки, бо число таких парохій, що їм треба конче помогти, росте, а нема що ділити. Від того, що хто дав на будову Церкви ще ніхто не збіднів.

Ч. 13573/К.

Парохіяльні захоронки.

Міністерство Віроісповідань і Просвіти в Варшаві видало Обіжник Ч. 51 з дня 30 травня 1936 (II. Р. 2606/36) в справі заведень для дітей у передшкільному віці такого змісту:

В зв'язку з підношеними запитами, які торкаються власти-

вого становища шкільної й адміністраційної влади (останньої в обсягу суспільної опіки) до заведень для дітей у передшкільному віці, т. зв. захоронок (дітинців), що виконують деякі виховні функції, Міністерство вияснює таке:

Багато опікунних заведень, що ведуть заняття сповидно зближені до тих, які ведеться в передшкіллях, не реалізують вповні систематично виховної програми напр. тому, що основною метою організаторів заведень було дати дітям моральну й матеріальну опіку, щоб захоронити їх перед відємними впливами вулиці чи середовища. Цього типу заведення мають особливіше значіння для дітей, яких матері зайняті поза домом.

В такому стані річей слід рахуватися з фактом, що не кожне заведення, яке згромаджує дітей у передшкільному віці, є передшкіллям, що підлягає наглядові шкільної влади й приписам закону про приватні школи та навчальні й виховні заведення.

Тому в кожному сумнівному випадкові для котрої небудь надзірної влади, тобто органів чи то Міністерства Віроісповідань і Просвіти чи Міністерства Суспільної Опіки, слід устійнити характер такого заведення. Устійнення може наступити з ініціативи шкільної влади або й влади покликаної до нагляду над опікунними заведеннями, а повинно відбутися дорогою особистого комісійного оглянення такого заведення, щоб представники шкільної й адміністраційної влади ствердили його характер.

Від шкільної влади повинен це зробити шкільний інспектор особисто або делегований ним шкільний підінспектор. Якщоб після досліду заведення гадки шкільного інспектора й влади, що наглядає опікунні заведення в I. інстанції, щодо характеру заведення не були узгіднені, справа повинна бути вирішена шляхом порозуміння відповідних вищих влад.

Обіжник цього самого змісту видає одночасно Міністерство Суспільної Опіки до Воевідських Урядів. (—) Підсекретар Стану Юрій Ферек Блешинський.

* * *

Як видно з цього обіжника, не кожна захоронка, що збирає дітей у передшкільному віці, є передшкіллям, якого завданням — реалізувати вповні й систематично виховну програму. Бо засадничою метою дуже багатьох захоронок (званих тепер дітинцями) є — дати дітям моральну й матеріальну опіку, щоб охоронити їх перед відємними впливами середовища, а завдяки тому вони мають характер передовсім опікунний, харитативний.

Внаслідок цього рішення захоронки, що не мають характеру передшкілля, не підлягають законіві з дня 11. III. 1932, ані розпорядженню Міністерства В. і П. з дня 7. VI. 1932 р. про приватні школи й навчальні та виховні заведення, отже не підлягають шкільній владі й не потребують старатися про концесії.

Отже якщоб у звязку з цим рішенням Міністерства шкільний інспектор звернувся до управи якоїсь захоронки, щоб вона висловилася в цій справі, то належить відповісти просто до інспекторату, що захоронка не має характеру передшкілля та що її метою — як на це вказує сама назва — запевнення дітям моральної опіки для захоронення їх перед відємними виливами середовища.

Та якщоб, з уваги не особливі місцеві умовини, було вказане втримати захоронку як передшкілля і якщоб дана захоронка мала умовини потрібні до отримання концесії — то треба перед тим, заки звернеться до шкільної влади з проханням про концесію, віднести з подрібно умотивованою пропозицією до Митрополичої Консисторії, яка щойно рішить у цій справі.

Поміч в образуванні дуже здібних селянських дітей.

Митрополича Консисторія подає до відома Духовенства ОБІЖНИК Ч. 72 Міністерства Віроісповідань і Освіти з дня 6 серпня 1936 Ч. II P-5152/36:

Уможливити найздібнішим і найвартіснішим під оглядом характеру учням (ницям) публичних вселюдних шкіл дальші студії аж до академічних включно — це справа першорядної ваги. А вже окремою дбайливістю слід окружити найздібніших учнів, що походять із села. За це завдання мусить узятись уся суспільність і його мусить підтримати шкільна влада й органи самоуправи.

Щоб започаткувати цю акцію, Пан Міністер Внутрішніх Справ залученим обіжником з дня 29 липня 1936, Ч. SS 53/49—1 вівзав ПП. Воєводів і Голов Повітових Виділв постаратись, щоб кожна сільська волость установила одну стипендію для уроженців даної волости, щоб дати змогу найбіднішим учням ходити до середньої загально-освітньої або фахової школи, а в виїмкових випадках і до академічної школи.

Незалежно від цього побажано, щоб волості заопікувалися вартісними учнями (ученицями) публичних вселюдних шкіл I-ого ступня, головно ж тими, що ходять до III класи, щоб уможливити їм перехід до шкіл II чи III ступня.

В зв'язку з цим прошу ПП. Кураторів, Шкільних Інспекторів, Директорів і Управителів шкіл усіх типів та загал учительства доложити постійних і великих старань, щоб заініційована Урядом акція видала якнайкращі успіхи й була започаткована вже в цьому році.

Дирекції державних шкіл звільнять стипендістів у першому півріччі від оплати адміністраційної такси, а далі звільнення узалежнять від їхніх поступів у науці.

Подрібний спосіб поступування в справі уділювання згаданих стипендій означає долучена інструкція.

Прощу ПП. Кураторів видати далішні конечні зарядження і прислати звіти про висліди акції в речинці до 15 жовтня 1936.

в. з. Міністра (—) Юрій Ферек-Блешинський.

Додаток 1 до Обіжника ч. 72.

Інструкція в справі признавання стипендій надзвичайно здібним учням — дітям селян.

1. Управи публичних вселюдних шкіл виберуть щороку двох найздібніших і гідних помочі учнів (-ниць), дітей селян, що кінчать школу чи відповідну клясу (програмовий курс), який дає основу переходу до вселюдної школи вищого ступня або до школи іншого типу.

2. Вибраних кандидатів на стипендії управи шкіл зголосять волосним управам по понижчому зразку (тут зразок повідомлення, який пропускаємо).

Якщо в школі немає відповідних кандидатів, управа школи має про це повідомити волосну управу.

4. Про признавання або відмову волосної помочі зголошеним кандидатам рішає окрема комісія, покликана до життя при волосній управі.

5. В склад комісії входять: війт волости, учитель вказаний шкільним інспектором та делегат волосної шкільної самоуправи, а де немає органів шкільної волосної самоуправи — особа покликана волосною управою.

6. Згадані в тт. 4 і 5 комісії повинні прослідити можливість дальшого образування зголошених кандидатів та в порозумінні з їхніми батьками (опікунами) вибрати зпоміж них таких, для яких поміч найбільше вказана й властива, а даліше устійнити висоту й рід помочі вибраним — в рамках, начеркнених в бюджеті волости.

7. Управи шкіл повинні зголошувати кандидатів впродовж

квітня кожного року, а рішення про призначення стипендій мають наступити в травні місяці, щоб можна було нормально використати час, призначений на іспити й прийняття учнів до шкіл.

8. Вище згадані комісії повинні опікуватись стипендистами й слідкувати за успіхами їхньої шкільної праці, від яких має залежати призначення дальшої помочі.

9. В цьому році, з уваги на спізнений час, слід справу повести в виїмковий спосіб і розпочати акцію зараз. Дирекції середніх загально-освітніх і фахових шкіл, якщо дістануть зголошення кандидатів -- волосних стипендистів, зорганізують додаткові вступні іспити.

Додаток 2 до Обіжника ч. 72.

Міністерство Внутрішніх Справ Ч. SS 53/49—1.

Поміч в образуманні для надзвичайно здібних дітей селян. До ПП. Воєводів і Голов Повітових Виділів.

Міністерство Віроісповідань і Просвіти підняло ініціативу вможливлення дальших студій аж до академічних включно дітям незаможних селян, що ходять до публичних вселюдних шкіл та визначаються здібністю і великою вартістю під оглядом характеру,

Признаючи вповні вагу питання з суспільного й державного становища, головно з огляду на потребу постійного підсилювання кадрів фахової інтелігенції здібними й вартісними людьми з села зпоміж селянських родин, вважаю за доцільне, щоб за згадану акцію взялись і підперли сільські волості, як організації з найширшою суспільною основою й безпосередньо заінтересовані в ширенні освіти серед основної групи своїх членів, якими є селяни, групи так найчисленнішої як і найбільше потребууючої помочі.

Тому то й прошу ПП. Воєводів (Голов Пов. Виділів) взяти в свої руки справу спопуляризування згаданої акції узгляднюючи такі напрямні:

1. Кожна сільська волость має шляхом щорічної ухвали волосної ради створити одну стипендію для найбільшого й найбільше вартісного учня вселюдної школи, сина селянина даної волости.

2. Висота річної стипендії, залежно від умовин, має виносити коло 600 зл. і цей видаток слід запрелімінувати в VI відділі адміністраційного бюджету.

3. Тільки в випадку надзвичайно важкого фінансового стану волости, що не дозволяє на покриття повної квоти стипендії,

повинен прийти їй з поміччю повітовий виділ, доповнюючи стипендію рештою недостаючої квоти з власних фондів.

4. Акцією слід так покермувати, щоб її реалізацію розпочати вже в цьому році.

5. Вказівки щодо технічної сторінки призначення стипендій учням-дітям селян будуть подані додатково в інструкції Міністерства Віроісповідань і Просвіти або підлеглих йому органів.

Я переконаний, що ініціатива Уряду, що змагає до піднесення культурного стану сільських осередків, знайде зрозуміння всіх сільських волостей на терені Річипосполитої.

Участь у цій акції сільських волостей і повітових самоуправ очевидно не виключає змоги подібної ініціативи місцевих суспільних і культурно-освітніх організацій, союзів і товариств або одиниць. Та зазначую, що суспільна акція, якщо вона буде піднята, мусить мати характер самочинний і добровільний, а тому й не може бути ніякого натиску від влади.

Прошу ПП. Воєводів особисто докласти всіх старань коло належної і справної організації піднятої акції та зложити мені звіт про її перебіг до дня 15 вересня ц. р.

Міністер (—) Славой Складковський.

Ч. 12120/К.

В справі безпеки церковного майна.

Маючи на увазі часті пожежі церков, підчас яких жертвою пожежі паде не тільки церква, але й ціле її внутрішнє уладження, а дальше ще частіші вломи й крадежі по церквах, що із занепадом всякої моралі стають тепер майже щоденним явищем, як це знаємо зрештою із щоденних вісток у пресі, — поручаємо гаряче Всч. ОО. Парохам і Завідателям подбати про негайну належну охорону перед непотрібними втратами довіреного їхній опіці й завідуванню церковного майна, яке представляє тепер дійсно велику вартість. На випадок втрати чи знищення цього майна, наслідком огню чи влому, справити нове уладження до церкви, в часі теперішнього загального зубожіння села, булоб для парохіян дійсно непосильним тягарем, а ще моглоб дати слушну причину до шкідливих і зайвих нарікань на невідповідну господарку парохіяльним, себто прилюдним майном.

Тому поручаємо зокрема подбати про обережне обходження з огнем, про утримування при церквах добрих нічних сторожів,

про забезпечення церковних дверей сильними замками й залізними ґратами, а передовсім про негайну асекурацію церковного уладження від огню й від крадежі-влому. Оскільки менше заможним церквам неможливо було забезпечити ціле уладження церкви, треба безумовно забезпечити бодай вартісніші предмети з церковного уладження, як дорогоцінності, предмети з золота й срібла, чаші, свічники, готівку в церковній скарбоні, вартісні папери, церковне білля, обруси, стихарі, хоругви, образи й т. п. Не можна здержуватися від обезпечення через сповидно великі кошти обезпечення, бо на ділі оплата за обезпечення церковного уладження є зовсім невелика і виносить на цілий рік від зл. 1.000 обезпеченої вартости: за обезпечення від огню в церквах мурованих під бляхою зл. 1'50, під гонтами зл. 4'—, в деревляних під бляхою зл. 2'50, під гонтами зл. 7'—; за обезпечення від крадежі-влому: зл. 15'— до 25'—, залежно від місцевости, роду обезпечених предметів і їх приміщення.

Самозрозуміло, що обезпечення церковного майна слід заключувати тільки в нашій заслуженій Товаристві Взаїмних Обезпечень „Дністер“ у Львові, вул. Руська ч. 20, яке працює тепер передовсім у ділянці асекурації рухомого майна, побираючи притім найнижчі тарифові оплати.

Ч. 11589/К.

Видання Марійського Товариства Молоді-

Митрополича Консисторія поручає Всч. Духовенству Архієпархії поширювати серед дітвори й молоді місячник „Наш Приятель“, видання Марійського Товариства Молоді у Львові. Низька ціна часопису (15 гр. одне число) та опусти при більшій кількості примірників (при 10—30 прим. на одну адресу по 13 гр. за прим., при 31—50 прим. по 12 гр., при 51—100 прим. по 11 гр., при замовленнях понад 100 прим. по 10 гр. за примірник) дають змогу масового поширення часопису між дітьми й молодю навіть найубогішою.

Також і друге видавництво М. Т. М. поручає Консисторія, а це „Бібліотечку Нашого Приятеля“, що виходить чвертьрічно гарними книжечками релігійно-виховного та національно-етичного змісту. Річна передплата „Бібліотечки“ виносить 3 зл., піврічна 1'50 зол.

При цій нагоді Митрополича Консисторія повідомляє, що

з прикрістю довідалися, що багато з Всч. Духовенства залягає в Марійському Товаристві Молоді за згадані видання з поважними сумами, що в деяких доходять навіть до соток. Митрополича Консисторія вживає отсим довжників вирівняти свої зобовязання в Товаристві й не підривати корисного видавництва.

Ч. 13852/К.

„Божа Наука“ затверджена Міністерством.

Митрополичий Ординаріят подає до відома ОО. Душпастирів і Катихитів, що Міністерство Віроісповідань, рескриптом з дня 16 вересня 1936 Ч. II Рг. 14354/36, затвердило катихизм „Божа Наука“ як підручник для учнів IV—VII кл. вселюдних шкіл з українською мовою навчання. Про це рішення повідомила Ординаріят Кураторія Льв. Шк. Округи письмом з дня 18 листопада 1936 до Ч. О—20284/36.

Додатковий конкурс на парохію.

Розписується додатковий конкурс на опорожену парохію з речинцем до 15 лютого 1937: Нег і вці, войнилівського деканату, надання приватного (Ч. 14174/Л).

Зняття парохії з конкурсу.

Знимається з конкурсу парохію Г л е щ а в а тербовельського деканату (див. ст. 129).

Конкурс на дяківські посади.

Розписується конкурс на дяківські посади з речинцем до кінця лютого 1937 р.:

1. Воля Задеревська, болехівського деканату, вдруге. Вимаганий кандидат безженний з кваліфікаціями вищого ступня з високим теноровим голосом. Дотація: Треби й роківщина. Зголошення до Пар. Уряду в Волі Задеревській, п. Соколів к. Стрия, з залученням коресп. картки на відповідь.

2. Дуліби, стрілицького деканату. Вимаганий кандидат з кваліфікаціями вищого ступня. Дотація: З морги поля й доходи, за ведення хору окрема винагорода. Зголошення до Пар. Уряду в Дулібах, пов. Стрілицька Нові, з залученням коресп. картки на відповідь.

3. Мельник Василь, завідатель Гарбузова оліївського деканату, в Батькові залозецького деканату (Ч. 8998/Л).
4. Мулярчук Микола, сотрудник з пр. упр. в Верешіці янівського деканату, в Верешіці (Ч. 14374/Л).
5. Степаняк Іван, б. парох Сухоріча й призначений на завідательство Хренова милятинського деканату, в Нущу оліївського деканату (Ч. 14615/Л).

Доїзджаючими завідателями назначені:

1. Корчинський Володимир, завідатель Вертелки залозецького деканату, в Городищу озірнянського деканату (Ч. 14381/Л).
2. Пиріг Антін, завідатель Рівні рожнітівського деканату, в Лолині долинського деканату (Ч. 13540/Л).

Сотрудниками з правом управи назначені:

1. Маркевич Микола, сотрудник у Корсові брідського деканату, в Корсові (Ч. 13483/Л).
2. Процюк Юрій, сотрудник у Грибовичах яричівського деканату, в Грибовичах (Ч. 13752/Л).

Сотрудником назначений

Баслядинський Степан, капелян СС. Василянок у Підмихайлівцях, в Малехові яричівського деканату (Ч. 14114/Л).

Похвальні грамоти отримали:

1. Андрушків Акилина, парохіянка Дубовець збар. дек. (Ч. 11267/РД).
2. Антошків Ірина, парохіянка Станина рад. дек. (Ч. 13184/РД).
3. Білик Анна, парохіянка Дубовець збар. дек. (Ч. 11267/РД).
4. Волошин Антонина, парох. Станина рад. дек. (Ч. 13184/РД).
5. Гаврилук Михайло й Катерина, парох. Острова микул. дек. (Ч. 11375/РД).
6. Гук Григорій і Марія, парохіяни Острова микул. дек. (Ч. 11375/РД).
7. Захарчук Марія, парох. Словіти унівськ. дек. (Ч. 11036/РД).
8. Зборівська Марія, парох. Словіти унівськ. дек. (Ч. 11036/РД).
9. " Марія, парох. Острова микул. дек. (Ч. 11375/РД).
10. Івахів Агафія, парохіянка Дубовець збар. дек. (Ч. 11267/РД).
11. Казьмеровський Степан і Катерина, пар. Станина рад. дек. (Ч. 13184/РД).

12. Климко Лука, парохіянин Станина рад. дек. (Ч. 13184/РД).
13. Кріса Степан і Михайлина, парохіяни Острова микул. дек. (Ч. 11375/РД).
14. Лалак Степан і Марія, пар. Голдович стріл. дек. (Ч. 14427/РД).
15. Маделюс Яків, пар. Фалиша стрийськ. дек. (Ч. 12625/РД).
16. Матвійців Петро, дяк в Озірній (Ч. 11741/РД).
17. Машталір Марія, парох. Острова микул. дек. (Ч. 11375/РД).
18. Палій Василь, парох. Фалиша стрийськ. дек. (Ч. 12625/РД).
19. Пашка Дмитро, парох. Залесець ходор. дек. (Ч. 12142/РД).
20. Підлісецька, ж. пароха Підмихайля кал. дек. (Ч. 14424/РД).
21. Працьовитий Василь, парохіянин Бертешова стріл. дек. (Ч. 14427/РД).
22. Ратич Анна, вчителька в Золочівці козл. дек. (Ч. 11125/РД).
23. Рожик Антін, пар. Підкаменя підкам. дек. (Ч. 12489/РД).
24. Руцька Марія, ж. Романа, пар. Білого Каменя олеськ. дек. (Ч. 12674/РД).
25. Савчук Гаврило, пар. Підкаменя підкам. дек. (Ч. 12489/РД).
26. Скібіцький Теодор, пар. Підкаменя підкам. дек. (Ч. 12489/РД).
27. Сорочак Теодор і Параскева, пар. Перегінська (Ч. 11758/РД).
28. Телішевська Теодора, ж. пароха Фраги стріл. дек. (Ч. 14427/РД).
29. Терлак Михайло, цер. пров. у Підлісках ходор. дек. (Ч. 11041/РД).
30. Терлецький Олександр, прив. служб. у Ріпнім перег. дек. (Ч. 15446/РД).
31. Тернова Теодосія, ст. сестриця у Золочівці козл. дек. (Ч. 11125/РД).
32. Тивонюк Іван і Йосифа, пар. Підкаменя підк. деканату (Ч. 12489/РД).
33. Трач Микола церк. пров. у Плесківцях терноп. деканату (Ч. 14630/РД).
34. Холєвка Татянна, пар. Баковець у Трибоківцях стріл. дек. (Ч. 14427/РД).
35. Цуприк Михайло, пар. Баковець у Трибоківцях стріл. дек. (Ч. 14427/РД).
36. Чесанюк Марія, пар. Чижикова вин. дек. (Ч. 11845/РД).
37. Шпак Катерина, пар. Станина рад. дек. (Ч. 13184/РД).
а крім того парохіяни:

Збоїск львівського деканату (до Ч. 12842/РД):

38. Гупало Тома й Ірина	44. Титус Йосиф і Марія
39. Іваниський Михайло
й Емілія	45. Янчишин Дмитро й Мар.
40. Мартинюк Йосифа	46. " Іван
41. " Павло	47. " Йосиф і Анна
42. Парак Евстахій	48. Яструб Олена та стар-
шина Кружка „Рідної Шко-
ли“ й церковний хор,
43. Сопінська Марія	

Цуциловець жидачівського деканату (до Ч. 12142/РД):

49. Величко Теодор	53. Соболевська Марія
50. Гедз Евстахій	54. " Іван
51. Климковський Василь	45. Фльоркевич Олександр,
52. Окіпка Олена	

Черемошні олеського деканату (до Ч. 11716/РД):

56. Балій Марія ж. Михайла	67. Міносора Омелян с. Ва-
силя
57. Булка Андрій	68. Переймибіда Катерина
ж. Онуфрія
58. Гапкевич Олена ж. Ро-
мана	69. Переймибіда Софія
д. Івана
59. Грицай Анна д. Данила	70. Пушкар Степан
60. " Степан с. Дмитра	71. Рудий Дмитро с. Івана
61. Лабунський Григорій
с. Луки	72. Смик Йосиф с. Миколи
62. Макаровська Меланія
ж. Юліяна	73. " Михайло й Кате-
рина
63. Макаровська Михай-
лина ж. Юліяна	74. Чеховський Данило
64. Міносора Василь і Марія	75. Чучман Юлія ж. Теодора
65. " Іван с. Павла	76. Шніцар Петро с. Да-
нила.
66. " Михайло	

Звільнені від конкурсних іспитів:

1. Берест Роман, завідатель Полонич глинянського деканату, на 1 рік (Ч. 15201/Л).
2. Боднар Антін, парох Городиславич винницького деканату, на 6 літ (Ч. 15401/Л).
3. Вергун Микола, парох Нараєва нараївського деканату, на 6 літ (Ч. 13542/Л).

4. Воронюк Василь, ректор церкви в Пикуловичах яричівського деканату, на 1 рік (Ч. 13751/Л).
5. Гаврилишин Ілля, сотрудник у Стрию, на 1 рік (Ч. 14250/Л).
6. Гапій Микола, парох Березовець миколаївського деканату, на 3 роки (Ч. 14868/Л).
7. Гайовський Онуфрій, парох Шоломії винницького деканату, на 6 літ (Ч. 15529/Л).
8. Демчук Володимир, парох Галичанова городецького деканату (Ч. 14566/Л).
9. Джулинський Павло, парох Мечишева бережанського деканату, на 3 роки (Ч. 14787/Л).
10. Іванчук Микола, парох Іванчан збаразького деканату, на 6 літ (Ч. 14669/Л).
11. Кміцикевич Йосиф, парох Мозолівки зарваницького деканату, на 3 роки (Ч. 14555/Л).
12. Костирка Антін, завідатель Грабівки калуського деканату, на 1 рік (Ч. 14864/Л).
13. Кубарич Ілля, парох Чепелів підкамінецького деканату, на 1 рік (Ч. 11778/Л).
14. Лонкевич Олександр, парох Потутор бережанського деканату, на 1 рік (14173/Л).
15. Лончина Василь, ректор ц. св. Николая у Львові, на 6 літ (Ч. 15263/Л).
16. Мацелюх Євген, парох Черниховець збаразького деканату, на 3 роки (Ч. 15497/Л).
17. Михайлишин Володимир, парох Вишенки Малої янівського деканату, на 1 рік (Ч. 14959/Л).
18. Музичка Григорій, парох Чертежа журавенського деканату, на 6 літ (Ч. 15393/Л).
19. Ощипко Василь, парох Борщович яричівського деканату, на 6 літ (Ч. 10635/Л).
20. Патрило Петро, парох Перегінська і декан, на 6 літ (Ч. 14454/Л).
21. Петрицький Теодосій, завідатель Таурова козлівського деканату, на 1 рік (Ч. 15345/Л).
22. Пилинець Петро, парох Підлісок Великих й яричівський декан, на 6 літ (Ч. 13754/Л).
23. Сенишин Юліян, парох Соколівки олеського деканату, на 6 літ (Ч. 14442/Л).
24. Старух Микола, парох Шумлян підгаєцького деканату, на 3 роки (Ч. 14170/Л).

25. Туркевич Михайло, парох Поникви Великої й підкаменецький декан, на 6 літ (Ч. 14236/Л).
26. Цурковський Богдан, парох Камянок скалатського деканату, на 1 рік (Ч. 10890/Л).
27. Чехут Павло, парох Івановець жидачівського деканату, на 1 рік (Ч. 15200/Л).
28. Шуневич Андрій, парох Білого Каменя олеського деканату, на 1 рік (Ч. 14237/Л).

ПОМЕРЛИ:

1. **Йойко Степан**, висл. парох Хоросна Старого ширецького деканату, помер дня 6 го грудня на 58 му році життя й 31-му священства.
2. **Прихитко Григорій**, довголітній парох Верещиці янівського деканату й член посмертного фонду, помер дня 5 грудня на 75-му році життя й 47-му священства.
3. **Туркевич Іван**, бувш. гімн. катихит й парох при церкві св. П'ятиць у Львові, помер дня 12 грудня на 64-му році життя й 38-му священства.
4. **Фединський Іван**, довголітній парох Любіня Великого й завідатель городецького деканату, член посмертного фонду, помер дня 20 грудня на 50 му році життя й 27-му священства.
5. **Шпіцер Семен**, парох Солукова й долиньський декан, член посмертного фонду, помер дня 28 грудня на 57-му році життя й 30-му священства.
Їх душі поручається молитвам Духовенства Архієпархії.

ПОКАЖЧИК ІМЕН

- Абрагамович Андрій о. 102
 Адам Іван о. †32
 Андрушків Акилина 154
 Андрушко Володимир о. 75, 76
 " Микола о. 45
 Антонович Євген о. 75
 Антошків Ірина 154

 Бабій Володимир о. 63
 " Олександр о. 103
 Балій Марія 156
 Балук Іван о. 102, 103
 Баран Петро о. 153
 Барановський Іван о. 72
 Баслядинський Степан о. 64, 154
 Бачинський Євсей о. 60
 " Роман о. 103
 Безпалюк Марія 77
 Бемко Теофіл о. 45, 136
 Березюк Анна 77
 " Тимотей 77
 Берест Роман о. 156
 Биневич Володимир о. 73
 Білевич Микола о. †48
 Білик Анна 154
 Білінський Ювенал о. 153
 Білоскурський Яків о. 102
 Боберський Омелян о. †136
 Бобиляк Микола о. 73
 Бобовник Михайло о. 73
 Богатюк Ольга 133
 " Теодор о. 134
 Боднар Антін о. 73, 156
 " Іван о. 44
 " Юрій о. 73
 Божейко Іван о. 131
 " Роман о. 47, 132
 Боліновський Василь о. 131
 Бордуляк Віктор о. 132
 " Тимотей о. †136
 Бордун Іван о. 73
 Борик Михайло 77
 Брездень Григорій о. 47
 Букатович Анна 133
 Булка Андрій 156
 Бурак Катерина 77
 Бучко Антін о. 132
 Бялецький Роман о. 75

 Варвара Михайло 77
 " Юлія 77
 Василик Степан о. 75, 76
 Васильківський Ілля о. 45, 136
 Вацівський Йосиф о. 132
 Величко Теодор 156
 Венгер Ілля 133
 " Марія 133
 Вербило Теодор 77
 Вергун Микола о. 156
 Вертипорох Леонтина 77
 Винницький Іван о. 44
 Вірчак Василь о. 64
 Войтів Микола 77
 Войчак Ілля 133
 Волинець Михайло о. 73
 Волошин Антонина 154
 Ворона Омелян о., див. Шафранський
 Воронюк Василь о. 157

 Гаврилишин Ілля о. 48, 157
 Гаврилюк Катерина 154
 " Михайло 154
 " Степан о. 45, 136
 Галькевич Гадей о. 44, 73
 Ганущак Константин о. 102
 " Микола о. 45
 Гапій Микола о. 157
 Гапкевич Олена 156
 Герасимович Володимир о. 73
 Гіряк Григорій о. 60
 Гладій Григорій 77
 " Розалія 77
 Годунько Йосиф о. 63
 Горинь Мирослав о. 75
 Гошовський Микола о. 72
 Грицай Анна 156
 " Степан 156
 Громницький Євген о. †64
 Гуглевич Орест о. 47, 75
 Гук Григорій 154
 " Марія 154
 Гуменюк Іван 77
 " Тимотей 77
 Гумницький Андрій о. 73
 Гуньовський Матвій о. 135
 Гупало Ірина 156
 " Тома 156

Гайовський Онурій о. 60, 157
 Гаянт Микола о. 60, 72
 Гедз Евстахій 156
 Горчинський Омелян о. 60
 Гоцький Йосиф о. † 32
 Гургула Анатоль о. 48
 Гутковський Олександр о. 72

Давидович Василь о. 45, 64
 " Євген о. 73
 Данилюк Микола о. 103
 Дацишин Степан 77
 Декайло Микола о. 102, 132
 Демчишин Андрій 78
 " Марія 78
 Демчук Володимир о. 157
 Депутат Теодор о. † 136
 Дереш Микола о. 153
 Джулинський Павло о. 157
 Дикий Роман о. 43, 47
 Дичкевич Андрій 133
 " Анна 133
 Дідуник Микола о. 45
 Дмитрук Євген о. 102, 103
 Долинська Софія 78
 Домкович Василь о. 62
 Донарович Константин о. 153
 Дочило Мирон о. 102, 103
 Дрвинський Зенон о. 45, 132
 Дубицький Андрій о. 74
 " Василь о. 153
 Дубова Евстахія 133
 Дудикевич Володимир о. 44, 80
 Думанський Микола о. 45, 132
 Дядько Микола о. 63
 Дяків Василь 78
 Дякон Григорій о. 73
 " Роман о. 153

Жолкевич Володимир о. 102, 103

Заболотна Мотря 78
 Задорожний Іван 78
 Зарицький Данило о. † 48
 " Наталія 134
 " Олексій о. 75, 76
 Захарків Василь 134
 Захарчук Марія 154
 Заячківський Володимир о. 63, 103
 Зборівська Марія 154
 Зварич Василь о. 74, 135
 Землинський Микола о. 135
 Зрада Іван о. 133
 Зубрицький Севастіян о. 135

Іваниська Емілія 156
 " ий Михайло 156
 Іванчук Микола о. 157
 Івзиск Омелян о. 63
 Івахів Агафія 154

Іжак Богдан о. 45

Йойко Степан о. † 158
 Йосифович Дмитро о. 72

Казьмеровська Катерина 154
 " -ий Степан 154
 Калимон Григорій 134
 " Параскева 134
 Капшій Микола о. 63, 136
 Каричек Богдан о. 44
 Кармазин Володимир о. 74
 Качоровський Павло 78
 Каштанюк Антін о. 153
 Кирієнко Юрій 128
 Кізіма Теодор о. 47
 Кінаш Іван о. 45
 Кіржешський Степан о. 74
 Кішка Петро о. 43, 48, 63
 Климко Лука 155
 Климковський Василь 156
 Кліш Іван о. 44
 Кміцикевич Йосиф о. 157
 Книш Степан о. 45, 136
 Когут Ангела 78
 Коломиєць Степан о. 102, 103
 Кондрат Іван о. 45, 136
 Коник Василь о. 48
 Корпуба Омелян о. 74
 Коритко Мирон о. 44
 Королевич Йосиф о. 44
 Королук Володимир о. 77
 Кортяк Марія 78
 Корчинський Володимир о. 46, 154
 " Теофіл о. 73, † 136
 Косів Теодор 78
 Костирка Антін о. 157
 Костюк Василь о. 72
 " Лев о. 135
 Косяк Йосиф 78
 Кравець Марія 134
 Кравчук Михайло о. 45, 73
 Красноопера Яків о. 73
 Кривко Андрій 134
 " Марія 134
 " Олексій 134
 Кривокульський Михайло 134
 " Степан 134
 Кріса Михайлина 155
 " Степан 155
 Крук Іван о. 44, 74
 Кубарич Ілля о. 157
 Кузь Василь о. 103
 Кузьма Андрій о. 63
 Кузьмак Маріян о. 74
 Кулак Степан о. 75, 76
 Кулик Дмитро о. 46
 Куніцький Корнило о. 74
 Курилас Василь о. 74, 135
 " Осип 71
 Кутний Теодор о. 136

Кучабський Володимир о. 46
 Кучер Степан 78
 Кушнір Василь о. 73

Лабунський Григорій 156
 Лалак Марія 155
 „ Степан 155
 Ласовський Вячеслав о. 64
 Левинський Атанасій о. † 48
 Левицький Володимир о. 76
 „ Володимир о. Др. 136
 „ Константин о. 64
 „ Михайло 78
 „ Петро о. 44
 „ Порфїрій 78
 „ Ярослав о. 46

Лесик Микола о. 74
 Лесюк Василь о. 102
 Линда Іван 78
 Липинський Мирослав о. 47
 Литус Василь 78
 „ Микола 78
 Лициняк Василь о. 60
 Лишак Михайло о. Др. 132
 Лонкевич Олександр о. 157
 Лончина Василь о. 157
 Лопатинський Дамян о. 60
 „ Євген о. 64
 Лопшанський Омелян о. 72
 Лубянецький Іван о. 74
 Лукашевич Діонісій о. 46, 132
 Любінець Теодор о. 43, 48

Маделюс Яків 155
 Макаровська Меланія 156
 „ Михайлина 156
 Малиновська Анна 78
 Мандзик Степан о. 74
 Мандзюк Іван о. 74
 Манишевський Михайло о. 76
 Маніла Степан 134
 Маркевич Микола о. 154
 „ Степан о. 44
 Марків Микола о. 76, 135
 Мармаш Володимир о. 60
 Мартинюк Йосифа 156
 „ Павло 156
 Матвійців Петро 155
 Мацелюх Євген о. 157
 Мацієвич Іван о. 132
 „ Микола о. 43, 48
 Машталір Марія 155
 Медицький Йосиф о. 46
 Мельник Андрій о. 74, 75
 Мельник Василь о. 154
 Микитюк Григорій о. 132
 „ Данило о. 102, 103
 Миронюк Іван о. 43, 46
 Мисевич Роман о. 46
 Михайлишин Володимир о. 157
 Михайлів Іван о. 46, 136

Михайлів Михайло 78
 Михайловська Пелагія 78
 Мійський Олександр о. † 16
 Мілян Анна 134
 „ Михайло 134
 Мінко Іван о. 153
 „ Петро о. † 48
 Міносора Василь 156
 „ Іван 156
 „ Марія 156
 „ Михайло 156
 „ Омелян 156
 Мондик Текля 78
 Мосора Михайло о. 73
 Мостецька Анна 78
 Музичка Григорій о. 157
 Мулярчук Микола о. 77, 133, 154
 Мушкевич Володимир о. 76, 132

Навроцький Василь о. 73
 Нагурський Іван о. 135
 Наджага Василь 134
 Нарожняк Зиновій о. 43, 48
 Насальська Ольга 78
 Наумів Іван о. 46
 Нехай Іван о. 75, 77
 Нижникевич Ярослав о. 102, 104
 Новосад Степан о. 44
 Нуд Богдан о. 43, 47, 63

Озаришин Юрій 79
 Окіпка Олена 156
 Олексів Катерина 134
 Слексюк Іван о. 102, 104
 Олійник Марія 79
 „ Павло о. 46
 Осадца Михайло о. 74
 Особа Дмитро 79
 Осташевський Йосиф о. 73
 Ощипко Василь о. 157

Паламар Степан о. 74
 Палій Василь 155
 Панасюк Йосиф о. 102, 104
 Парак Евстахій 156
 Парфаняк Лев 79
 Пастух Петро о. 43, 46
 Пастущин Мануїла 43
 Патрило Петро о. 157
 Паук Михайло о. † 16
 Пашка Дмитро 155
 Пашковський Володимир о. 153
 „ Юрій о. 63
 Пелехатий Йона о. † 136
 „ Петро о. 74, 135
 Переймибіда Катерина 156
 „ Софія 156
 Пересипкин Петро о. 133
 Періста Текля 134
 Петрицький Теодосій о. 157
 Петрів Михайло о. 153

- Пилипець Петро о. 44, 157
 Пилипчук Мирон о. 102, 104, 133
 Пиндзин Микола о. †16
 Пиндик Анна 79
 Пиріг Антін о. 46, 154
 Піддісецька 155
 Пінковський Іван о. 132, 135
 Плешкевич Маріян о. 135
 Побігуший Богдан о. 44, 48
 Позун Діонісій 79
 Потерейко Степан 79
 Поточняк Антін о. 75, 76, 133
 Працьовитий Василь 155
 Престашевський Володимир о. †104
 Пристаюк Михайло 79
 Присяжний Михайло о. 63
 Прихитко Григорій о. †158
 Прокопчук Іван о. 135
 Процик Дмитро о. 74, 135
 Процишин Володимир о. 102, 104
 Процюк Юрій о. 104, 154
 Пукало Олександра 79
 Пушкар Степан 156
 Пясецький Олексій о. 60, 70
- Радзикович Омелян о. 72
 Радомський Антін о. 153
 Райк Йосиф о. 74
 Рак Софія 79
 Ратич Анна 155
 „ Іван о. 45
 Робота Йосиф 79
 Рожик Антін 155
 Розумний Іван о. 47
 Рокіцький Микола о. 75
 Романишин Богдан о. 102, 103
 „ Михайло о. 135
 Романовський Дмитро о. †16
 Романюк Іван 129
 Руденський Володимир о. 76
 Рудий Дмитро 155
 Руцька Марія 155
- Савчук Гаврило 155
 „ Павло о. 133
 Сайкевич Василь о. 44
 Салавяга Юрій 79
 Сас Степан о. 77
 Сасівський Олексій 79
 Сахно Емануїл о. 102, 103
 Свистун Петро о. 46
 Світенький Михайло о. †80
 Семків Володимир о. 72
 „ Герасим о. †104
 Семчишин Дмитро о. 60, 70
 Сенишин Юліян о. 157
 Серкез Степан о. 46, 136
 Синяк Іван о. 133
 Ситник Павло 79
 Сікора Михайло 134
 Скібіцький Теодор 155
- Слободян Іван о. 74
 Смик Йосиф 156
 „ Катерина 156
 „ Михайло 156
 Соболевський Іван 156
 „ Марія 155
 Собчак Ілля о. 135
 Совяк Ярослав о. 63
 Содомора Анна 79
 „ Олександр о. 64
 „ Юрій 79
 Соколовський Богдан о. 47, 77
 Соловій Василь о. 60
 „ Петро о. 45
 Солтис Андрій 79
 „ Розалія 79
 Сопінська Марія 156
 Сорокевич Роман о. 74
 Сорочак Параскева 155
 „ Теодор 155
 Сохоцький Ісидор о. 135, 153
 Старух Микола о. 157
 Стасишин Григорій о. 63
 Степанович М. 128
 Степаняк Іван о. 76, 132, 154
 Стернюк Петро о. †136
 Стець Степан о. 133
 Столяр Катерина 79
 Сточанський Пантелеймон 79
 Стрийський Мирон о. 76
 Сухий Володимир о. 46
- Тарантюк Юліян о. 46
 Тарнавська Анна 79
 „ -ий Євген о. 74
 Тарнопільський Володимир о. 47
 Теленько Володимир о. 75, 77, 103
 Теліжин Йосиф о. 46
 Телішевська Теодора 155
 Терещук Володидир о. 46
 Терлак Михайло 155
 Терлецький Олександр 155
 Тернова Теодосія 155
 Тивоняк Іван 155
 Тимчук Микола 128
 Титус Йосиф 156
 „ Марія 156
 Ткач Текля 134
 Токар Іван о. †64
 Трач Андрій о. 132
 „ Микола 155
 Троян Роман о. 44, 48
 Туркевич Іван о. †158
 „ Михайло о. 102, 158
- Фанга Михайло о. 47
 Федик Йосиф 79
 Фединський-Іван о. 60, †158
 Федун Магдалина 79
 Фенчинський Іларіон о. 74
 Фіголь Володимир о. Др. 131
 Фльоркевич Олександра 156

- Хавалка Ярослав о. †104
 Хавлюк Михайло о. 72
 Хамчук Григорій о. 135
 Харина Мирослав о. 44
 Харлампович Іван о. 73
 Хлипавка Василь о. 75, 135
 Холевка Татіянна 155
 Цап Петро о. 102, 103, 133
 Цегельський Микола о. †104
 Целевич Антін о. 72, †80
 " Іван о. 136
 Цивінський Януш 80
 Цимбала Андрій 80
 Ціцькевич Олександр о. 75
 Цуприк Михайло 155
 Цурковський Богдан о. 75, 158
 Чайковський Роман о. 133
 Чаниж Теодор о. 45
 Чаплінська Катерина 80
 Червінський Іван о. 45
 Чередарчук Роман о. 64
 Черниш Семен о. 47
 Чесанюк Марія 155
 Чеховський Данило 156
 Чехут Павло о. 158
 Чикало Йосиф о. 76
 Чорній Анастасія 80
 Чучман Юлія 156
 Шавала Михайло о. 45
 Шараневич Михайло о. 75
 " Омелян о. 76
 Шафранський Омелян о. 152
 Шикеринець Михайло 80
 Шиманський Павло о. 75
 Шкварок Петро о. 47, 76
 Шніцар Петро 156
 Шлак Катерина 155
 Шпитковський Станислав о. 76
 Шпіцер Семен о. 72, †158
 Штурмай Петро о. 44, 47
 Шулим Іван о. 103
 Шумей Микола 80
 Шумська Гудик Анна 134
 Шуневич Андрій о. 158
 Шуст Ярослав о. 47, 63
 " Ярослав о. 63
 Щербанюк Іван о. 73
 Щирба Леонід о. 102, 104
 Щуровський Орест о. 47, 153
 Єрми Карло о. Др. 48
 Юхнович Леонтій о. 77
 " Михайло о. 47
 Яворів Евфрозина 80
 Якимець Михайло 80
 Янович Лев о. 45
 " Микола о. 72
 Янчишин Анна 156
 " Дмитро 156
 " Іван 156
 " Йосиф 156
 " Марія 156
 Яремак Василь о. 135
 Яремін Іван о. 44, 48
 Яструб Олена 156
 Яструбецький Григорій о. 75
 Яцкевич Мирон о. 48, 104
 Яцків Іван о. 48

ПОКАЖЧИК МІСЦЕВОСТЕЙ

Александрівка 99

Бабинці Долішні 74

Баворів 63, 76

Баківці 155

Банюнин 64, 103, 133

Батіїв 32

Батьків 29, 76, 78, 154

Бечева 47, 76, 100

Бережани 60, 75

Берездівці 157

Берлоги 45, 47, 136

Бертешів 155

Билинівка 78

Біла 76, 77

Біле 132, 135

Білий Камінь 155 [75

Бірки Малі 29, 32, 47, 63,

Богатківці 29, 45, 47, 77,
78, 79, 80, 129

Богутин 129

Бориничі 153

Болехів 41, 46, 48

Бортків 44, 46

Борщовичі 157

Бряза 136

Бубнище 132

Будилів 153

Букачівці 74

Бурканів 48

Бурштин 72

Буцнів 74, 135

Васючин 44

Велдіж 44, 46, 136

Вербилівці 73

Вербів 73

Вербівчик 135 [154, 158

Верешниця 47, 75, 76, 133,

Вертелка 44, 46, 129, 154

Верхобуж 79, 103

Вибранівка 45

Вибудів 129, 132, 133, 135

Винники 60

Виписки 44, 46, 129

Вирів 64

Висилівці 29, 129

Висоцько 45, 46

Виспа 104

Витків Новий 73, 136, 153

Вишенка Велика 47, 72,

Вишенка Мала 157 [133

Вишнівчик 153

Вівсе 129

Відень 70

Вільховець 132

Вовкіз 16, 29, 63, 99

Войнилів 103

Волоське Село 46

Воля Довголуцька 48

„ **Задеревська** 152

Гаї 135, 153

„ **Старобродські** 129, 132

Галич 64, 72

Галичанів 157

Ганівці 41

Гарбузів 129, 154

Германів 29, 46

Гірне 75, 135

Глещави 129, 152

Глинна 100

Глиняни-Замістья 29, 76

„ **Заставе** 133, 134

Глібів 77, 136

Глібовичі Великі 73

Гнилиці Великі 131

Гозіїв 64

Голдовичі 155

Голинь 133

Головецько 44, 45

Голосковичі 74

Городиславичі 73, 156

Городище 129, 133, 134, 154

Городок 76

Грабівка 157

Грибовичі 77, 104, 154

Гряди 74, 75

Гуменець 74

Демня 104

Демянів 74

Денисів 101

Дернів 48

Дмитрів 41, 48, 63

Дмитрозиці 74, 135

Дмитре 16, 29, 46

Доброполе 45, 76

Добростани 45, 63, 76, 132

Добровір 133, 153

Добряна 45, 46, 48, 129,
132

Довга Войнилівська 63

„ **Калуська** 44

Довге 76, 130

Долиняни 73

Домажир 80

Дубівці 42, 78, 80, 154

Дубківці 63

Дуліби 152

Жиравка 74

Жупане 41, 45, 47, 129

Журів 47, 64

Заболотці 132

Загірочко 73, 129

Заздрість 47, 99

Закомаре 45, 46, 129

Заланів 48

Залізіці Нові 48, 63, 77

Залісіці 29, 44, 46, 155

Заруде 62, 63, 136

Заставці 76, 103

Зашків 60, 77

Збараж 131

Збоїска 156

Зборів 133

Золотники 48, 103

Золочівка 153, 155

Іванівці 158

Іванчани 13, 157

Ілавче 74

Ілемня 16, 29, 46

Ішків 135

Кальне 77

Каменобрид 63

Камінка Струмилова 78

Камінь 63, 64

Камянки 75, 158

Качанівка 74

Керниця 44, 74

Кізілів 41, 48, 75, 134

Кійданці 135

Клішівна 29

Княже 76, 135

Кобиліволоки 32
 Козова 32
 Козьова 41, 44, 45, 129,
 Кокошинці 104 [132
 Колтів 63, 77, 99, 103
 Конюхи 63
 Конюшки 48
 Кореличі 71
 Коропець 45, 47, 129
 Коростів 102
 Корсів 154
 Котузів 29, 75, 77, 129
 Кошляки 134
 Красне 30, 73, 129, 133, 134
 Креховичі 41, 45, 47, 153
 Криве 74, 135, 153
 Кринос 48
 Кропивник 73
 Крушельниця 41, 132
 Кудобинці 45, 46, 136
 Кулинка 59
 Курники 62
 Куропатники 30, 42, 46,
 Кустин 32, 135 [74
 Кутище 129
 Кутківці 78, 79, 80
 Куткір 104

Лавочне 74
 Лагодів 47, 63
 Ладичин 76, 80, 102, 129
 Лани Польські 135
 Лдзіне 63
 Лецівка 30, 129
 Липиця Горішня 45, 47
 " Долішня 42
 Липовиця 129
 Позина 72, 75, 80, 129
 Лолин 136, 154
 Лоня 30, 129
 Лубянки Вижні 78
 " Нижні 75
 Лубянци 153
 Лука Велика 77 [129
 Лукавиця Нижня 46, 63,
 Лучинці 63, 77, 103
 Любінь Великий 60, 129,
 Лютовище 30, 129 [158
 Ляховичі Подорожні 73
 Ляшки Горішні 75
 Львів св. Юр 79, 131
 " св. Николая 157
 " св. Пятниць 70, 153,
 " св. Петра й Павла
 " Мала Сем. 72 [63

Малехів 133, 154
 Манайв 30, 130
 Махнівці 135
 Межирічє 46, 48, 136
 Мечищів 157

Миколаїв 103
 Милятин Старий 30
 Мишковичі 77
 Мільно 44, 46
 Млинська 32
 Могильниця 48
 Мозолівка 157
 Молодинче 153
 Мостище 48
 Мужилів 72

Надіїв 103
 Налуже 102, 132
 Нараїв 156
 Насташин 74, 135
 Негівці 46, 152
 Нестаничі 64
 Несторівці 130
 Нивиці 45, 136
 Никонковичі 134
 Німшин 45
 Новиця Горішня 45, 46
 Нуще 130, 136

Ожидів 73
 Озірна 103, 104, 130, 155
 Опорець 75
 Орявчик 30, 75, 130
 Острів 30, 45, 46, 154
 Охримівці 132

Павлів 41, 46, 62, 64
 Пальчинці 103
 Панасівка 75
 Папірня 32
 Пацків 103
 Пеняки 30, 130
 Перевозець 30, 103, 130
 Перегінсько 155, 157
 Перепельники 74
 Петранка 44, 71
 Пикуловичі 157
 Підбереж 46, 64, 104
 Підберізці 73
 Підбірці 42, 44, 46
 Підгайці 63, 64, 130
 Підгірки 44, 46, 76, 80
 Підкамінь 153, 155
 Підліски 155
 " Великі 44, 46, 157
 Підмихайлівці 46, 154
 Підмихайле 79, 155
 Підністрияни 74
 Підсадки 133
 Пійло 76, 77
 Плаве 133
 Плауча Велика 30, 47,
 62, 100, 136
 Плауча Мала 47, 100
 Плєсківці 155

Плетеничі 30
 Плісняни 30, 62, 63, 130
 Плотича 78, 79, 80
 Побук 130
 Повітно 63, 130
 Подусів 43, 63, 103, 104,
 Полове 42, 130 [130
 Полоничі 156
 Полонична 42, 46, 48
 Полюхів Великий 130,
 132, 136
 Помонята 130
 Поморяни 74
 Пониква Велика 102, 158
 Поплави 99
 Поручин 75
 Поршна 30, 46, 132
 Потутори 157
 Почапи 72, 77, 79
 Прага 70
 Присівці 133
 Псарі 153
 Пуків 60
 Пустомити 120, 132, 136

Ражнів 30, 130
 Раків 103, 104, 130
 Ратище 30, 130
 Рахиня 47, 76
 Ремезівці 47, 77
 Рівня 45, 46, 76, 154, 155
 Ріпне 78, 79, 80, 155
 Ріпнів 30
 Рісна Руська 78
 Рожанка Вижня 44, 45
 Рожнітів 72
 Розвадів 71
 Розгадів 42, 45, 132
 Розділ 64
 Рокитно 30, 32
 Руда 45, 46, 136
 Руда Сілецька 77
 Руденце Ляцьке 32

Саранчуки 74, 102
 Сваричів 47, 77, 133
 Сверх 46, 47
 Свистільники 74
 Середопілці 16, 30, 47, 48
 Сілець Беньків 47, 78
 Сколе 73
 Скормохи Нові 48, 104
 Слобідка 133, 134
 Слобода Болевівська 42,
 48, 130
 Словіта 154
 Смерже 30, 130
 Снович 47, 63
 Соколів 78
 Соколівка 157

Солонка 44
 Солуків 72, 158
 Сопіт 30, 130
 Сороки 30, 130, 134
 Соснів 73, 100
 Спас 78, 79, 80
 Ставчани 45, 47
 Станин 154, 155
 Станькова 30, 42, 44, 80
 Старе Село 47
 Стариська 73
 Става Вижня 63, 76
 Стремільче 45
 Стриганці 103
 Стрий 44, 48, 157
 Стрийка 42, 44, 63
 Стрільків 77, 79, 80, 133
 Струсів 99, 102, 103
 Суходіл 30, 130, 135
 Сухоріччє 76, 103, 104, 132,
 133, 154
 Таурів 42, 76, 132, 157
 Тернопіль 32, 63, 127
 Терпилівка 73
 Товщів 74
 Токи 103
 Томашівці 48
 Трибоківці 155
 Тростянець Великий 130

Труханів 30, 130
 Туря Велика 73
 Тухля 45, 47, 63, 76
 Тухолька 104, 130, 133
 Тучне 47

Убинє 64
 Увин 103
 Угринів Середній 30
 Урич 103
 Утіховичі 42

Фалиш 72, 133, 155
 Фашівка 78
 Фрага 155

Хашованє 30, 130
 Хильчичі 45, 76, 103, 130
 Хітар 72
 Ходачків Великий 130,
 132, 136
 Ходачків Малий 74
 Ходовичі 135
 Холоїв 44
 Хоросно Старе 158
 Хренів 132, 154

Цєнів 133
 Церківна 46, 130
 Цінева 44, 73, 76
 Цуцилівці 156

Чагрів 72
 Чаниж 42
 Чєпєлі 157
 Черємошня 156
 Чернихівці 157
 Чертіж 157
 Черчє 45, 46, 73, 130
 Чєсники 30
 Чижиків 130
 Чистопади 130
 Чолгани 135
 Чорторія 78

Шишківці 130
 Шнирів 45, 130, 136
 Шоломия 60, 157
 Шумляни 157

Щирєць 72
 Щуровичі 135

Яйківці 73
 Якимів 30, 64, 130, 133
 Ямельниця 30, 76, 102, 130
 Яричів Новий 47, 79
 „Старий 135
 Яструбків 134

